

DEN NORSKE KIRKE

Møre bispedømeråd 2020-2023

Møteinnkalling

Møre bispedømeråd 2020-2023

Møtedato: 12.12.2022 kl. 10:15

Møtested: Møre bispedømmekontor

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf 41 28 32 50 eller e-post es827@kirken.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

Litt meir om møtet og dagen:

- AU har fastsett at møtet blir halde fysisk på Møre bispedømmekontor.
- Lunsj ca kl 12:00 saman med staben på bispedømmekontoret og prostane

Opning /ord for dagen ved Ann-Kristin Sørvik

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

68/22 Godkjenning av innkalling og saksliste Møre bispedømeråd 12.12.22

Godkjenning av protokoll

69/22 Protokoll Møre bispedømeråd 2020-2023 31.10.2022

Tilsettingssaker

70/22 Tilsettingar i PUU-stillingar - Unntatt etter offentlighetsloven. § 25 første ledd, Saksordførar: Olav Rønneberg

Saker til behandling

71/22 Overgangsordning prest under utdanning (PUU), Saksordførar: Rikke Kopperstad

72/22 Årsplan 2023, Saksordførar: Ole Martin Grevstad

73/22 Budsjett 2023, Saksordførar: Frode Rabbevåg

74/22 Høyring: Fordeling av utsleppsreduksjonar mellom einingar i Den norske kyrkja, Saksordførar: Monika Tettli

75/22 Komplettering av valråd 2023, Saksordførar: Olav Myklebust

76/22 Høyringssvar om reglar for gjennomføring av deling av Ålesund kyrkjelege fellesrådsområde. Saksordførar: Arne Moltubak

- 77/22 Møteplan 2023 - ei oppdatering, Saksordfører: Therese Utgård
- 78/22 Arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold (LIM) i Møre bispedøme - Unntatt etter offentlighetsloven § 14 1. ledd
- 79/22 Omdømebygging i Møre bispedøme
- 80/22 Arbeidet med kyrkjeleg organisering - involvering og prosess

Orienteringssaker

- 81/22 Orienteringar til møte i Møre bispedømeråd 12.12.22

MOLDE, 05.12.2022

Elin Næsje Sætre
møtesekretær

DEN NORSKE KIRKE

Møre bispedømmeråd 2020-2023

Møteprotokoll

Møre bispedømmeråd 2020-2023

Møtedato:	31.10.2022 kl. 10:15
Møtestad:	Møre bispedømmekontor
Arkivsak:	19/04266
Til stades:	Monika Tettli (uavhengig), Ann Kristin Sørvik (Nominasjonskomiteens liste), Frode Rabbevåg (Nominasjonskomiteens liste), Therese Utgård Aas (Åpen folkekirke), Ingeborg Midttømme, Olav Christian Rønneberg, Arne Moltubak
Frammøtte varamedlemer:	Geir Henriksen (Nominasjonskomiteens liste) for Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad, Evy Sisilie Bergum (Åpen folkekirke) for Olav Myklebust
Forfall:	Margaret Sivertsen Mørk (Åpen folkekirke) for Ole Martin Grevstad
Andre:	Bjørn Olaf Storhaug (stiftsdirektør), Arvid Helle (avd.leiar Kyrkjefag), Anne-Marit Hagelund (avd. leiar Personal), Anders Barstad (PF); Svein Runde (prost Nordre Sunnmøre), Bente Hjertenæs (regionkontakt Kirkens Nødhjelp)
Protokollfører:	Elin Næsje Sætre

SAKSLISTE	Side
Godkjenning av innkalling og saksliste	
56/22 Godkjenning av innkalling og saksliste Møre Bispedømmeråd 31.10.22	3
Godkjenning av protokoll	
57/22 Protokoll Møre bispedømmeråd 12.09.2022 off. versjon	3
Orienteringssaker	
58/22 Orienteringar til møte i Møre Bispedømmeråd 31.10.22	4
59/22 Nasjonalt bevaringsprogram for istandsetting av kulturhistorisk viktige kirkebygg	5
Saker til behandling	
60/22 Bispedømmerådet møter prosten i Nordre Sunnmøre prosti	5
61/22 Oppsummering etter Kyrkjemøtet 2022	5
62/22 Val av valråd 2023	6

63/22	Rekneskapsrapport pr. 30.09.22	7
64/22	Overordna styringssignal og budsjett for årsplan 2023	8
65/22	Revidert plan for bruk av mindreforbruk	8
66/22	Delegasjon frå bispedømmeråd til stiftsdirektør i saker som omhandlar samanslåing av sokneråd	9
67/22	Godkjenning av namneskifte på Fellesråd	9

Sted, 05.12.2022

Elin Næsje Sætre
Sekretær

Godkjenning av innkalling og saksliste**56/22 Godkjenning av innkalling og saksliste Møre Bispedømmeråd
31.10.22**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	31.10.2022	56/22

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet godkjenner innkalling og saksliste

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 31.10.2022:**Møtebehandling**

Ei korrigeringsdato i innkalling var gjort.

Oppmodning til AU om å vurdere om reglane for fjernmøte kan bli gjort gjeldande for framtidige møter.

Utan å følgje reglar for fjernmøte, kan Teams bli nytta i samband med deltaking i enkeltsaker for andre enn medlemmer av rådet.

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Bispedømmerådet godkjenner innkalling og saksliste med dei kommentarar som vart gitt.

Godkjenning av protokoll**57/22 Protokoll Møre bispedømmeråd 12.09.2022 off. versjon**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	31.10.2022	57/22

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner protokoll frå møte 12. september 2022.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 31.10.2022:

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner protokoll frå møte 12. september 2022.

Orienteringssaker

58/22 Orienteringar til møte i Møre Bispedømmeråd 31.10.22

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	31.10.2022	58/22

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringane til vitande.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 31.10.2022:

Møtebehandling

Skriftlege orienteringar:

1. Besøk av Kirkens Nødhjelp i høve 75 års jubileum. Bente Hjertenæs orienterte om Kirkens Nødhjelp sitt arbeid. Samtale i bispedømmerådet.
2. Orientering frå «Ungdommens Kirkemøte»
3. Orientering om besøk frå vennskapsbispedøme i Ungarn. Invitert på besøk til Ungarn.
4. Orienteringar frå prostidagane.
5. Plan for utlysning, tilsetjing og vikarar.
6. Avtale om SMM.
7. Orientering om prestekonvent.
8. Høyringssvar om endring av reglar frå saksbehandling i liturgisaker.

Munnlege orientering frå biskopen:

1. Orientering frå visitas i Surnadal.
2. Visitas i Vanylven og Norddal i nær framtid.
3. Biskopen vil bidra til å styrke samarbeid mellom kyrkja og kommunen.
4. Orientering om andre tilsyns- og personalrelaterte tema.

Orientering frå kirkerådet v/Therese Utgård Ås

Orientering frå Mellomkyrkjeleg råd v/Monika Tettli

Andre munnlege orienteringar:

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringane til vitande.

59/22 Nasjonalt bevaringsprogram for istandsetting av kulturhistorisk viktige kirkebygg

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	31.10.2022	59/22

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 31.10.2022:

Møtebehandling

Votering Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringa til vitande.

Saker til behandling

60/22 Bispedømmerådet møter prosten i Nordre Sunnmøre prosti

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	31.10.2022	60/22

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek moment frå samtalen med prosten til vitande.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 31.10.2022:

Møtebehandling:

Prost i Nordre Sunnmøre prosti presenterte iht mal

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd tek moment frå samtalen med prosten til vitande.

61/22 Oppsummering etter Kyrkjemøtet 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømeråd 2020-2023	31.10.2022	61/22

Forslag til vedtak

Møre bispedømeråd følger opp vedtak gjort i Kyrkjemøtet 2022

Møtebehandling i Møre bispedømeråd 2020-2023 31.10.2022:

Møtebehandling

Votering: Einstemmig

Møre bispedømeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømeråd følger opp vedtak gjort i Kyrkjemøtet 2022

62/22 Val av valråd 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømeråd 2020-2023	31.10.2022	62/22

Forslag til vedtak

Følgande kandidatar er valt til valråd ved kyrkjevalet 2023 i Møre bispedømeråd

Faste medlemar:

- Margarete Mørk
- Mildrid Fiske
- Rasmus E. Myklebust
- Olaf Kolflåth
- Knut Anders Oskarsson
- Karl Johan Gjævenes

Varamedlemar:

Valrådet konstituerer seg sjølv.

Møtegodtgjersle vert kr. 800 pr. møte for medlemmar og kr. 1000 for leiar. Valrådet sine reiseutgifter vert dekt etter staten sitt reiseregulativ.

Møtebehandling i Møre bispedømeråd 2020-2023 31.10.2022:

Møtebehandling

Lista over faste medlemmer vart supplert i møte med Karl Johan Gjøvenes.

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre Bispedømmeråd gjev administrasjonen fullmakt til å komplettere lista.

1. Følgande kandidatar oppnemnst til i valråd under kyrkjevalet 2023 i Møre bispedømmeråd:
 - Max Ingar Mørk
 - Mildrid Fiske
 - Rasmus E. Myklebust
 - Olaf Kolflåth
 - Knut Anders Oskarsson
 - Karl Johan Gjøvenes
2. Møre Bispedømme gjev administrasjonen fullmakt til å komplettere lista til valrådet.

Valrådet konstituerer seg sjølv med leiar og varamedlemer.

Møtegodtgjersle vert kr. 800 pr. møte for medlemmar og kr. 1000 for leiar. Valrådet sine reiseutgifter vert dekt etter staten sitt reiseregulativ.

63/22 Rekneskapsrapport pr. 30.09.22

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	31.10.2022	63/22

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek rekneskapsrapporten for 3. kvartal 2022 til orientering.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 31.10.2022:

Møtebehandling

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd tek rekneskapsrapporten for 3. kvartal 2022 til orientering.

64/22 Overordna styringssignal og budsjett for årsplan 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	31.10.2022	64/22

Forslag til vedtak

- Møre bispedømmeråd vedtek for 2023 at satsingsområde skal vere:
 - S1 Diakoni
 - S2 Bygge fellesskap for barn og unge
 og fokusområda:
 - F1 Kunst og kultur
 - F2 Kyrkja som organisasjon, digitalisering, rekruttering
- Budsjett 2023 tar omsyn til tildeling, tidlegare vedtak om stillingsressursar og plan for bruk av eigenkapital (mindreforbruk)

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 31.10.2022:

Møtebehandling

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

- Møre bispedømmeråd vedtek for 2023 at satsingsområde skal vere:
 - S1 Diakoni
 - S2 Bygge fellesskap for barn og unge
 og fokusområda:
 - F1 Kunst og kultur
 - F2 Kyrkja som organisasjon, digitalisering, rekruttering
- Budsjett 2023 tar omsyn til tildeling, tidlegare vedtak om stillingsressursar og plan for bruk av eigenkapital (mindreforbruk)

65/22 Revidert plan for bruk av mindreforbruk

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	31.10.2022	65/22

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd ber om at plan for opparbeida eigenkapital/mindreforbruk blir innarbeid i budsjett for 2023.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 31.10.2022:

Møtebehandling

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd ber om at plan for opparbeida eigenkapital/mindreforbruk blir innarbeid i budsjett for 2023.

66/22 Delegasjon frå bispedømmeråd til stiftsdirektør i saker som omhandlar samanslåing av sokneråd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	31.10.2022	66/22

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd delegerer til stiftsdirektør å fatte vedtak i søknader om samanslåing av sokneråd.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 31.10.2022:**Møtebehandling**

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd delegerer til stiftsdirektør å fatte vedtak i søknader om samanslåing av sokneråd.

67/22 Godkjenning av namneskifte på Fellesråd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	31.10.2022	67/22

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner søknad om namneendring av Stangvik og Surnadal fellesråd og vedtek namnet til «Surnadal kyrkjelege fellesråd».

Bispedømmerådet ber fellesrådet leggje godkjenninga fram for Brønnøysundregisteret slik at det nye namnet kan registrerast der.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2020-2023 31.10.2022:

Møtebehandling

Votering: Einstemmig

Møre bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner søknad om namneendring av Stangvik og Surnadal fellesråd og vedtek namnet til «Surnadal kyrkjelege fellesråd».

Bispedømmerådet ber fellesrådet leggje godkjenninga fram for Brønnøysundregisteret slik at det nye namnet kan registrerast der.

Dette dokumentet er unntatt offentlighet.

Tittel: Tilsettingar i PUU-stillingar

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl. § 25 første ledd

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Lars Skagestad	300	20/04387-6	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
71/22	Møre bispedømmeråd 2020-2023	12.12.2022

Overgangsordning prest under utdanning (PUU)

Saksorientering

Bakgrunn

Kyrkjemøtet vedtok i september 2022 (Sak KM 13/22) oppretting av «Rekrutteringsstilling i Den norske kyrkje – Prest under utdanning» omtala som PUU. Dette vart gjort etter ei omfattande høyringsrunde, der og Møre bispedømmeråd og Møre biskop vedtok eit høyringsutkast i sitt møte 25.04.2022.

Kyrkjerådet fekk i samband med Kyrkjemøtet sitt vedtak i september 2022 fullmakt til å utarbeide ein veileder som angir rammevilkåra for oppretting av prest under utdanningstillingane. Veilederen har seinare vore drøfta i sentralt kontaktmøte, men arbeidet er enno ikkje avslutta.

I Veilederen er det understreka at det einskilde bispedøme er ansvarleg for å lage ein overgangsordning for dei som allereie er omfatta av ordninga PUU.

PUU i Møre

Møre bispedøme har i fleire år hatt prestevikarar på fullmakt som etter kvart har utvikla seg til det vi i dag kjenner som PUU. I 2020 vart den fyrste kandidaten ordinert, i 2021 vart 4 kandidatar ordinert, og i 2022 blir det etter planen ordinert 5 stykk i Møre. Nett no er det 11 prestevikarar i Møre som er omfatta av ordninga.

Som PUU har ein vore midlertidig tilsett, der arbeidsavtalen har vore fornya kvart halvår. Tilsvarande har biskopen gjeve sin fullmakt til å forrette gudstenester, dåp, nattverd og gravferd innan prostiet.

Overgangsordning i Møre

Saka har ved ulike høve vore handsame i bispedømmeråd og i kontaktmøtet med fagorganisasjonane.

I november i år var saka på nytt handsama i kontaktmøte i Møre. Etter dette møtet vart det sendt ut ein orientering til alle som i dag er omfatta av PUU-ordninga med ei rekke punkt for ei mogleg overgangsordning. Orienteringa handla om

- Alle som no har ein arbeidsavtale som prestevikar/PUU, vil vere omfatta av denne overgangsordninga.
- Det vil bli fremja eit forslag til vedtak i Møre bispedømmeråd sitt møte 12. desember 2022 om at alle som har ein midlertidig arbeidsavtale som PUU vil bli fast tilsett i stilling som PUU med Møre bispedøme som tenestedistrikt frå 1. januar 2023, med

dei rettar og pliktar dette gjev. Etter avslutta PUU må ein søkje på ledige prestestillingar med ordinære kvalifikasjonskrav.

- Andre vilkår for overgang til fast stilling som PUU (overgangsordning):
 - Fordelinga mellom arbeid og studiepermisjon blir endra frå gjennomsnittleg 80/20 % til 60/40 %. Dette skal innarbeidast i arbeidsplanar gjeldande frå neste periode (6/2- 23).
 - Det vil så snart det er avklart, bli gitt tilbod om mentor.
 - For dei som no er med i ei overgangsordning vil hovudregelen vere inntil 2 års bindingstid i Møre bispedøme, gjeldande frå vigsling. Stad for bindingstid vert drøfta med dei einskilde
 - Studiestøtte (semesteravgift eller litteratur) kr 7500 pr semester. Dette er gjeldande frå hausten 2022, og blir utbetalt etter rekning innsendt via SD Worx (utleggsrekning). Det kan bli reist krav om refusjon av studiestøtte dersom kandidaten avbryt studiet.
 - Alle får utarbeida nye arbeidsavtaler. Kvar einskild PUU må sende inn ein studieplan som viser ei oversikt over planlagt studieprogresjon innan 31.01 2023
 - Som før skal tid til kurssamlingar ved dei ulike studiestadane gå av studiepermisjonen. Medan praksis i kyrkjelydane (inkl. stiftspraksis) skal reknast av arbeidstida.
 - Tilsvarande skal reiseutgifter til og frå kurssamlingar dekkast av den einskilde student.
 - Reiseutgifter i teneste blir som vanleg betalt av arbeidsgjevar.
 - Det regionale PUU-utvalet som vart oppretta i haust, trer ikkje i kraft. Bakgrunnen for dette er at ein nasjonal veileder er drøfta i sentralt kontaktmøte, og saka har og vore drøfta i regionalt.

Det er Møre bispedømeråd som fastset/vedtar ei slik overgangsordning, og som ein finn att i framlegg til vedtak.

Dei 11 stillingane som no er omfatta av overgangsordninga er ein del av total tal på stillingar i Møre. Etter kvart som kandidatane avsluttar utdanninga og søker ordinære stillingar vil tal på desse PUU-stillingane gå ned. Då vil det gje rom for evt nye PUU stillingar.

Ein vil kome tilbake til Møre bispedømeråd med eigen sak om oppretting av evt nye PUU-stillingar i Møre bispedøme. Då vil ein mellom anna vurdere kor mange slike stillingar ein ønskjer eller har råd til, og kor dei einskilde skal tilsettast (på prosti eller bispedømenivå)

Forslag til vedtak

Møre bispedømeråd vedtek overgangsordninga slik det går fram av saksframlegget

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Arvid Helle	112	22/03718-7	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
72/22	Møre bispedømmeråd 2020-2023	12.12.2022

Årsplan 2023

Vedlegg:

Årsplan Møre bispedømme 2023

Saksorientering

Bispedømmerådet skal ha merksemda si vendt på alt som kan gjerast for å vekke og nærme det kristne livet i kyrkjelydane. I tillegg skal bispedømmerådet fylgja opp dei oppgåvene dei får av Kyrkjemøtet og Kyrkjerådet.

Bispedømmerådet si verksemd fylgjer ulike styringsdokument. Ho fylgjer lovpålagte oppgåver, oppgåver i tildelingsbrev, nasjonalkyrkjelege planar og strategiske styringsdokument frå Kyrkjerådet og Kyrkjemøtet. I tillegg til desse faste rammene har bispedømmerådet sin eigen strategi og eit generelt mandat til å styrka det kristne livet i kyrkjelydane.

Det er naturleg at årsplanen for 2023 tar utgangspunkt i og utviklar strategidokumentet. I tillegg legg budsjettet for 2023 rammer for verksemda. Planen er utvikla parallelt med budsjett og innanfor same økonomiske ramme som budsjett.

På side 2 i planen finn ein bispedømmerådet sitt strategidokument. Årsplanen føl opp dei 9 strategiske målformuleringane. Kvar tabell i planen reflekterer eit av dei ni strategiske måla. I tillegg reflekterer dei overordna tiltaka i planen aktuelt berekraftsmål. Oversikt over berekraftsmåla finn ein også på side 2. På same side i planen finn ein også satsingsområde og fokusområde. Desse områda er identiske med satsings- og fokusområda som kyrkjerådet har vedteke for 2023.

Kvar tabell har definerte resultatmål. Desse er både sentralt og lokalt utforma. Til dei fleste resultatmål er indikatorar. Å utvikle indikatorar som indikerer måloppnåing er utfordrande. Dels fordi det er vanskeleg å finne både kvantitative og kvalitative indikatorar, og dels fordi det er nærast uråd å vurdere måloppnåing på ein del av resultatmåla. Dei to siste kolonnane i tabellane identifiserer planlagt gjennomføringsperiode og kven som har prosjektansvar for tiltaket.

Hovudinnsatsen frå avdelingane har vore å utvikle «overordna tiltak» til kvart resultatmål. Dei overordna tiltaka er blitt til etter samtalar i og på tvers (i prostemøte og kontaktmøte) i organisasjonen og vedteken plan vil vere styrande og prioritere arbeidsoppgåver og tiltak for 2023. Sidan Møre bispedømmeråd sin strategiplan og satsings- og fokusområde er

samanfallande med kyrkerådet sitt planverk, blir planen sitt «Møre-avtrykk» først og fremst synleg gjennom «overordna tiltak»

Til ein del overordna tiltak vil det vere naturleg å lage arbeidsplan/handlingsplan. Handlingsplanar innanfor fagområda personal og kyrkjefag eller tverrfaglege prosjekter, er supplerande administrativt verktøy. Desse blir normalt ikkje lagt fram for bispedømerådet. Der ei handlingsplan treng ei politisk avklaring vil den bli lagt fram for bispedømerådet til handsaming.

Årsplan og budsjett er ikkje berre eit resultat av føringar frå bispedømmerådet. Biskopen si verksemd er også integrert i planen. Dei fleste av administrasjonen sine oppgåver handlar om å drive og drifte Møre bispedømme for og saman med biskop og stiftsdirektør (bispedømmeråd). Når bispedømmerådet handsamar planar og budsjett så er det ofte ein avgrensa del av verksemda som får merksemd. Kjerneoppgåvene og det aller meste av budsjettmidlane går med til å halde hjula i gang, til å personalutvikling, fagleg utvikling/forvaltning og risikovurdering i kanalar og på arenaer som ikkje så lett blir synleg i handsaming av planer og budsjett.

Planar er heller ikkje meir enn planar. Det kan skje mykje som hindrar eller utset realisering. Sjukdom, organisatoriske endringar og driftsutfordringar som krev nye prioriteringar kan skje, og det kjem heilt sikkert utfordringar som ikkje er reflektert i planen, men som likevel lyt få fokus.

Bispedømerådet har gitt uttrykk for ønske om forenkling og fokusering av planverket. Administrasjonen trur at planen som no ligg vedlagt forenkla og knyt årsplanen sterkare til strategiplan og til budsjett enn tidlegare. Når årsrapporteringa i tillegg vurderer måloppnåing av planen sin «resultatmål» og «overordna tiltak», trur administrasjonen er planverket har samanheng og framstår meir konsistent og forståeleg.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd vedtar årsplan for 2023

Satsingsområde

Diakoni
Bygge fellesskap for barn og unge

Fokusområde

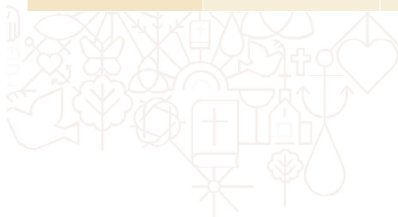
Kunst og kultur
Kirken som organisasjon
Digitalisering
Rekruttering

Bærekraftsmåla

Strategi for Den norske kyrkja for 2022–2029

	1	2	3
	 Kyrkja opnar rom for tru	 Kyrkja er der livet vert levd	 Kyrkja er meir for fleire
 Kyrkja for den enkelte	1.1 Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet	2.1 Styrkjer kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar	3.1 Gjev tilhøyrse og skapar gode møteplassar og fellesskap fysisk og digitalt
 Kyrkja i samfunnet	1.2 Fremjar verdier som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle	2.2 Bidreg til å verkeleggjere bærekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt	3.2 Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på
 Kyrkja som organisasjon	1.3 Styrkjer gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekyrkje	2.3 Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kyrkesamfunn, offentlege, private og ideelle aktørar	3.3 Skapar ein mangfaldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena

 DEN NORSKE KYRKJA

 1. KYRKJA OPNAR ROM FOR TRU					
Resultatmål	Indikatorar	Overordna tiltak	B-kraft	Ansvar	Frist
 1.1 Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet					
1.1.1. Oppretthalde talet på deltakarar i gudstenester lokalt	Gudsteneste-deltaking/ frekvens	<ul style="list-style-type: none"> - Oppfølging av lokale/ gudstenesteordningar - Inspirere til bruk av frivillige i gudstenesta - Stimulere til auka bruk av kunst- og kulturuttrykk - Arrangere kurs for gudstenesteleiarar - Prostikurs for prester og kirkemusikere, pilotprosjekt 	10/1 2 3 10 17	AH EB/GLJ JEB LS AH/JEB	31/12
1.1.2 Fleire kyrkjelydar inkluderer samisk språk i gudstenestelivet	Talet på sokn med samisk språk i ordning for gudstj. / med samisk innslag i gudstj. Talet på sokn med samisk språk i trosopplæringsplan	<ul style="list-style-type: none"> - Gjere kjent liturgiske element på samisk - Markere samisk nasjonaldag 6. febr. 	10	K-fag K-fag	Året 6/2
1.1.3 Oppslutninga om kyrkjelege handlingar blir halde oppe	Tal/del døypte, konfirmerte, vigslar og gravferder	<ul style="list-style-type: none"> - Vidareføre kvalitet på gravferd og vigslar - Ta del i nasjonale dåpskampanjer 		K-fag BW/K-fag	Året Vår
1.1.4. Barn og unge lærer om kyrkje og tru	Deltakarandel i utvalde, landsomfattande tiltak. Deltakarandel av årskull, andel gjennomførte tilbod mtp. plan.	<ul style="list-style-type: none"> - Stimulere kyrkjelydane til å bruke kyrkjerommet til formidling om kyrkjeleg tradisjon og overlevering. - Vidare revisjon av trusopplæringsplanar - vidareføre satsinga på «FollowMe» 	17 4, 11	BW/JE B BW EB	Året Året Året

 1.2 Fremjar verdiar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle					
1.2.1 Kyrkja tek aktivt del i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlege rom	Antall artikkeltreff på leiinga i kyrkja og Dnk i radio, TV, print og nettaviser. Tal frukostseminar og offentlege arrangement	<ul style="list-style-type: none"> - Tydeleg kyrkjeleg nærvær på relevante samfunnsarenaer, i media, på konferansar, samlingar, festivalar - Auke dialogen med rektorar/fylkeskommune - Fomidling av kyrkjesaker i media og gjennom egne nettsider/ SO/ME - Løfte fram det livssynsopne samfunnet - Gi ord for tru: Reportasjer om trushistorier - Auke produksjon til eigen youtube-kanal 	17 4, 5	K-fag BW KV/SM H K-fag SMH KV	året
1.2.2 Kyrkja samhandlar med ulike trus- og livssynssamfunn	Talet på forum for religionsdialog	<ul style="list-style-type: none"> - Støtte og utvikle religionsdialogen - støtte etablering av STL-lag 	11	GLJ	Året

 1.3 Styrker gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekyrkje					
1.3.1 Rekruttering til kyrkjelege stillingar blir styrka	Tal søkjarar til vigsla stillingar, tal vakansar i vigsla stillingar	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle team som har ansvar for organisering/samhandling/innsats på bispedømmenivå - utforske potensiale for å bli lærebedrift - Etablere ei styringsgruppe og forankre i FR linja - utvikle strategi for kommunikasjon og merkevarebygging - Rekrutteringsfilmar - Kontakt med reklame/komm.byrå ift effekt - Utadretta arbeid - Optimalisere kandidatopplevsen - Kvalitetssikre rekrutteringsprosessen - Heilhetlig ansvar for rekrutteringsprosessen 	17 4 8	BW/LS BW/P-avd KV/SM H/P-avd	Året
1.3.2 Kyrkja har ein velfungerande organisasjon	Tal avviksmeldingar og varsel	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføre kyrkjeval på ein god måte - styrke ungdomsdemokratiet - vidareføre plattformarbeidet «Kirkens Unge» - stimulere til tverrfaglege møter - følgje opp vedtak om ny krk.organisering - auke samhandlinga med rådsstrukturen - Innføre «Kyrkja vår» i heile bispedømme 	16, 17	Team EB EB k-fag AH K-fag GLJ	Året
1.3.3. Kompetanseutvikling blir styrka	Tal deltakarar i etter- og vidareutdanning.	<ul style="list-style-type: none"> - Knytte kontortilsette til kompetansetilbod på linje med prestar - Gjennomføre pilotprosjekt om leiing i kyrkjelydane - undersøke høve til å tilby mentor til fellesrådstilsette - vidareføre satsinga på digitale fagsamlingar - «Leading Ecclesial changes» 	8, 4	P-avd GLJ BW/EE R BW/ EER GLJ	Året

 2. KYRKJA ER DER LIVET VERT LEVD					
Resultatmål	Indikatorar	Tiltak	B-kraft	Ansvar	Frist
 2.1 Styrker kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar					
2.1.1 Fleire deltakarar på konserter og kulturarrangement	Tal på deltakarar på konserter og kulturarrangement i kyrkjene i regi av kyrkjelydane/ andre aktørar	- Følge opp vedtatt kulturplan, - Fagsamlingar for kyrkjemusikarar/ kyrkjemusikalsk råd	17, 3 4 4	JEB JEB	Året
2.1.2 Styrke og fornye kyrkjeleg kulturarv nasjonalt og lokalt	Tal opne kyrkjer. Tal på arrangement og deltakarar, tal avisoppslag	-Vidareutvikle kyrkjeleg pilegrimskompetanse gjennom nettverksmøte og ressursgruppe -Vidareføre prostikurs i pilegrimsteologi -Opne kyrkjer -Bevaringsprogrammet for kulturhistorisk viktige kyrkjebygg	17 11, 12 4	JEB JEB/AH K-fag SMH LS/ JEB	
2.1.3. Skular og andre aktørar formidlar kulturarven i/til kyrkja	Talet på barnehage- og skulegudstenester. Talet på besøk av barnehagar/skular i kyrkja og talet på besøk i barnehage og skule	- Jf. punkta 1.1.2 og 2.1.2 - Visitas - stimulere til pilegrimsaktivitetar i skulen - Auke dialogen med rektorar/fylkeskommune	4	K-fag BW BW	

 2.2 Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt					
2.2.1 Fleire kyrkjelyder med diakonal satsing	Tal på kyrkjelyder med diakonal satsing	<ul style="list-style-type: none"> - Særleg fokus på dialog med kyrkjelydar utan diakon, med fokus på diakoniplan 	3	EER	31.12
2.2.2 Kyrkja fremjer menneskeverd, fred, menneskerettar og vern om skaparverket	Tal på sjelesorgsamalar (6.D.10). Tal på kyrkjelydar med besøksteneste/tal besøk (6.D.8) Tal på arrangement og deltakarar. Tal på grønne kyrkjelydar. Tal på kyrkjelydar med deltaking i KNs fasteaksjon. Ofringar til KN ++	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføre LHBT+-kurs for alle kyrkjelege tilsette i Møre - Markering av Havets dag i alle prosti - Fokus på det grønne skiftet i møte med næringslivet - Kirkens Bymisjon i Kristiansund - Berekraftsmål i misjonsprosjekta - Større medvit om berekraftsmåla i trusopplæringsplanane 	10, 5 14, 13 11- 15 1, 2, 3, 10, 11, 17	EER/ P- avd EER/BW EER EER/ K- fag EER/GLJ BW	juni pinse året
2.2.3 Den norske kyrkja sitt utslepp og miljøforureining blir redusert.	Tal på grønne kyrkjelydar. Lågare utslepp i samband med arbeidsreiser (BergHansen)	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomgang av alle grønne sokn - Sertifisering av grønne kyrkjelydar/bispedømmekontor - Implementering av - reisepolicy 	13, 12, 11	EER EER DIR/K- fag	Året

 2.3 Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kyrkjesamfunn, offentlege, private og ideelle aktørar					
2.3.1 Samarbeid mellom kyrkjelyd og misjon blir styrka	Tal på misjonsavtaler Tal på sokn som tek del i aksjonen «Saman som kyrkje i heile verda»	- Utvikle kyrkja sitt globale oppdrag - Vidareføre samarbeidet med SMM etter revisjon - vidareføre satsing på misjonsavtaler - felles satsing på misjon i trusopplæringa	1,4, 10 17	K-fag GLJ GLJ BW/GLJ	Året
2.3.2 Dnk styrker og gjer synleg at ho er del av den verdsvide kyrkja	Deltaking og bidrag i økumeniske samanhengar. Talet på økumeniske gudstenester	- Vidareføre støtte til lokal flyktningengasjement - tilby Dele-gudsteneste-konseptet (NMSu) til kyrkjelydane - Studiereise (med fokus på kateketikk) til Ungarn - vidareutvikling av vennsapsrelasjonane	3	K-fag K-fag/GLJ K-fag/GLJ GLJ	Okt
2.3.3 Barne- og ungdomsorganisasjonane tar del i kyrkjelydane	Rapportert samarbeid mellom sokn og organisasjonar	- Stimulere samarbeid mellom kyrkjelyd/org gjennom vekstmiddelordninga - Fokuserer på samarbeid gjennom plattformarbeidet	17	K-fag EB	Året

1) KYRKJA ER MEIR FOR FLEIRE

Resultatmål	Indikatorar	Tiltak	B-kraftl	Ansvar	
3.1 Gjev tilhøysle og skapar gode møtestader for fellesskap fysisk og digitalt					
3.1.1 Kyrkja sitt digitale nærvær aukar og verktoy for digital samhandling blir utnytta	Talet på artikkeltreff i radio, TV, print og nettaviser. Talet på frukostseminar og offentlege arrangement Talet på brukarar/kyrkjelydar/arr i «skjerikyrkja» og på nettsider	-Implementere kommunikasjonsstrategi med tilhøyrande medieplan. -Oppgradere kompetanse og ferdigheiter når det gjeld digitale verktoy - Bidra til å styrke lokal kompetanse når det gjeld å vere kyrkje på nett -Bidra til å styrke lokal kompetanse når det gjeld mediekontakt - Inspirere til auka bruk av «Skjerikyrkja» -Større satsing på SoMe for å nå ut til yngre målgrupper. Insta, Snap, TT og andre medieflater. Kyrkjebygg på nett, digitale presentasjonar og formidlingskanalar - Inspirere til auka bruk av ressursbanken.no		KWV KWV KWV KWV EB SMH KV/SMH K-fag/Dir	Året
3.1.2 Universell utforming av og i kyrkja blir styrka	Tal UU nettsider/ kyrkjebygddatabase Tal UU kyrkjer Tal på interne system med UU-funksjonalitet, Tal gjennomførte "kurs 100% med", Tal på arr. med teiknspråktolk. SSB 6.D.13	- fokus på Universell utforming/integrering gjennom visitasarbeid, på fagdag og i forvaltningsarbeidet - 100% MED – sertifisering av fleire sokn	3, 10, 16 3, 10 11	SMH/EB EB/ EER	Året
3.1.3 Folkekyrkja tilbyr ulike møteplassar og fellesskap	Talet gudst. og deltakarar ved høgtider/helgemesse. SSB 6.D.1-4,6,7,11	-Følgje opp nasjonale strategiar knytt til høgtidsfeiring -Stimulere til auka bruk av kyrkja utanom gudstenester/krk.handlingar	3,	K-fag SMH/K-fag	

 3.2 Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på					
3.2.1 Ungdomsarbeidet blir styrka og kyrkja er til stades på utdanningsinstitusjonar og i forsvaret	Talet på deltakarar på tilbod for 13-17 år/ 18-30 år og leiarkurs. Talet på samtalar med studentprest og feltprest	- Vidareføre satsing på studentprestenesta - Avklare vidareføring av «FollowMe» - Støtte leiartreningsprogram i regi av organisasjonane	3 4 10	AH/EB EB EB	Året
3.2.2 Kyrkja si rolle i sivilsamfunnet blir styrka	Deltaking i kommunale kriseteam. Deltaking i fylkesberedskapsråd. Talet på sorggrupper (SSB 6.D.5)	-Arbeide for formaliserte samarbeidsavtalar om omsorg for døande -Kultur på institusjon -Sjå pk. 2.1.3 -Oppdatering og oppfølging av krise- og beredskapsplanen -Gjennomføring av sorgmånad	3, 17 4, 17 17 3	EER EER/JEB EER/ P- avd EER	Året
3.2.3 Fleire kyrkjelydar tilbyr fellesskap til nye Noreg	Talet på kyrkjelydar med tilbod i samband med integreringsarbeid (6.D.12)	-Stimulere kyrkjelydar til samskaping med lokale aktørar	10	K- fag/JEB	Året
3.2.4.Kyrkja bidreg til nyskaping og innovasjon (kr/prosjekt)	Tal på innvilga søknader om vekstmiddel	-Oppmode sokna til å søke på stimuleringsmidler for innovasjon og nyskaping -Støtte/inspirere til prosjektsøknader	9	K-fag Fagrådg.	Året

 3.3 Skapar ein mangfaldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena					
3.3.1 Kyrkjelege medarbeidarar trivest i jobben og har eit inkluderande og likestilt arbeidsfellesskap.	Medarbeidarundersøkingar. Sjukefråvær. Talet på nyttilsette med nedsett funksjonsevne eller hol i CV (jf. tildelingsbrev frå dep.)	-Fokus på HMS og LIM-arbeidet Oppfølging av medarb.us. Etablere LIM-handlingsplan - bidra til gode avviks- og varslingsrutinar - tettere og meir systematisk samarbeid med FR/Kyrkjevevjer, - Særleg fokus på strategimål «kyrkje for fleire» på prostidagar	8, 5 10, 8 17	P-avd/ K-fag/ Personal Alle K-fag/ alle	Året Haust
3.3.2 Fleire blir engasjert til frivillig teneste i kyrkja	Tal på frivillige (splitta på i kva for samanhengar) Tal på opplærings- og motivasjonssamlingar for frivillige (eksisterande SSBindikator)	- Særleg fokus på frivillighetstenesta i kyrkjelydane. - Stabsfokus på tenestefelleskap mellom tilsett og frivillig - Tematisere kyrkjeleg frivillighetskultur	3	EB K-fag K-fag/EB	Året

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjørn Olaf Storhaug	112	22/03718-6	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
73/22	Møre bispedømmeråd 2020-2023	12.12.2022

Budsjett 2023

Vedlegg:

Statsbudsjettet 2023 – foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene
280 - Budsjettnotat 2023

Saksorientering

I denne saken blir budsjett for 2023 lagt fram for bispedømmerådet til behandling og vedtak. Om budsjettet skulle endre seg vesentleg, vil disse bli lagt fram for bispedømmerådet i ei seinare sak om budsjettrevisjon.

Årsplan og budsjett 2023 har vore utvikla av administrasjonen og behandla i Kontaktmøtet (med fagorganisasjonane) og i prostemøte til uttale. Innspel er innarbeidd.

Budsjettnotatet er utarbeida av Felles økonomienhet (FØ) i samarbeid med stiftsdirektør og administrasjonen. For detaljer blir det vist til dette.

Det er ei forventa lønnsauke på 4,2 % for 2023 og i budsjettet for Møre er det satt av 1 625 000 inkl. feriepengar og arbeidsgivaravgift. Differansen mellom lønsutvikling (4,2%) og auke i tilskot (1,48%) vil i 2023 svekke budsjettsituasjon. Differansen vil kunne bli dekt inn av tidlegare års mindreforbruk, men berre på kort sikt.

Budsjettet for 2023 går i balanse når kr 4.375.000 blir tatt av tidlegare års mindreforbruk.

Element henta frå budsjettnotat FØ:

Tildeling 2023:

Forslag til foreløpig budsjett bygger på ramma for foreløpige budsjettfaktorar for bispedømme 2023 – jf. brev frå Kirkerådet av 4. november 2022.

Tildeling til Møre bispedømmeråd er kr 115 547 000 – fordelt som følger;

- kr 81 463 000 budsjettgruppe 1 - drift
- kr 34 084 000 budsjettgruppe 2 – tilskot

Årets tildeling til bispedømme er auka med 1,47 % frå 2022 når ein ser bort frå OVF-midlar som frå 2023 ikkje er(?) blir tildelt.

Statsbudsjettet er ikkje vedtatt, og det kan bli endringar på kyrkjebudsjettet ved statsbudsjettet si behandling i Stortinget i desember. FØ ber bispedømmerådet vere forberedt på at endeleg tildeling kan bli lågare og at det kan bli nødvendig å justere budsjettet.

Disponible midlar - Balansepost (konto 2050)

Møre bispedømmeråd har et akkumulert mindreforbruk frå tidlegare år på drift på kr 9 389 000.

Akkumulert mindreforbruk fordeler seg på:

Budsjettgruppe 1 – drift	kr 7 977 000
Budsjettgruppe 2 – tilskudd	
Trosopplæring	kr 837 000
Diakoni, undervisning og kirkemusikk	kr 575 000

Kirkerådet har i KR-sak 52/21 vedtatt en avgrensning i bispedømmerådene akkumulerte mindreforbruk, tilsvarande 3 % av siste års tildeling. Ordninga med en øvre grense for akkumulert mindreforbruk på 3 % av tildelinga trer fullt ut i kraft frå regnskapsåret 2023.

Budsjettekniske forutsetningar:

Felles økonomienhet har fastsett nokre budsjettekniske forutsetningar som er lagt til grunn i budsjettarbeidet for 2023, spesielt gjelder dette budsjettering av lønn og godtgjersler.

Dette er i hovudsak en vidareføring av tidlegare års forutsetningar. For detaljer sjå vedlegg:

- *Lønn til faste stillingar:*
For fast tilsette er det budsjettert med reell årslønn og stillingsprosent, med tillegg av feriepengar og arbeidsgivaravgift. For vakante stillingar er det budsjettert med en fastsett årslønn.
- *Lønn til vikarar:*
- *Stiftspraksis:*
- *NAV-refusjonar:*
- *Tilleggslønn presteskapet:*
- *Beredskapsgodtgjersle presteskapet:*
- *OVF-bustader:*
- *Lønnsoppgjeret 2022:*
- *Lønnsoppgjer 2023:*

Budsjettering av lønn og godtgjersle:

Følgande årsverk er budsjettert for Møre bispedømme:

Koststed	Totalt oppretta faste stillingar	Innsparing etter fordelingsnøkkel	Netto budsjetterte årsverk 2023
Bispedømmekontoret	14,00	0,80	13,20
Molde domprosti	14,05	0,90	13,15
Søre Sunnmøre prosti	16,60	1,85	14,75
Nordre Sunnmøre prosti	24,00	0,80	23,20
Indre Romsdal prosti	4,70	0,00	4,70
Ytre Nordmøre prosti	9,75	1,00	8,75
Indre Nordmøre prosti	7,00	0,55	6,45
TOTALT	90,10	5,90	84,20

Studentprestar og fengselsprestane er inkludert i prestestillingane i prostia.

Oppretta stillingar i samband med studentprestar utgjer auke med 1,6 stillingar frå budsjettet for 2022

I Budsjettet for 2023 er det forutsett same innsparing i stillingar på bispedømmekontoret og i prostia som i 2022.

Budsjettering av drifts- og reisekostnader:

Forslag til foreløpig budsjett for drifts- og reisekostnader for 2023 er i hovudsak basert på en vidareføring av førige års budsjetterte aktivitetar (erfaringstal/historikk) og dialog med stiftsdirektør og avdelingsleiarar.

Etablerte aktivitetar som arbeidsveiledning (ABV), drift av ulike råd/utval, fagdagar (for diakonar, kateketar, trosopplærarar og kyrkjemusikarar og administrativ hjelp til prostane har budsjettmessig dekning på same nivå som tidlegare.

Budsjettet for 2023 går i balanse når kr 4.375.000 blir tatt av tidlegare års mindreforbruk.

Andre kommentarar til budsjettet frå stiftsdirektøren:**A) Prosten: del av stilling til teneste i presteneste**

Biskopen er den som fastsett kor stor del av prostestillinga som skal brukas til sokneprestteneste. Slik vurdering er gjort:

- Søre Sunnmøre 20 %
- Nordre Sunnmøre 0%
- Indre Romsdal 50%
- Molde domprosti 0%
- Indre Nordmøre 50%
- Ytre Nordmøre 40 %

B) Administrativ hjelp for prostar

På bakgrunn av tidlegare arbeid i forbindelse med budsjett 2021 blir det lagt opp til en vidareføring av fordeling av administrativ ressurs for prostar - % av årsverk

- Søre Sunnmøre 40%
- Nordre Sunnmøre 70%
- Indre Romsdal 20%
- Molde domprosti 50%
- Indre Nordmøre 25%
- Ytre Nordmøre 40%

C) Andre driftsutgifter

Det er lagt opp til at planlagde aktivitetar og tiltak i årsplan 2023 er finansiert gjennom budsjettet.

Særlige budsjettforutsetninger for 2023

- Det blir ikkje gjennomført stiftsdagar, men prostidagar for alle tilsette
- Markering av Møre bispedøme 40-års jubileum
- Kyrkjevalet – eige tildeling og budsjett kjem seinare
- Samlingar i samband med kyrkjeleg organisering ligg inne
- Stillingar for Prest under utdanning (PUU-stillingar) er finansiert gjennom budsjettet

Budsjettgruppe 1 – Drift:

Møre bispedømmeråd				
Budsjettforslag 2023 - budsjettgruppe 1 drift				
	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Regnskap 10.2022	Budsjett 2023
30xx - Salgsinntekt avgiftspliktig (varer og tjenester)	0	0		0
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri (varer og tjenester)	0	0	-65 195	0
32xx - Salgsinntekt utenfor avgiftsområdet (varer og tjenester)	0	0		0
34xx - Tilskudd fra stat, fylker, kommuner, stiftelse samt gaveinntekter	0	0	-18 144	0
3xxx - Andre inntekter	-397 152	0	-68 021	0
Sum inntekter	-397 152	0	-151 360	0
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	40 000	30 000	543 000	0
Sum tilskudd mv	40 000	30 000	543 000	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	57 751 196	60 480 164	38 468 985	62 879 669
5006 - Beredskap		1 337 692	959 495	1 337 692
50xx - Tilleggslønn, overtid og stedfortredergodtgj.	1 873 296	1 871 037	2 150 129	1 951 037
51xx - Midlertidige stillinger, ekstrahjelp, honorarer mm	1 513 038	1 380 474	10 029 675	1 209 647
52xx - Fordel i arbeidsforhold	3 000	0	0	0
53xx - Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse	884 061	789 742	501 943	677 407
540x - Arbeidsgiveravgift	7 856 987	8 177 295	6 721 195	8 698 215
58xx - Refusjon sykepenger, fødeselspenger mv		0	-1 733 628	0
599x - Refusjon lønnskostnader			-469 711	0
59xx - Andre personalkostn (gaver, forsikring, tjenestedrakt mm)	140 000	115 000	106 529	147 533
Sum Lønn og godtgjørelser	70 021 579	74 151 404	56 734 612	76 901 200
60xx - Avskrivninger	109 000	42 000	34 646	0
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	1 602 152	1 765 000	1 653 433	1 890 000
64xx - Leie maskiner, inventar, datautstyr, transportmidler mv	50 000	40 000	141 419	30 000
65xx - Inventar, driftsmateriale, datautstyr, programvare, rekvisita mv	125 000	240 000	273 389	260 000
66xx - Reparasjon og vedlikehold bygninger og utstyr			23 738	25 000
67xx - Honorar rådgivning, regnskap, revisjon og kjøp div. tjenester	15 000	20 000	114 625	15 000
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	180 000	380 000	500 227	400 000
6796 - Flytting	200 000	100 000	0	400 000
6797 - Annen bistand	1 500 000	1 370 000	691 139	1 305 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, aviser, bøker, annonser mm	303 500	504 704	359 053	420 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	1 530 000	2 015 000	712 342	1 645 000
69xx - Telefon, porto mv	10 000	10 000	18 226	1 000
Innsparing drift				-4 375 000
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	5 624 652	6 486 704	4 522 237	2 016 000
71xx - Bilgodtgjørelse, diett, reiser mm	2 570 000	2 280 000	2 584 497	2 370 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon	38 921	15 000	2 380	0
74xx - Medlemskontingent og gaver	43 000	43 000	25 414	23 800
77xx - Annen kostnad	108 000	152 000	300	151 000
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	2 759 921	2 490 000	2 612 591	2 544 800
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	0	0	228	1 000
Sum Finanskostnader og overføringer	0	0	228	1 000
TOTALT	78 049 000	83 158 108	64 261 308	81 463 000

Budsjettgruppe 2 - Tilskudd:

Møre bispedømmeråd			
Budsjett 2023 - budsjettgruppe 2 tilskudd			
	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
2805110 - Tilskudd trosopplæring	20 360 000	20 961 000	21 270 000
2805120 - Tilskudd diakoni	6 400 000	6 400 000	6 496 000
2805130 - Tilskudd undervisning	5 701 000	6 063 000	6 150 000
2805140 - Tilskudd kirkemusikk	165 000	165 000	168 000
2805160 - Tilskudd fra OVF	502 000	502 000	0
TOTALT	33 128 000	34 091 000	34 084 000

Økningen på tilskuddene er 1,47 % når en ser bort fra OVF-tilskuddet som er falt bort fra 2023.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd vedtar budsjett for 2023

280 – Møre bispedømmeråd – Foreløpig budsjett 2023

Budsjettnotat frå Felles økonomienhet (FØ)

Budsjettekniske forutsetningar:

Felles økonomienhet har fastsett nokre budsjettekniske forutsetningar som er lagt til grunn i budsjettarbeidet for 2023, spesielt gjeld dette budsjettering av lønn og godtgjersle.

Dette er i hovudsak en vidareføring av tidlegare års forutsetningar.

- *Lønn til faste stillingar:*

For fast tilsette er det budsjettert med reell årslønn og stillingsprosent, med tillegg av feriepengar og arbeidsgivaravgift.

For vakante stillingar er det budsjettert med en fastsett årslønn avhengig av stillingstype (prost, sokneprest, kapellan/prostiprest, rådgivar), med tillegg av feriepengar og arbeidsgivaravgift. Dette gir budsjettmessig dekning for vikar i vakante stillingar.

- *Lønn til vikarar:*

Det er satt av midlar til vikar i ferier, studiepermisjon og stabsutvikling. Det er også budsjettert med 30 % vikar for frikjøp leder av presteforeininga.

- *Stiftspraksis:*

Det vert ikkje budsjettert med lønn til stiftspraksiskandidatar då det er forventa at kandidatane trer inn i tenester der det er vakanse eller sjukdom. Det er likevel budsjettert med kr 50 000 for bruk ved behov.

- *NAV-refusjonar:*

Det vert ikkje budsjettert med NAV-refusjonar (sjukepengar og foreldrepengar). Arbeidsgivarperioda er 16 dagar. (Maksgrense for NAV-refusjonar er 6G – for 2022 er det kr 668 800.) Når ein mottar NAV-refusjonar gir det eit handlingsrom for å dekke opp med vikar, evt. inndecking av meirforbruk gjennom året.

- *Tilleggslønn presteskapet:*

Gjeld tilleggslønn som følger av prestane si arbeidstidsavtale (tillegg for arbeidstid på ettermiddag, kveld, helge- og høgtidsdagar).

Budsjettpostane er på same nivå som i 2022.

- *Beredskapsgodtgjersle presteskapet:*

Gjeld godtgjersler som følger av beredskapsavtalen for prestane, dvs. avtalt godtgjering for vaktuke/-dagar og for evt. utrykkingar. Budsjettposten er budsjettert med same sum som i 2022.

- *OVF-bustadar:*

Opplysningsvesenets fond sender faktura til bispedømmeråda kvar månad for de bustadane som inngår i den nye bustadordninga. De tilsette blir trekt for husleige. Når ein bustad står ubrukt vil det medføre en meirkostnad.

- *Lønnsoppgjeret 2022:*

Lønnsoppgjeret for 2022 er ennå ikkje effektuert, og foreløpig er det lagt inn et samla påslag på de i tilsette si lønn på 2,5 %. Før ferdigstilling av budsjettet vil endringar etter lokalt lønnsoppgjere bli lagt inn på tilsettnivå.

- **Lønnsoppgjjer 2023:**
Foreløpig tildeling til bispedømmma for 2023 er lønns- og prisjustert. Bispedømmeråda må av den grunn sette av midlar til lønnsoppgjjeret i 2023 i budsjettet. Det er forventa 4,2 % i lønnsauke, og i budsjettet for Møre er det satt av kr 1 625 000 gjeldande for perioden mai til desember 2023. Beløpet inkluderer feriepengar og arbeidsgivaravgift.

Budsjettering av drifts- og reisekostnader:

Forslag til foreløpig budsjett for drifts- og reisekostnader for 2023 er i hovudsak basert på en vidareføring av førre års budsjetterte aktivitetar (erfaringstal/historikk) og dialog med stiftsdirektør og avdelingsleiarar.

Etablerte aktivitetar som arbeidsveiledning (ABV), drift av ulike råd/utval, fagdagar (for diakonar, kateketar, trosopplærarar og kyrkjemusikarar) og administrativ hjelp til prostane har budsjettmessig dekning på same nivå som tidlegare.

Nokre endringar samanlikna med budsjettet for 2022:

Oversikt over aukingar:

- Fagsamlingar administrasjonen inn med 70 000
- Fagsamlingar i prostia 160 000
- Prosjekt kyrkjelydsutvikling økt frå 70 000 til 130 000
- Flytting 100 000 til 400 000 - økt fokus på rekruttering

Oversikt over kutt:

- REU – redusert frå 435 000 til 300 000 p.g.a. færre søknader
- Stiftsdagar ikkje lagt inn i 2023

Kommentarar til enkelte kontogrupear:

- *Kontogruppe 51xx – Midlertidige stillingar, ekstrahjelp, honorar m.m.:*
Gruppene inneheld vikar til frikjøp av PF-leder, ferievikarar og vikar ved lengre studiepermisjonar.
- *Kontogruppe 53xx – Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjøre:*
Kontogruppene inneheld kostnader til honorar bispedømmerådets medlemmer og tenestedrakt til tilsette.

Konto 6797 – Tilskot til administrativ hjelp prostar

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Møre bispedømmeråd
Moldetrappa 1

6415 MOLDE

Dato: 09.11.2022

Vår ref: 22/00592-5

Deres ref:

Statsbudsjettet 2023 – foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene

Dette brevet redegjør for kjente budsjettforhold, slik at bispedømmerådene kan starte budsjetteringen for 2023.

STATSBUDSJETT 2023

I statsbudsjett 2023 foreslår Barne- og familiedepartementet et rammetilskudd til Den norske kirke på 2 393 mill. kroner. Målt mot 2022 representerer forslaget en økning på 2,99% eller 69,5 mill kroner.

I tillegg er det i særskilt bevilgning fra Justisdepartementet gitt et tilskudd på kr 5 750 000 til drift av Svalbard kirke. Dette er en økning på kr 100 000.

Samtidig bortfaller det årlige tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond (Ovf) på 42 mill. kroner. Bortfallet betyr at tildelingen til rDnk reelt kun øker med 27,6 mill kroner eller 1,16%.

Økningen i tildelingen er ikke tilstrekkelig for å møte årslønnsveksten på 4,2%, og det gjør det utfordrende å fremlegge et 2023-budsjett i balanse.

Endelig statsbudsjett vedtas av Stortinget innen 15.desember.

FORELØPIG FORDELING AV MIDLER

Tilskuddet fordeles på tre budsjettgrupper slik som for 2022 og ihht vedtak på Kirkemøtet i 2020:

- Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift
- Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd
- Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre

Budsjettgruppe 1 omfatter midler til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammen for denne budsjettgruppen fastsettes etter at man har trukket ut tilskudd under gruppe 2 og 3.

Samlet utgjør inntektene kr 2 399 094 000. I dette beløpet inngår rammetilskudd og tilskudd til Svalbard kirke.

Det er lagt til grunn en vekst på 1,47% basert på følgende resonnement:

Ovf-tilskuddet har vært benyttet til fire formål; se under. Selv om inntektene nå uteblir, vil kostnadene fortsatt være til stede, men med unntak: Ovf-midler til bispedømmerådene kan stoppes. Dette leder til at utdelingen ikke reduseres med 42 mill kr, men med 34,8 mill. kr. Dermed øker generell tildeling fra 1,16% til 1,47%.

Utdeling	Økum	KR-IKT	Drift/	Ovf-midler	
Ovf-midler	kont	drift	tiltak KR	til bdr	Samlet
År 2022	10 000	16 500	8 355	7 145	42 000
Fratrekk				-7 145	-7 145
Forbruk 2023				0	34 855

Foreløpig fordeling blir da slik:

Fordeling av midler	År 2022		År 2023	
	Tilskudd	Fordelt	Tilskudd	Fordelt
<i>Alle tall hele 1000 kr</i>				
Statsbudsjett rammetilskudd	2 323 839		2 393 344	
Tilskudd til Svalbard	5 650		5 750	
<i>Ovf-tilskudd kirkelig aktivitet</i>	25 500		0	
<i>Ovf-tilskudd IKT</i>	16 500		0	
Gruppe 1 - Dnk drift		1 768 787		1 812 139
Gruppe 2 - Dnk tilskudd		551 680		541 137
Gruppe 3 - Tilskudd andre		47 049		45 818
Midlertidig forskjell		3 973		
Totalt	2 371 489	2 371 489	2 399 094	2 399 094

BUDSJETTGRUPPE 1 - FORELØPIG RAMME

Det er fortsatt noen usikkerhetsfaktorer for budsjett 2023, men tabellvedlegget viser foreløpig tildeling pr bispedømme.

Bispedømmerådene kan legge til grunn i sine budsjetter en økt tildeling på 1,47%. Foruten prisjusteringen er følgende endringer gjort for bispedømmerådene:

- Avskrivninger for de tre siste bispedømmene (Hamar, Nord- og Sør-Hålogaland) blir fullført i 2022, og tildeling for 2023 er derfor fjernet.
- Det er lagt inn en forskyving av kostnader fra bispedømmerådene til Kirkerådet, hvor vi samler fakturaer fra IKO og Miljøfyrtårn og betaler disse sentralt i stedet for å ta dette på hvert bispedømme. Tildelingen er flyttet tilsvarende (kr 34 000 pr bispedømme).

BUDSJETTGRUPPE 2 – DNK TILSKUDD

Midlene til domkirkene, trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk er prisjustert med 1,47% sammenlignet med tildelingene i 2022. Den diakonale satsingen ble i 2022 økt med 1,9 mill kroner for prefiks 120 - Kirkerådet til særskilte satsinger. Disse er ikke videreført i 2023, og økningen utgjør derfor ikke 1,47% i tabellen under.

Tilsvarende er midlene til trosopplæring innen prefiks 120 – Kirkerådet redusert med 4,1 mill kroner.

Ovf-tilskuddet som har vært fordelt på bispedømmerådene er som allerede nevnt tatt ut av årets tildeling. Dette gjør at budsjettgruppe 2 for 2023 samlet er vel 10 mill kroner mindre enn i 2022.

TILSKUDD 2023					
Budsjettgruppe 2				År 2022	År 2023
Trosopplæring				346 605	348 773
Oslo og Nidaros domkirker				5 736	5 822
Diakoni, undervisn og kirkemusikk				156 483	158 783
Satsing diakoni videreført				27 356	27 759
Ovf-tilskudd til fordeling bdr				15 500	0
Sum budsjettgruppe 2				551 680	541 137
Alle tall i hele 1000 kr.					

Basert på ovenstående viser vedlagte tabell fordeling pr budsjettgruppe og pr enhet.

Med vennlig hilsen

Gunn Schärer
Avdelingsdirektør økonomi og
virksomhetsstyring

Oddleiv Moen
Teamleder økonomi

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Fordeling av midler 2023 pr 7.nov 22

Mottakere:		
Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei	8003 BODØ

Tunsberg bispedømmeråd	11	
Møre bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Stiftsdirektørene ved bispedømmekontorene	Moldetrappa 1	6415 MOLDE

Fordeling av midler 2023 (ajour pr. 07.11.2022)

Beløp i hele 1000 kr

Økning 2023: 1,47 % (gjelder ikke eget tilskudd til Svalbard kirke)

	Inntekt	110 - Den Norske Kirke	120 - Kirkerådet	130 - Bispemøtet	210 - Oslo	220 - Borg	230 - Hamar	240 - Tunsberg	250 - Agder og Telemark	260 - Stavanger	270 - Bjørgvin	280 - Møre	290 - Nidaros	300 - Ser-Hålogaland	310 - Nord-Hålogaland	311 - Svalbard Kirke	Total
Inntekter																	
I Statsbudsjett post 70	2 393 344																
II Svalbard kirke fra Justisdep.	5 750																
Sum inntekter	2 399 094																2 399 094
Budsjettgruppe 1: Den norske kirke - drift																	
I Rammetilskudd			123 168	10 071	161 432	138 331	116 676	114 318	129 839	110 049	162 881	81 497	125 807	86 574	93 577		1 454 220
I Rettssubjektsnivå (eks. pensjon)	145 272																145 272
I Rettssubjektskostnader til pensjon	175 482																175 482
I Kirkevalg	31 415																31 415
II Svalbard kirke fra Justisdep.																5 750	5 750
III Felleskostnader flyttet fra BDR til KR: IKO-tilskudd og miljøfyrtårn			374		-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34		-
Sum budsjettgruppe 1		352 169	123 542	10 071	161 398	138 297	116 642	114 284	129 805	110 015	162 847	81 463	125 773	86 540	93 543	5 750	1 812 139
Budsjettgruppe 2: Den norske kirke - tilskudd																	
I Trosopplæring			4 828		35 202	44 057	26 598	31 001	31 733	35 659	46 121	21 269	33 991	18 900	19 414		348 773
I Oslo og Nidaros domkirker					2 329	-	-	-	-	-	-	-	3 493	-	-		5 822
I Diakoni, undervisning og kirkemusikk m.m.			3 376		15 124	16 302	12 298	10 744	14 327	15 346	17 835	11 394	12 030	16 454	13 553		158 783
I Satsning Diakoni 2019 og 2020 (jf. Sak KR 68/19)	1 609				3 953	3 239	2 100	2 839	2 285	2 280	3 039	1 421	2 251	1 372	1 371		27 759
Sum budsjettgruppe 2		1 609	8 204	-	56 608	63 598	40 996	44 584	48 345	53 285	66 995	34 084	51 765	36 726	34 338	-	541 137
Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre																	
I Døvekirken		12 912															12 912
I Kristent arbeid blant blinde		390															390
I Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO)		7 568															7 568
I Kirkelig ressursenter mot vold og seksuelle overgrep		4 633															4 633
I Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)		1 826															1 826
I KUN		6 820															6 820
I Kirkens SOS		1 522															1 522
I Økumeniske kontingenter mm		10 147															10 147
Sum budsjettgruppe 3		45 818	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45 818
Total foreløpig fordeling for 2023		399 596	131 746	10 071	218 006	201 895	157 638	158 868	178 150	163 300	229 842	115 547	177 538	123 266	127 881	5 750	2 399 094

Filen ble ikke funnet. Den er enten slettet, eller sjekket ut.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjørn Olaf Storhaug	725	22/01572-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
74/22	Møre bispedømmeråd 2020-2023	12.12.2022

Høyrng: Fordelng av utslppsredusjonar mellom einingar i Den norske kyrkja

Vedlegg:

Bærekraftig arbeidsgiverpolitikk - forslag til tiltak

Fordelng av utslppsredusjonar mellom enheter i rettssubjektet Den norske kirke

Retningslinjer for reisevirksomhet for rettssubjektet Den norske kirke(rDnk)

Saksorientering

Bispedømmerådet skal i denne saka gi uttale/høyrng om forslag til fordelng av utslppsredusjonar mellom einingar i Den norske kyrka.

Kyrkjemøtet vedtok i sak KM 15/21:

Menneskers handlinger truer livet på jorden. Kirken er kalt til omsorg for alt det skapte. Derfor vil Kirkemøtet: (...) Redusere Den norske kirkes egne utslipp og miljøbelastng gjennom å (...) kutte klimautslipp fra reisevirksomhet med 60 % innen 2030.

I Kirkemøtesaka blei det og vedtatt å utvikle ein arbeidsgivarpolitikk som fremjar berekraft. Et partssamansett utvalg har arbeid med dette i forlengng av vedtaket, og det blei deretter bestemt: «Det skal i løpet av 2022 utarbeides en plan for hvordan virksomhetens totale utslppsredusjon på tjenestereiser med 60 % skal fordeles på bispedømmene og Kirkerådet, ut fra ulike muligheter for kutt.»

Med bakgrunn i kor mange flyreiser i perioden 2019-2021 og fordelng av desse mellom einingane, er forslaget til fordelnga eit gjennomsnitt for åra 2019-2021.

Forslag til fordelng av utslppskutt mellom einingane er slik:

- Kirkerådet: 17,2 %
- Bispemøtet: 0,3 %
- Oslo bispedømme: 13,9 %
- Borg bispedømme: 0,8 %
- Hamar bispedømme: 0,7 %
- Tunsberg bispedømme: 0,9 %
- Agder og Telemark bispedømme: 2,4 %
- Stavanger bispedømme: 4,2 %
- Bjørgvin bispedømme: 5,2 %
- Møre bispedømme: 3,7 %
- Nidaros bispedømme: 8,4 %

- Sør-Hålogaland bispedømme: 15,8 %
- Nord-Hålogaland bispedømme: 26,5 %

Avgjersla om fordeling vil saman med berekninga av utgangspunkt for reduksjonane på 60 % danne grunnlag for den årlege oppfølginga av kvar enkelt eining når det gjelder vedtatt reduksjon.

Møre bispedømme har 3,7% av dei totale utsleppa og dette er i forslaget utgangspunkt for vår del av reduksjon på 60%.

Element i høyringssvar frå Møre bispedømme

Møre bispedømmeråd gir i hovudsak si tilslutning til framlegget til fordeling av andel utsleppsreduksjonar, men ber om ei nærare vurdering av desse elementa:

- a) Møre bispedømmeråd tilrår at 2022 også går inn som del av grunnlaget for fordeling, slik at det er snittet for 2019 til 2022 som er utgangspunkt for fordelinga av 60% reduksjon. Årsaka er at pandemi-elementet får mindre innverknad.
- b) Møre bispedømmeråd ber om ei tydeleggjering av kva for einingar som har ansvar for reisekostnadar og soleis andel av utsleppsreduksjon. Bakgrunnen for dette er at representantar for biskop/bispedømmeråd deltar i ulik grad i nasjonale og internasjonale kyrkjelege organ, arbeidsgrupper og markeringar.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd vil støtte målsetting om 60% utsleppsreduksjonar fram til 2030 og gir i hovudsak si tilslutning til framlegget til fordeling av andel på einingane, men ber om ei nærare vurdering av desse elementa:

- a) Møre bispedømmeråd tilrår at 2022 også går inn som del av grunnlaget for fordeling, slik at det er snittet for 2019 til 2022 som er utgangspunkt for fordelinga av 60% reduksjon. Årsaka er at pandemi-elementet får mindre innverknad.
- b) Møre bispedømmeråd ber om ei tydeleggjering av kva for einingar som har ansvar for reisekostnadar og soleis andel av utsleppsreduksjon. Bakgrunnen for dette er at representantar for biskop/bispedømmeråd i ulik grad er oppnemnt for å ta del i nasjonale og internasjonale kyrkjelege organ, arbeidsgrupper og markeringar.

DEN NORSKE KIRKE

KR - Avdeling for kirkefag og økumenikk

Møre bispedømmeråd
Moldetrappa 1

6415 MOLDE

Dato: 16.10.2022

Vår ref: 22/03693-1

Deres ref:

Fordeling av utslippsreduksjoner mellom enheter i rettssubjektet Den norske kirke

Kirkemøtet vedtok i sak KM 15/21:

Menneskers handlinger truer livet på jorden. Kirken er kalt til omsorg for alt det skapte. Derfor vil Kirkemøtet: (...) Redusere Den norske kirkes egne utslipp og miljøbelastning gjennom å (...) kutte klimautslipp fra reisevirksomhet med 60 % innen 2030.

Vedtaket innebærer at Den norske kirke må gjennom store endringer i reisemåter og reisevirksomhet fram mot 2030. Alle som reiser som ansatt eller folkevalgt vil være berørt av disse endringene.

I siste klimafotavtrykksanalyse for Den norske kirke, utført av Asplan viak for året 2017, ble det funnet at utslippene fra transport og reise utført av bispedømmerådene og Kirkerådet var totalt 6404 tonn co2-ekvivalenter. Anslaget er basert på regnskapstall. Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til dette tallet, og Kirkerådet jobber videre med å beregne utgangspunkt som det skal gjøres 60 % reduksjon fra.

I nevnte Kirkemøtesak ble det også vedtatt å utvikle en arbeidsgiverpolitikk som fremmer bærekraft. Et partssammensatt utvalg i rettssubjektet Den norske kirke arbeidet med dette i forlengelse av vedtaket, og det ble deretter besluttet:

«Det skal i løpet av 2022 utarbeides en plan for hvordan virksomhetens totale utslippsreduksjon på tjenestereiser med 60 % skal fordeles på bispedømmene og Kirkerådet, ut fra ulike muligheter for kutt.»

Til grunn for vedtaket ligger en forståelse av at når utslipp fra reisevirksomhet skal reduseres med 60 %, må man ta hensyn til at ulike enheter har ulike forutsetninger for å redusere reisevirksomhet, for eksempel utfra hvor store avstander det er i det aktuelle bispedømmet, hvilke alternative reisemidler som finnes i bispedømmet og hvilke oppgaver som ligger i de ulike enhetene.

Fordelingen mellom enhetene i 2030 har betydning for hvor mye hver enhet må redusere fram mot 2030. Dersom noen enheter får ha en større andel av utslippene i 2030, trenger de ikke å redusere fullt 60 %. Da må andre enheter redusere mer enn 60 %.

Siden rettssubjektet ikke har hatt felles reisebyrå, har Kirkerådet tatt utgangspunkt i hvordan regnskapet viser at midler til flyreiser er fordelt mellom enhetene. Det er sett på årene 2019-2021. Dersom man tar utgangspunkt i gjennomsnittet for 2019-2021, tar man høyde for at noen hadde vanskeligheter med å redusere flyreisene under nedstengninger, og dermed også kan ha større vanskeligheter med å redusere flyreiser fram mot 2030.

	Kirkerådet	Bispemøtet	Oslo BD	Borg BD	Hamar BD	Tunsberg BD	A & T BD	Stavanger BD	Bjørgvin BD	Møre BD	Nidaros BD	Sør-H BD	Nord-H BD
2019	18,9	0,3	17,1	0,8	0,7	0,9	2,9	3,8	6,2	4,0	8,5	15,1	20,8
2020	12,8	0,4	12,6	0,6	0,7	0,7	1,7	4,3	4,7	2,9	9,6	19,9	29,2
2021	18,2	0,3	7,5	1,0	0,7	1,2	2,2	5,2	3,3	3,8	6,6	12,5	37,3
Gj.snitt:	17,2	0,3	13,9	0,8	0,7	0,9	2,4	4,2	5,2	3,7	8,4	15,8	26,5

Tabellen beskriver de ulike enhetenes andel (i %) av samlede utgifter til flyreiser i rettssubjektet det aktuelle året. Oslo bispedømme inkluderer flyreiser knyttet til Døvekirken.

På bakgrunn av dette, er forslaget at fordelingen mellom enhetene blir som i gjennomsnittet for årene 2019-2021. Forslaget til fordeling mellom enhetene kan også settes opp på denne måten:

- Kirkerådet: 17,2 %
- Bispemøtet: 0,3 %
- Oslo bispedømme: 13,9 %
- Borg bispedømme: 0,8 %
- Hamar bispedømme: 0,7 %
- Tunsberg bispedømme: 0,9 %
- Agder og Telemark bispedømme: 2,4 %
- Stavanger bispedømme: 4,2 %
- Bjørgvin bispedømme: 5,2 %
- Møre bispedømme: 3,7 %
- Nidaros bispedømme: 8,4 %
- Sør-Hålogaland bispedømme: 15,8 %
- Nord-Hålogaland bispedømme: 26,5 %

Beslutningen om fordeling vil sammen med beregning av utgangspunkt for reduksjonene på 60 % danne grunnlag for den årlige oppfølgingen av hver enkelt enhet når det gjelder den vedtatte reduksjonen.

Fordelingen mellom enhetene sendes med dette på høring til de nevnte enhetene. Kirkerådet vil sikre medbestemmelsen gjennom drøfting i nasjonalt kontaktmøte.

Høringsfrist er torsdag 15. desember 2022, og hørings svar sendes til post.kirkeradet@kirken.no med kopi til pv383@kirken.no.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Jan Christian Kielland
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei 11	8003 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Bispemøtet	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Nidaros bispedømmeråd	Erkebispegården	7013 Trondheim

Arbeidsgivers forslag til tiltak som oppfølging av partssammensatt utvalg (PSU) om bærekraftig arbeidsgiverpolitikk

De uthevede punktene nedenfor berører bispedømmenivået direkte.

I forlengelse av partssammensatt utvalg om bærekraftig arbeidsgiverpolitikk foreslår arbeidsgiver i første omgang å prioritere følgende tiltak. Prioriteringer er gjort utfra de tiltakene som arbeidsgiver mener vil ha størst effekt. Totalt prioriteres 16 av 33 punkter. Under hvert punkt er det beskrevet nærmere hva som vil gjennomføres.

1. Klima og miljø skal være en integrert del av medbestemmelsen.
 - a. **Rapporter på kjørte kilometer el/fossil og utslipp fra flyreiser går til nasjonalt og regionalt kontaktmøte hver vår med samtale om videre tiltak.**
2. Virksomheten ønsker å bruke tariffavtaler og særavtaler i virksomheten til å fremme grønn og rettferdig omstilling.
 - a. Forhandlinger i 2022 hvor arbeidsgiver vil gå inn for redusert sats på kilometergodtgjørelse for fossilbiler.
3. «Både ledere og medarbeidere skal aktivt fremme bærekraftsmålene slik at de er kjent og retningsgivende for virksomheten (fra rDnks arbeidsgiverstrategi).» Og «Alle ansatte, men ledere, verneombud og tillitsvalgte forventes særlig å være proaktive aktører for en omstilling av virksomheten i en mer bærekraftig retning.»
 - a. Produsere e-læringskurs om bærekraftsmålene.
 - b. Inkludere bærekraftsmål i lederopplæring.
4. Vi velger matvarer som er produsert med minst mulig klimaavtrykk, med særlig vekt på vegetarisk, kortreist og/eller økologisk produsert. Det skal serveres flere kjøttfrie måltider. Det etableres rutiner og veiledning for dette.
 - a. Det utarbeides av veileder for å velge mat med lavest mulig klimaavtrykk.
5. Det skal jevnlig tilbys webinarer og andre kortere kompetansebyggende tiltak med fokus på bærekraftsmålene og hvordan arbeide med dette i en kirkelig kontekst.
 - a. Dette tilbys innenfor den kirkefaglige webinarserien.
6. Man skal nasjonalt og i bispedømmene samordne gjennomføring av ulike konferanser og fagdager slik at man minimerer behovet for flyreiser til slike arrangement.
 - a. Eventuelle fagdager og konferanser i Kirkerådets regi samles i uka rundt trosopplæringskonferansen høsten 2022.
 - b. **Kirkerådet utfordrer bispedømmenivået til å tilpasse samlinger til minst mulig utslipp.**
7. Det utvikles og tilbys e-læringskurs i helhetlig miljøledelse, herunder grønne menigheter, grønne fellesråd og miljøfyrtårn.
 - a. Dette tas inn i handlingsplanen.
8. Virksomheten har et systematisk arbeid med energiøkonomisering.
 - a. Dette følges opp innenfor Miljøfyrtårn-ordningen.
9. Byggets totale klimafotavtrykk og energiforbruk skal gis avgjørende vekt når man leier, kjøper eller bygger egne lokaler.
 - a. **Drøftes med stiftsdirektørene: Stille krav om energiklasse A eller B på virksomhetens bygg? Mål om dette for alle virksomhetens bygg?**
10. Det innføres en reisepolicy for hele virksomheten med mål om å redusere utslippene fra tjenestereisene med 60% innen 2030 for hele virksomheten, i tråd med de etablerte retningslinjer for reising for Kirkerådets sekretariat.
 - a. **Dette gjennomføres så raskt som mulig våren 2022. Kirkerådet bruker asplan viak kombinert med Berg-Hansen-tall for å finne ut utslipp per krone som er brukt på reiser, slik at alle bispedømmer kan ha et utgangspunkt for reduksjonen.**

11. Det skal i løpet av 2022 utarbeides en plan for hvordan virksomhetens totale utslippsreduksjon på tjenestereiser med 60 % skal fordeles på bispedømmene og Kirkerådet, ut fra ulike muligheter for kutt.
 - a. **Dette gjennomføres så raskt som mulig i 2022.**
12. I løpet av 2022 skal det utredes de praktiske og økonomiske sidene ved å gjennomføre et forsøksprosjekt der det etableres en felles tjenestebilordning med null-utslippsbiler for de to arbeidsgiverlinjene i noen fellesråd. Utredningen skal danne grunnlaget for en beslutning om et slik forsøksprosjekt skal gjennomføres med oppstart i 2023. Gjennom gradvis opptrapping og senest innen 2030 skal det etableres en tjenestebilordning med null-utslippsbiler på tvers av arbeidsgiverlinjene i hele landet.
 - a. **Dette gjennomføres så raskt som mulig i 2022.**
 - b. **Drøfte med stiftsdirektørene om de er med på dette uansett hvilket fellesråd som melder seg.**
13. Det skal utredes ordninger med å slutte seg til bildelingsordninger for å tjenestekjøring.
 - a. Dette gjennomføres så raskt som mulig i 2022.
14. Virksomheten skal fortsatt være miljøfyrtårnsertifisert etter hovedkontormodellen, der Kirkerådet, og alle bispedømmekontorene skal være Miljøfyrtårn-sertifisert.
 - a. **Dette er allerede praksis i dag.**
15. Virksomheten skal ikke lenger tilby gratis parkering til private biler ved Kirkens hus og bispedømmekontorene unntatt når bilen er nødvendig på grunn av funksjonshemninger, sterke sosiale hensyn eller er nødvendig for tjenestekjøring. Hvis slike hensyn ikke foreligger skal det betales for bruk av parkering på plasser som tilhører virksomheten på samme nivå som gjelder for kommunal parkering ved lokasjonen.
 - a. **Dette gjennomføres ved hvert kontor. Praktisk gjennomføring ved kontorene håndteres av leder på hvert kontor.**

Punktet «Anskaffelser/Innkjøp skal ta hensyn til klima og miljø, og skje ut fra en helhetsvurdering som tar hensyn til mer enn bare pris. Virksomheten vil vektlegge gjenbruk. Veiviseren for bærekraftige offentlige anskaffelser (<https://kriterieveiviseren.difi.no/>) skal brukes som verktøy for anskaffelser på alle nivå i virksomheten.» blir del av KM-sak 2022 om økonomisk etikk.

Vedlegg: punktene fra PSU:

Klima og miljø - Felles ansvar for partene

Rettssubjektet Den norske kirke skal være en virksomhet som er kjennetegnet ved et godt partssamarbeid basert på lov og avtaleverk.

- Klima og miljø skal være en integrert del av medbestemmelsen.
- Virksomheten ønsker å bruke tariffavtaler og særavtaler i virksomheten til å fremme grønn og rettferdig omstilling.
- Både ledere og medarbeidere skal aktivt fremme bærekraftsmålene slik at de er kjent og retningsgivende for virksomheten (fra rDnks arbeidsgiverstrategi).
- Alle ansatte, men ledere, verneombud og tillitsvalgte forventes særlig å være proaktive aktører for en omstilling av virksomheten i en mer bærekraftig retning.

Mat

Rettssubjektet Den norske kirke skal ha fokus på å redusere klimafotavtrykket og fremme biologisk mangfold knyttet til mat servert av arbeidsgiver.

- Vi velger matvarer som er produsert med minst mulig klimaavtrykk, med særlig vekt på vegetarisk, kortreist og/eller økologisk produsert. Det skal serveres flere kjøttfrie måltider. Det etableres rutiner og veiledning for dette.
- Vi skal etablere gode rutiner for innkjøp av mat til servering, slik at minst mulig mat kastes. Vi foretrekker at det blir tomt på fatet framfor at mat kastes.
- Vi skal etablere gode rutiner for hva vi gjør med mat som blir til overs etter servering.

Folkehelse og livskvalitet

Rettssubjektet Den norske kirke skal være en virksomhet som er kjennetegnet ved at den legger godt til rette for å ivareta folkehelse for sine ansatte.

- Virksomheten tilbyr garderobefasiliteter og sykkelparkering på jobb som gjør det mulig å sykle eller løpe til jobb.
- Virksomheten legger jevnlig opp til interne arrangement og uhytidelige konkurranser som bidrar til fysisk aktivitet slik som «sykle til jobben»-kampanjer, «jeg går til jobben»-kampanjer, «10 000 skritt om dagen».
- Virksomheten er en pådriver for behovene i punktet nevnt ovenfor i forhold til kirkelig fellesråd slik at dette også blir mulig for prestene som arbeider i en annen virksomhets lokaler.

Kompetanse og verdigrunnlag

Rettssubjektet Den norske kirke skal være en virksomhet som er kjennetegnet ved at dens ansatte har den kompetansen og den motivasjon som er nødvendig for å fremme endring i tråd med bærekraftsmålene og kirkens verdigrunnlag i virksomheten, kirken og samfunnet.

- Kunnskap om bærekraftsmålene og hvordan jobbe med dette i en kirkelig kontekst skal overfor utdanningsinstitusjonene etterspørres som en del av grunnutdanningen til de typiske kirkefaglige utdanningene prest, diakon, kateket og kantor.
- Kunnskap om bærekraftsmålene, og hvordan jobbe med dette i en kirkelig kontekst skal være en integrert del av etter- og videreutdanningen i virksomheten.
- Det skal jevnlig tilbys webinarer og andre kortere kompetansebyggende tiltak med fokus på bærekraftsmålene og hvordan arbeide med dette i en kirkelig kontekst.

- Man skal nasjonalt og i bispedømmene samordne gjennomføring av ulike konferanser og fagdager slik at man minimerer behovet for flyreiser til slike arrangement.
- Det utvikles og tilbys e-læringskurs i helhetlig miljøledelse, herunder grønne menigheter, grønne fellesråd og miljøfyrtårn.

Bygg

Rettssubjektet Den norske kirke skal være en virksomhet som er kjennetegnet ved at den tilbyr sine ansatte kontorlokaler med gode rutiner for å gjøre klima- og miljøavtrykket så lite som mulig.

- Virksomheten har som mål å redusere vannforbruket fra alle våre sanitæranlegg. Dette skal ha et særlig fokus ved leie/kjøp av nye lokaler og oppgradering av sanitæranlegg vi eier/leier.
- Virksomheten har et bevisst forhold til sitt eget energiforbruk og skal som eier/leietaker etter spørre grønn energi (opprinnelsesgaranti).
- Virksomheten har et systematisk arbeid med energiøkonomisering.
- Byggets totale klimafotavtrykk og energiforbruk skal gis avgjørende vekt når man leier, kjøper eller bygger egne lokaler.

Transport

Rettssubjektet Den norske kirke skal være en virksomhet som er kjennetegnet ved at tjenestekjøring så langt det er mulig skjer med nullutslipp.

- Det innføres en reisepolicy for hele virksomheten med mål om å redusere utslippene fra tjenestereisene med 60% innen 2030 for hele virksomheten, i tråd med de etablerte retningslinjer for reising for Kirkerådets sekretariat.
- Det skal i løpet av 2022 utarbeides en plan for hvordan virksomhetens totale utslippsreduksjon på tjenestereiser med 60% skal fordeles på bispedømmene og Kirkerådet, ut fra ulike muligheter for kutt.
- Virksomheten skal yte CO2 kompensasjon for alle reiser som skjer med fossilt drivstoff i tråd med de etablerte retningslinjene for reising for Kirkerådets sekretariat.
- Tjenestereiser som det er nødvendig at skjer med bil (jfr særlig prestetjenesten) skal i all hovedsak være uten fossilt drivstoff innen 2030.
- I løpet av 2022 skal det utredes de praktiske og økonomiske sidene ved å gjennomføre et forsøksprosjekt der det etableres en felles tjenestebilordning med nullutslippsbiler for de to arbeidsgiverlinjene i noen fellesråd. Utredningen skal danne grunnlaget for en beslutning om et slik forsøksprosjekt skal gjennomføres med oppstart i 2023. Gjennom gradvis opptrapping og senest innen 2030 skal det etableres en tjenestebilordning med nullutslippsbiler på tvers av arbeidsgiverlinjene i hele landet.
- Det skal utredes ordninger med å slutte seg til bildelingsordninger for å tjenestekjøring.
- Virksomheten skal ikke lenger tilby gratis parkering til private biler ved Kirkens hus og bispedømmekontorene unntatt når bilen er nødvendig på grunn av funksjonshemninger, sterke sosiale hensyn eller er nødvendig for tjenestekjøring. Hvis slike hensyn ikke foreligger skal det betales for bruk av parkering på plasser som tilhører virksomheten på samme nivå som gjelder for kommunal parkering ved lokasjonen.
- Der virksomheten tilbyr parkering til private biler for betaling med kommunale takster, bør det være muligheter for lading av el-biler.
- Det skal legges til rette for at en større andel av tjenestereisene enten foregår til fots, sykkel, el-sykkel eller med kollektivtransport.

Digitalisering og redusere byer og lokalsamfunnenes negative påvirkning på miljøet

Rettssubjektet Den norske kirke skal være en virksomhet som er kjennetegnet ved å være en aktør i sivilsamfunnet som bidrar til at deres lokalmiljø reduserer sin negative påvirkning på miljøet.

- Legge til rette for at ansatte i Kirkerådet og bispedømmene kan ha arbeidsplass på eller i nærheten av hjemstedet selv om hovedkontoret ligger i en større by. Dette kan for eksempel skje ved at virksomheten inngår avtale med lokalt kirkelige fellesråd om kontorplass.
- Etablere gode rutiner i virksomheten for epost/datalagring/arkivsystemer slik at utslippene knyttet til lagring på felles servere tas ned.
- Virksomheten skal fortsatt være miljøfyrtårnsertifisert etter hovedkontormodellen, der Kirkerådet, og alle bispedømmekontorene skal være Miljøfyrtårn-sertifisert.
- Etablere gode rutiner ved alle virksomhetens lokasjoner for avfallshåndtering.
- Anskaffelser/Innkjøp skal ta hensyn til klima og miljø, og skje ut fra en helhetsvurdering som tar hensyn til mer enn bare pris. Virksomheten vil vektlegge gjenbruk. Veiviseren for bærekraftige offentlige anskaffelser (<https://kriterieveiviseren.difi.no/>) skal brukes som verktøy for anskaffelser på alle nivå i virksomheten.

Retningslinjer for reisevirksomhet for rettssubjektet Den norske kirke (rDnk)

Bakgrunn

Knyttet til at det er inngått ny avtale for rettssubjektet med G Travel som reisebyrå, er det behov for bl.a. å legge noen føringer for hvordan reiser skal foretas, hvilken type billetter man skal velge, hvor man skal kjøpe billetter og hvordan de skal betales.

Kirkemøtet vedtok i sak 15/21 å «Redusere Den norske kirkes egne utslipp og miljøbelastning gjennom å (...) kutte klimautslipp fra reisevirksomhet med 60% innen 2030». Med bakgrunn i Kirkemøtevedtaket vedtok Kirkerådet i sak 09/22 en handlingsplan, hvor ett av punktene er: «Fastsette retningslinjer for reising for ansatte og folkevalgte, og drøfte resultater og videre tiltak for ansatte årlig i nasjonalt kontaktmøte.» Retningslinjene er et virkemiddel for å gjennomføre den utslippsreduksjonen som Kirkemøtet har vedtatt. Dersom utslippene ikke reduseres gradvis fram mot 2030, justeres retningslinjene.

Innhold

1. Retningslinjer for rDnks reisevirksomhet	2
2. Formål.....	2
3. Bruksområde og målgruppe	2
4. Overordnet regelverk	2
5. Lokasjoner for møter og samlinger	2
6. Vurderinger	3
7. Reisemåte.....	3
8. Bestillinger	4
8.1 Bruk av reisebyrå	4
8.2 Tog	4
8.3 Flyreiser	4
8.4 Hotell	5
8.5 Rabattordninger og bruk av bonuspoeng	5
8.6 Endringer/kanselleringer	5
9. Kredittkort	5
10. Reiseregning og reisetid	5
11. Reiseforsikring	6

1. Retningslinjer for rDnks reisevirksomhet

rDnks retningslinjer for reisevirksomhet gjelder for alle reiser i inn- og utland som foretas i tilknytning til virksomheten og skal sikre at reiser gjennomføres på en bærekraftig måte, samtidig som lover og regler overholdes.

Retningslinjene gjelder alle ansatte i rettssubjektet Dnk og tilhørende folkevalgte.

Godkjent av direktør Ingrid Vad Nilsen, Oslo 10. november 2022

2. Formål

rDnks retningslinjer for reisevirksomhet skal sikre at alle reiser gjennomføres på en klima- og miljøvennlig, sikker, praktisk og kostnadseffektiv måte. I tillegg skal den ivareta behov for nødvendig statistikk, rapportering og etterfølgelse av overordnet regelverk.

Retningslinjene er forankret i vedtak fra KM-sak 15/21 som blant annet sier at Dnk skal kutte klimagassutslipp fra sin reisevirksomhet med 60% innen 2030. Flyreiser i Norden har omtrent ti ganger høyere klimagassutslipp enn tog. Overgang fra fly til tog er derfor den mest effektive måten å kutte utslipp på.

Bruk av felles reisebyrå vil bidra til at vi får sikre tall for et samlet CO₂-regnskap for hele rettssubjektet, og derigjennom oppfølging opp mot vedtatte mål for området.

3. Bruksområde og målgruppe

rDnks retningslinjer for reisevirksomhet gjelder for alle reiser i inn- og utland som foretas i tilknytning til rDnks virksomhet på rettssubjektets regning.

Reiser som ligger i menighetsprestenes tjenesteordning faller normalt utenfor kravene i disse retningslinjene.

4. Overordnet regelverk

rDnks retningslinjer for reisevirksomhet følger gjeldende overordnede regelverk der disse er relevante, herunder hovedavtalen, hovedtariffavtalen, Den norske kirkes strategi, statens reiseregulativ og gjeldende skatteregler.

For folkevalgte gjelder også Reglement for godtgjøring til folkevalgte, jfr KR 15/18.

5. Lokasjoner for møter og samlinger

Møter og samlinger skal så langt det er mulig lokaliseres slik at de enkelt kan nås med tog eller buss.

6. Vurderinger

- Den enkelte har selv et selvstendig ansvar for å gjøre vurderinger i henhold til retningslinjene.
- Før reisen foretas skal det vurderes nøye om reisen er nødvendig eller om den kan erstattes med digitale alternativer. I en totalvurdering inngår miljø- og bærekrafthensyn, økonomi, tidsbruk, sikkerhet og strategiske prioriteringer. I tilknytning til reiser skal følgende trappetrinnsystem benyttes:
 1. Er reisen nødvendig?
 2. Kan en kollega som bor nærmere utføre oppgaven?
 3. Kan reisen kombineres med flere oppdrag?
 4. Kan reisen erstattes med digital deltakelse?
 5. Kan det velges sted og tidsrammer slik at deltakerne kan bruke annen offentlig kommunikasjon enn fly?
 6. Kan det gjøres tilrettelegginger slik at privatbil med samkjøring kan erstatte fly?
 7. Kan det gjøres tilrettelegginger slik at privatbil uten samkjøring kan erstatte fly?
- Når ansatte foretrekker digital møtedeltakelse framfor å reise fysisk til møte, skal det legges til rette for at dette skal kunne skje så langt det er mulig. Ansatte skal eksplisitt opplyses om denne muligheten.

Alle reiser skal være avklart med nærmeste leder. Innenfor rammene av retningslinjene er det rom for den nærmeste leder å foreta skjønn, basert på eventuelle spesielle behov for den enkelte.

7. Reisemåte

Reisen skal skje på en miljøvennlig, kostnadseffektiv, sikker og behovsdekkende måte. Miljø- og bærekrafthensyn skal tillegges særlig vekt.

- Reiser i nærmiljøet skal fortrinnsvis foregå til fots, på sykkel eller med kollektivtransport.
- Ved reiser i Norge sør for Trondheim og innenfor Skandinavia skal alternativer til fly vurderes, så langt det er mulig.
- For reiser mellom Oslo og steder som ligger i eller nær intercity-triangelet (Halden, Skien, Lillehammer), brukes ordinært kun transport med tog eller buss. Bruk av bil må ha en særlig begrunnelse.
- Reiser i og utenfor Europa begrenses til det antall reiser som anses strengt nødvendig. Alternativer til fly skal vurderes der dette er hensiktsmessig ut ifra en totalvurdering, jf. punkt 2.
- I tilfeller hvor leiebil anses som nødvendig skal elbil velges der dette er mulig. Samkjøring skal praktiseres i størst mulig grad.
- Ved studieturer til Europa skal utreise og hjemreise med tog, buss eller båt kombineres med et faglig opplegg på en måte som gjør at denne reisemåten er en obligatorisk del av studieturen.

8. Bestillinger

8.1 Bruk av reisebyrå

- Rettssubjektet Dnk har inngått rammeavtale med reisebyrå som **skal** benyttes for **alle** bestillinger av flyreiser, lengre togreiser (der fly er alternativet), hotell og leiebil. Reisebyrået skal søke rimeligste og best egnede reisemåte.
- Reisebyrået holder kontinuerlig oversikt over alle rDnks reiserelaterte avtaler.
- Reisebyrået utarbeider rapporter som viser organisasjonens reisevirksomhet. Dette er viktig med tanke på miljøoppfølging, økonomi og sikkerhet.

Unntak kan gjøres for konferansereiser hvor arrangøren har inngått avtaler for hotell og transport.

Den ansatte bestiller selv sin reise via reisebestillingsportal (G Travel Online) eller «app» på mobiltelefon og nettbrett. Alternativt kan reise bestilles per telefon til G Travels reisekonsulent.

Reisebyråavtalen skal **ikke** benyttes til private reiser.

For å oppnå lavest mulig pris skal den reisende bestille sine reiser så tidlig som mulig.

Hver enhet (bispedømmeråd og Kirkerådet) har en eller flere *reisebestillere*, som kan bestille reiser for de som ikke kan bestille selv, f.eks eksterne og folkevalgte. Reisebestillerne kan også bestille gruppereiser og studiereiser mm. Slike bestillinger vil normalt bli belastet vår reisekonto (faktura).

Folkevalgte som ønsker det får tilgang til å bestille reiser via reisebestillingsportalen, med belastning av reisekonto (faktura).

8.2 Tog

Alle ansatte oppfordres til å benytte tog som et miljøvennlig, effektivt og trafiksikkert alternativ der denne transportmåten er tilgjengelig. Lengre togreiser (der fly er alternativet) bestilles gjennom reisebyrået.

Setereservasjon for tog og buss dekkes der dette er tilgjengelig. På nattog dekkes soveplass/hvilestol/ komfortplass. Ut over dette skal standard/økonomi-billetter benyttes.

8.3 Flyreiser

- Flyreiser skal bestilles gjennom reisebyrået rDnk har avtale med.
- Reisen skal gjennomføres på rimeligst mulig måte, dog slik at reisetiden ikke blir urimelig lang.
- Økonomibilletter er standard. Flex-billetter og tilvalgsprodukter (f.eks setereservasjon og fast track) skal bare benyttes unntaksvis og da etter avtale med nærmeste leder.
- I noen tilfeller kan det av ulike årsaker bli nødvendig å endre rabatterte billetter. Hvis endring ikke er mulig, kjøpes ny flybillett rimeligst mulig. Kvitteringer for begge flybilletter vedlegges og godtgjøres etter reiseregning, samt at forklaring påføres.
- Innenlandsflyreiser og enkle tur-retur-reiser innen Europa skal bestilles fra reiseportalen. Det skal velges alternativ som ligger innenfor retningslinjene. Ved kompliserte reiser kontaktes G Travel per telefon eller e-post og en reisekonsulent vil veilede til beste/billigste alternativ.

8.4 Hotell

- Hotellopphold bestilles gjennom reiseportalen samtidig med reisen.
- Det skal velges billigste hotell med akseptabel standard.
- Hotellet gjøres opp av den enkelte.

8.5 Rabattordninger og bruk av bonuspoeng

Bonuspoeng eller andre lignende fordeler opparbeidet gjennom tjenestereiser kan ikke benyttes til private reiser. Privat forbruk anses som brudd på arbeidstakerens tjenesteplikter.

8.6 Endringer/kanselleringer

Ved behov for endring/kansellering av reise er den ansatte selv ansvarlig for å gjøre dette så snart som mulig, primært ved å kontakte reisebyrået.

9. Kredittkort

Ansatte tilbys kredittkort gjennom rDnk og kortet benyttes til betaling av reisen. Kortet utstedes med firmaansvar, men i den ansattes navn. Den ansatte er selv ansvarlig for å betale kredittkortfakturaen innen forfall. Kredittkostnader som påløper etter utløp av rentefritaksperioden refunderes i utgangspunktet ikke.

Fordeler med firmakortet:

- Enkelt å skille mellom private og jobbrelaterte utlegg/reiseutgifter
- «Book now – pay later»: Flybilletten blir belastet kredittkort først når reisen er gjennomført.
- Integrasjon med SD Worx: Transaksjoner overføres fra kredittkortet til reiseregningen.
- Kredittrammen inngår ikke i offentlig gjeldsregister.

Ansatte som vil benytte eget privat kredittkort kan gjøre det, men fordelene over inngår kun i firmakortet.

Kort registreres som betalingsmiddel ved første innlogging til reisebyrået. Se intranett for mer info om kredittkortordningen og for å søke om kredittkort.

10. Reiseregning og reisetid

Reiseregning skal leveres snarest mulig og innen påfølgende måned etter avsluttet reise. Kun nødvendige utgifter i fbm. tjenestereisen dekkes.

Reiseregning skal belastes på riktig kostnadssted av innsender. Ansatte og eksterne må selv innhente informasjon om hvor reisen skal belastes. Utgiftene på reiseregningen skal være nødvendige for utførelse av arbeid. Det skal framgå av reiseregningen hvilke arrangementer man har deltatt på.

På utgiftsrefusjoner med bevertningsutgifter skal formålet med bevertningen komme fram, i tillegg til navnet på de personene som bevertningen omfatter. Merk at skattefri refusjon av utgifter forutsetter at utgiftene er nødvendige utlegg i forbindelse med arbeid.

Utgifter til alkohol dekkes ikke, jfr KM 10/93.

Som hovedregel skal det ikke utbetales tips. Det er ingenting i veien for at den enkelte arbeidstaker selv velger å gi tips, men dette dekkes da privat av den enkelte. Unntaksvis kan ledergruppen gi tips i særskilte tilfeller. Da skal bilaget signeres av to personer.

Ansattes godtgjøring for reisetid utenom den alminnelige arbeidstid er regulert i Hovedtariffavtalen § 4.7. Bestemmelsen i Hovedtariffavtalen § 4.7 gjelder uavhengig av reisemåte.

11. Reiseforsikring

Alle ansatte i rDnk er dekket av en felles yrkesreiseforsikring. I tillegg ligger det inne en reiseforsikring gjennom bruk av rDnks kredittkort.

Forsikringsaker meldes av den enkelte til aktuelt forsikringsselskap.

Dersom en ansatt har avbestilt eller fått en reise kansellert skal det først søkes om refusjon via reisebyrået.

Ved kansellering/avbestilling pga sykdom kan beløp som ikke blir refundert via flyselskap eller reisebyrå, søkes refundert via reiseforsikringen (krever legeattest)

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	401	22/03681-6	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
75/22	Møre bispedømmeråd 2020-2023	12.12.2022

Komplettering av valråd 2023

Saksorientering

I sak 62/22 var ikkje lista til valrådet fullstendig og bispedømmerådet gav administrasjonen fullmakt til å komplettere lista.

Følgjande har i etterkant av møtet sagt seg villig til å stille som kandidatar til valrådet:

- Sylvia Ulstein
- Ann-Kristin Langeland

I § 4-3 i «Forskrift om regler for val av meinghetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og kirkemøtet», er det ønskeleg med god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kyrkjepolitisk breidde.

Valrådet har i møte oppmoda bispedømmerådet om sjølv å fastsette resterande medlemmer og varamedlemmer, slik reglane gir uttrykk for. Valrådet har i møtet konstituert seg med Knut Anders Oskarsson som leiar.

Med bakgrunn i dette er følgjande kandidatar fremja som faste medlemmar:

- Knut Anders Oskarsson
- Mildrid Fiske
- Max Ingar Mørk
- Sylvia Ulstein
- Rasmus Elias Myklebust

og varamedlemmar:

- Karl Johan Gjævenes
- Ann Kristin Langeland

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd oppnemner desse til valråd for i samband med kyrkjevalet 2023 for Møre bispedømmeråd

Faste medlemmar:

- Knut Anders Oskarsson
- Mildrid Fiske
- Max Ingar Mørk
- Sylvia Ulstein
- Rasmus Elias Myklebust

Varamedlemar:

- Karl Johan Gjøevenes
- Ann Kristin Langeland

Filten ble ikke funnet. Den er enten slettet, eller sjekket ut.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Arvid Helle	400	22/04085-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
76/22	Møre bispedømmeråd 2020-2023	12.12.2022

Høyringsvar om reglar for gjennomføring av deling av Ålesund kyrkjelege fellesrådsområde.

Vedlegg:

Høyring om reglar for gjennomføring av deling av Ålesund kyrkjelege fellesrådsområde
Høyringsvar om reglar for gjennomføring av deling av Ålesund kyrkjelege fellesrådsområde.

Saksorientering

Saksfeltet som no er sendt på høyring får så skjeldan fokus at kyrkerådet ikkje har utarbeidd nasjonale eller generelle reglar. Det gjeld deling av fellesråd. Kyrkjeordninga slår fast at det skal vere eit kyrkjeleg fellesråd i kvar kommune. Dei siste åra har det politiske klimaet ført til større og meir robuste kommunar, slik at samanslåing av fellesråd har fått mykje meir fokus enn deling av fellesråd.

Etter regjeringa si «tvangssamanslåing» av dei tidlegare kommunane Ålesund og Haram frå 1. januar 2019, og påfølgjande prosess for samanslåing av fellesråd, har regjeringa no godkjent at «gamle Haram» kommune på ny blir eigen kommune og at Ålesund kommune blir delt frå 1. januar 2024. Sidan det ikkje er reglar knytt til deling av fellesråd, har kyrkerådet no fremja reglar for deling av fellesrådet i noverande Ålesund kommune.

Dato for deling av kommunen er 1. januar 2024. Heldigvis skjer ny inndeling «samstundes» med ny valperiode for demokratisk valde kyrkjelege råd og styrer. Det hadde forvanska delingsprosessen dersom delinga hadde skjedd midt i ein valperiode for sokneråd/fellesråd.

Regelsettet er sendt på høyring med høyringsfrist 3. jan. 2023. I tillegg til bispedømmerådet ser det ut som at sokneråda og fellesrådet i Ålesund kommune, arbeidstakarforeiningane, Ålesund kommune og KA er høyringsinnstansar.

Det er kyrkjeval i sept 2023. Deling av fellesrådet vil ikkje bety mykje for gjennomføring av kyrkjevalet sidan soknegrensene ikkje blir endra. Val til sokneråd og til fellesråd kan gjennomførast etter reglane, med det eine unntaket at verknadsperioden for dei nye fellesråda først tar til frå 1. jan 2024

Regelsettet er basert på godt skjøn, og reglane legg opp til ein naturleg delingsprosess, som er lett å gi tilslutning til. Fellesråda er likevel juridiske einingar og forvaltar store verdiar, slik at reglane som regulerer oppretting og deling lyt forankrast i organ med mynde til å fastsetje slike reglar. Godt skjøn er ikkje tilstrekkeleg om nokon vil utfordre ein delingsprosess som

ikkje kan vise til vedtekne reglar. Reglane følgjer, så langt det passar, kommunal og distriktsdepartementet si forskrift 3. okt. 2022 om deling av Ålesund kommune.

I innleiingsavsnittet til høyringsdokumentet viser kyrkjerådet til kyrkjemøtet sitt vedtak om ny kyrkjeleg organisering der det heiter (KMsak 10/22): «*Det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellesråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner*». Generelt vil dette høyringsorganet støtte ei slik formulering, men folketal og tal på sokn i fellesrådsområdet (12 sokn) er så høgt, at ein vil streke under at det ligg mykje betre til rette for eit slikt samarbeid mellom mange andre kommunar.

Høyringsvaret kommenterer i tillegg nokre av reglane i framlegget frå kyrkjerådet:

Til §3

Reglane legg opp til at funksjonstida til sitjande fellesråd blir forlenga med 1 måned, fram til deling har skjedd. Regelen sikrar at overgangen blir litt mjukare og at ein får høve til kunnskapsoverføring mellom avtroppande fellesråd og dei nyvalde fellesråda. Dei nye fellesråda i dei to nye kommunane får også litt tid til å setje seg inn i oppgåver og evt. problemstillingar knytt til delinga, før rådsorgana blir sjølvstendige og noverande fellesråd blir oppløyst.

Til §4

Fellesrådsutvala for dei nye kommunane er allereie under etablering. Møre biskop har oppnemd spr. Karl Johan Bjørge til repr. i Haram kyrkjelege fellesrådsutval og prost Svein Runde til repr. i nye Ålesund kyrkjelege fellesrådsutval. Biskopen har også oppnemd Bjørge og Runde til faste geistlege repr. I dei to nye fellesråda.

Til §6

Høyringsinnstansen strekar under merknadane i høyringsuttalen om at noverande/dagleg leiari vil ha rettskrav på stilling som kyrkjeverje i «nye» Ålesund.

Til §7 og 8

At gjeldande vedtekter, mål og planar i Ålesund kyrkjeleg fellesråd blir vidareført i dei to nye fellesråda fram til råda har gjort eigne vedtak er naturleg og sikrar at ordningar og endringar blir justert i kunnskap om i respekt for det som var.

Til §10

Høyringsinnstansen strekar under at det er viktig at det noverande fellesråd fordeler eigedelar, gjeld og eigenkapital mellom dei nye fellesråda. Høyringsinnstansen er usikker på om denne fordelinga skal vere førebels og det går ikkje fram av reglane kva instans som skal gjere endeleg vedtak om fordelinga. Noverande fellesråd er eit representativt organ for alle sokna. Denne representativiteten lyt få stor vekt når det er usemje om deling av eigedeler, gjeld og eigenkapital. Reglane lyt vere svært klare på kva organ som gjer endeleg deling.

2.ledd

Setninga i regelen er uklar. Leddet heng saman med 1. ledd. Noverande fellesråd bør setje fast korleis fordringar som ikkje betalt innan 31. des. skal handterast.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet vedtar høyringsuttale om reglar for gjennomføring av deling av Ålesund kyrkjelege fellesrådsområde slik det går fram av saksutgreiinga

DEN NORSKE KYRKJA

Kyrkerådet

Møre bispedømmeråd
Moldetrappa 1

6415 MOLDE

Dato: 15.11.2022

Vår ref: 22/03934-3 jm782

Dykkar ref:

Høyring om reglar for gjennomføring av deling av Ålesund kyrkjelege fellestrådsområde

I samband med deling av Ålesund kommune med verknad frå 1. januar 2024, skjer det ei deling av kyrkjeleg fellestråd i Ålesund. Kyrkerådet har utarbeidd framlegg til reglar for gjennomføring av denne delinga. Framlegget vert med dette sendt på høyring til dei partane saka særleg vedkjem. Høyringsfristen er sett til **3. januar 2023**.

Med helsing

Torbjørn Backer Hjorthaug
avdelingsdirektør

Jørund Østland Midttun
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har difor ingen signatur.

Vedlegg:

Reglar for gjennomføring av deling av Ålesund kyrkjelege fellestråd

Mottakere:

Ellingsøy sokneråd

Sandøy sokneråd

Ørskog sokneråd

Ålesund og Voisdalen sokneråd

Brattvåg sokneråd

Haram og Fjørtoft sokneråd, Haram og

Fjørtoft sokneråd

Hamnsund sokneråd

Vatne sokneråd

Årsundvegen 11,
6270 Brattvåg

6270

Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Den norske kirkes presteforening	Postboks 437	0103 OSLO
	Sentrum	
Fagforbundet teOLOgene, Bjarne Kjeldsen	Boks 7003 St.	0130 OSLO
	Olavsplass	
Spjelkavik sokneråd		
KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter	Rådhusgaten 1-3	0151 OSLO
Ålesund kyrkjelege fellesråd	Langelandsvegen 17	6010 ÅLESUND
Fagforbundet		
Ålesund kommune	Postboks 1521	6025 ÅLESUND
Fagforbundet - Seksjon kirke, kultur og oppvekst		
Skodje sokneråd		
Borgund Sokneråd		

Høyringsframlegg:

Reglar for gjennomføring av deling av Ålesund kyrkjelege fellelrådsområde

Innleiing

Kyrkjerådet sender på høyring framlegg til reglar i samband med deling av Ålesund kommune.

Som en følge av at Ålesund kommune blir delt med verknad frå 1. januar 2024, blir det ei endra organisering av sokna i kommunen. I kirkeordning for Den norske kirke § 8 første ledd heiter det: «I kommuner med flere sokn skal det (...) være et kirkelig fellelråd».

Noverande Ålesund kommune har i dag 12 sokn. Etter kommunedelinga vil følgjande sju sokn liggje i nye Ålesund kommune: Borgund sokn, Ellingsøy sokn, Sandøy sokn, Skodje sokn, Spjelkavik sokn, Ørskog sokn og Ålesund og Volsdalen sokn. Følgjande fem sokn vil liggje i Haram kommune: Brattvåg sokn, Fjørtoft sokn, Hamnsund sokn, Haram sokn og Vatne sokn. Av desse har to sokn (Haram og Fjørtoft) i dag felles sokneråd.

Kommunal- og distriktsdepartementet har i forskrift 3. oktober d.å. gitt regelverk for gjennomføringa av deling av Ålesund kommune. Kyrkjerådet har følgd denne så langt det passar. Etersom kyrkjeleg fellelråd er eit organ som spring ut av sokneråda og består av soknerådsmedlemmar, er det større moglegheit enn i kommunen å opprette representative organ for dei nye fellelrådsområda. Kyrkjerådet har difor vald å gje desse organa ein eksplisitt rolle i organiseringa.

Kirkeordning for Den norske kirke § 8 sjette ledd seier at føresegnene i inndelingslova kapittel V og VI gjeld tilsvarande for kyrkjeleg fellelråd så langt det passer. (I dette tilfellet er det berre føresegnene i kapittel V som er relevante.)

Kyrkjemøtet vedtok i september 2022 prinsipp for ny organisering av Den norske kyrkja. (KM sak 10/22) I vedtaket heiter det mellom anna: «Det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellelråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner». I forlenginga av dette vedtaket meiner Kyrkjerådet det er sterkt ønskeleg at dei ulike organa for sokna i Ålesund drøfter ulike former for samarbeid, medrekna ei drøfting av om det kan vere tenleg å halde fram med eitt fellelråd for begge dei to nye kommunane. Framlegget til reglar legg difor vekt på leggje til rette for slike drøftingar.

Framlegg til reglar

§ 1. Verkeområde

Reglane er gitt i samband med vedtak i Stortinget 14. juni 2022 om deling av Ålesund kommune med verknad frå 1. januar 2024. Reglane regulerer gjennomføring av delinga av Ålesund kyrkjelege fellesrådsområde.

I desse reglane blir «kyrkjeleg fellesråd i noverande Ålesund kommune» brukt om det fellesrådet som vart etablert frå 1. januar 2020, og som blir nedlagt 31. desember 2023. «Kyrkjeleg fellesråd i Haram kommune» og «kyrkjeleg fellesråd i nye Ålesund kommune» blir brukte om dei to nye råda som blir konstituerte innan utgangen av november 2023.

§ 2. Val og konstituering av nytt kyrkjeleg fellesråd

Sokna i dei respektive fellesrådsområda vel sine representantar til fellesrådet i samsvar med forskrift 14. november 2021 om valg av kirkelig fellesråd. Kyrkjeleg fellesråd i noverande Ålesund kommune utfører dei oppgåvene som er lagt til kyrkjeleg fellesråd i forskrifta.

Leiaren av kyrkjeleg fellesråd i noverande Ålesund kommune innkallar til konstituerande møte i kvart av dei to nye fellesråda innan utgangen av november 2023.

§ 3. Funksjonsperiode og fullmakter

Funksjonsperioden til kyrkjeleg fellesråd i noverande Ålesund kommune blir forlenga, og den varer til 31. desember 2023. Frå 1. desember 2023 er ansvar og fullmakter for rådet avgrensa til det som er nødvendig for å avslutte verksemda.

§ 4. Etablering av fellesrådsutval

Kyrkjeleg fellesråd i noverande Ålesund kommune skal etablere fellesrådsutval som representerer sokna i kvar av dei to nye kommunane. Fellesrådsutvalet for Haram kommune skal bestå av ein representant for kvart av dei fem sokna i kommunen og fellesrådsutvalet for nye Ålesund kommune skal bestå av ein representant for kvart av dei sju sokna i kommunen. I tillegg skal utvala ha ein geistleg representant oppnemnd av biskopen og kommunen kan oppnemnde ein kommunal representant til kvar av utvala.

§ 5 Fullmakter for fellesrådsutvalet

Fellesrådsutvalet skal greie ut og vareta ulike nivå av samarbeid på vegner av sokna i Haram kommune og nye Ålesund kommune, medrekna å vurdere eit felles kyrkjelege fellesråd for dei to nye kommunane. Fellesrådsutvalet i kvar kommune avgjer omfanget av samarbeid og felles funksjonar. Etter 1. desember 2023 ligg denne kompetansen til dei nye fellesråda.

§ 6. Tilsetjing av dagleg leiar

Fellesrådsutvalet for Haram kommune får mandat til å tilsetje dagleg leiar for kyrkjeleg fellesråd i Haram og fellesrådsutvalet for nye Ålesund kommune får mandat til å tilsetje dagleg leiar for kyrkjeleg fellesråd i nye Ålesund kommune.

§ 7. Gravferdsvedtekter

Gravferdsvedtektene skal gjelde for Haram og nye Ålesund kommunar til nye vedtekter er fastsett av kyrkjelege fellesråd for Haram kommune og kyrkjelege fellesråd for nye Ålesund kommune.

§ 8. Mål og planar for fellesrådet

Mål og planer for den kyrkjelege verksemda som er fastsett etter kirkeordning for Den norske kirke § 17 skal gjelde fram til Haram kyrkjelege fellesråd og nye Ålesund kyrkjelege fellesråd vedtar nye planar for verksemda.

§ 9. Økonomiplan og årsbudsjett

Kyrkjelege fellesråd i noverande Ålesund kommune skal gjere det førebuande arbeidet for Haram kyrkjelege fellesråd og nye Ålesund kyrkjelege fellesråd med økonomiplanar for 2024-2027, budsjettforslag til kommunen og årsbudsjett for 2024.

Kyrkjeleg fellesråd i Haram kommune og nye Ålesund kommune skal sjølve vedta økonomiplan, budsjettforslag til kommunen og årsbudsjett for 2024 i samsvar med forskrift om økonomiforvaltningen i Den norske kirke.

§ 10. Førebels fordeling av egedelar, gjeld og eigenkapital

Kyrkjeleg fellesråd i noverande Ålesund kommune fastset sjølv ei førebels fordeling av bokførte egedelar, gjeld og eigenkapital frå noverande Ålesund kyrkjelege fellesråd til Haram kyrkjelege fellesråd og nye Ålesund kyrkjelege fellesråd, som skal vere utgangspunkt for arbeidet med årsbudsjettet for 2024.

Kyrkjelege fellesråd i noverande Ålesund kommune fastset sjølv kven av dei nye fellesråda som skal ta hand om betalingsplikter for kyrkjelege fellesråd i noverande Ålesund som ikkje er betalt innan 31. desember 2023 blir dekka.

§ 11. Årsrekneskap og årsmelding for noverande kyrkjeleg fellesråd

Kyrkjeleg fellesråd i noverande Ålesund kommune fastset sjølv kven av dei nye fellesråda som skal utarbeide og leggje fram årsrekneskapane og gi årsmeldingane til

kyrkjeleg fellelråd i noverande Ålesund kommune for 2023 etter forskrift om økonomiforvaltning i sokn i Den norske kirke § 12.

Dei kyrkjelege fellelråda i nye Ålesund kommune og Haram kommune skal sjølv vedta årsrekneskapane og årsmeldingane for 2023.

§ 12. Dokumentforvaltning og arkivansvar

Kyrkjeleg fellelråd i noverande Ålesund kommune skal fastsetje korleis historiske og aktive arkiv skal handterast ved delinga. Arkivfaglege omsyn skal sikrast. Fellelrådet skal dokumentere prosessen.

§ 13. Iverksetjing

Reglane blir sette i kraft straks.

Merknader til dei enkelte føresegna

Til § 1 Verkeområde: Fordi grensene for kyrkjeleg fellelrådsområde alltid følgjer kommunegrensene om ikkje noko anna er avtalt, er det Ålesund kommune som er verkeområde for reglane. Reglane gjeld gjennomføringa av delinga av fellelrådsområde i tida fram til ikraftsetjing av delinga 1. januar 2024.

Til § 2 Val og konstituering av nytt kyrkjeleg fellelråd: Val til nye sokneråd kan skje på vanleg måte i alle sokna. Dei nyvalde sokneråda vel deretter ein representant til kyrkjeleg fellelråd i samsvar med forskrift om valg av kirkelig fellelråd. Fordi det i inneverande periode berre er ein fellelrådsleiar, meiner Kyrkjerådet det er mest tenleg at leiaren kallar inn til konstituerande møte i begge dei nye fellelråda.

Til § 3. Funksjonsperiode og fullmakter. Funksjonstida for dei nye fellelråda tek til å gjelde frå 1. desember, men fordi dei nye fellelrådsområda ikkje gjeld før 1. januar 2024, får det noverande fellelrådet fullmakter ut desember for saker som gjeld avviklinga av det gamle fellelrådsområdet. (Dette svarer til inndelingslova § 27) Dei nye fellelråda kan på vanleg måte ta fatt på saker som gjeld tilhøve etter 1. januar.

Til § 4 Etablering av fellelrådsutval. Ulikt kommunestyret, vil det være mogleg å etablere utval på same grunnlag som dei framtidige fellelråda fordi kyrkjeleg fellelråd består av representantar for sokneråda i tillegg til geistleg og kommunal representant. Kyrkjerådet meiner difor at det vil være tenleg så snart som mogleg å opprette slike utval. Samansettinga av fellelrådsutvala skal vere etter same prinsipp som samansetjing av kyrkjeleg fellelråd, jf. kirkeordning for Den norske kirke § 15 og regler om ordning for felles menighetsråd § 7.

Til § 5 Fullmakter for fellelrådsutvalet. Fellelrådsutvalet for kvar av dei nye kommunane har mandat til å greie ut korleis dei oppgåvene som er regulert i kyrkjeordninga § 17 skal løysast i dei nye kommunane, medrekna om, og i så fall kva

type, samarbeid som skal vere mellom dei to fellesråda. Fellesrådsutvala får også eit særskilt mandat med å greie ut om det er mogleg å vidareføre dagens kyrkjelege fellesråd som eit råd for begge dei to nye kommunane. Dersom ein vil vidareføre eit slikt råd, skal dette godkjennast av Kyrkjerådet, jf. kirkeordning for Den norske kirke § 8 fjerde ledd.

Til § 6 Tilsetjing av dagleg leiar. Fullmakt til å tilsetje dagleg leiar/kyrkjeverje for kvart av dei nye fellesråda blir gitt til fellesrådsutvalet i kvar av dei nye kommunane. Kyrkjerådet legg til grunn at kyrkjeverja i noverande Ålesund kyrkjeleg fellesråd vil ha rettskrav på stillinga som kyrkejeverje i kyrkjeleg fellesråd i nye Ålesund kommune

Til § 7 Gravferdsvedtekter. Gravferdsvedtektene vil halde frå med å gjelde fram til nye vedtekter for kvar kommune er vedteken av dei nye fellesråda. Dette er i samsvar med inndelingslova § 13.

Til § 8 Mål og planar for fellesrådet. Kyrkjeordninga § 17 seier at kyrkjeleg fellesråd skal «utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomheten i kommunen». Det er dei nye fellesråda som etter 1. desember 2023 må vedta planar for verksemda i dei nye kommunane. Inntil slike planer er vedteke, gjeld planane som er vedteke av dagens fellesråd. Fellesrådsutvala kan leggje til rette for nye vedtak i forkant dersom det er ønskjeleg.

Til § 9 Økonomiplan og årsbudsjett. Det er noverande fellesråd som har ansvar for det førebuande arbeidet med økonomiplan og årsbudsjett for dei nye fellesråda. Det førebuande arbeidet inneber å leggje til rette for at dei nye fellesråda kan handsame og vedta økonomiplanar og årsbudsjett i samsvar med forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke. Noverande fellesråd avgjer korleis dette skal organiserast, medrekna kva for rolle fellesrådsutvala skal ha i førebuingane.

Til § 10 Førebels fordeling av eigedelar, gjeld og eigenkapital. Det er det noverande fellesrådet som skal ha ansvar for å fastsetja ei førebels fordeling av eigedelar, gjeld og eigekapital før det evt. blir inngått ei avtale om økonomisk oppgjær. Dette følgjer inndelingslova § 18. Dette gi utgangspunkt for utarbeiding av økonomiplan og årsbudsjett for dei nye fellesråda, og sikre at betalingsplikter som gjeld det noverande fellesrådet blir innfridd også frå delingspunktet 1. januar 2024.

Til § 11 Årsrekneskap og årsmelding for noverande kyrkjeleg fellesråd. Denne føresegna regulerer ansvaret for utarbeidinga og handsaminga av årsrekneskapen og årsmeldinga for kyrkjeleg fellesråd i noverande Ålesund kommune.

Første ledd inneber at det er det noverande fellesrådet som avgjer kven av dei to nye fellesråda som får ansvar for å utarbeide og leggja fram årsrekneskapen og årsmeldinga for det noverande fellesrådet. Andre ledd inneber at fellesrådet i begge dei to nye kommunane sjølve skal vedta årsrekneskapen og årsmeldinga for 2023.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjørn Olaf Storhaug	012	22/03228-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
77/22	Møre bispedømmeråd 2020-2023	12.12.2022

Møteplan 2023 - ei oppdatering

Saksorientering

I denne saka gjelder to tema:

1. Spørsmål om i større grad å avvikle møter etter reglar for fjernmøte
2. Gjennomføring av møter mellom bispedømmeråd, sokneråd og fellesråd i samband med arbeidet med ny kyrkjeleg organisering.

Møre bispedømmeråd har vedtatt møteplan for 2023 i sak 51/22. Møteplanen ser slik ut: 6/2, 20/3, 14/4, 16/6, ev. teams 3/8, 18/9, 27/10, 14/12

Punkt 1:

Det har vore uttrykt ønske om å avklare om møter i større grad kan bli avvikla etter reglane for fjernmøte. Spørsmålet har vore drøfta i AU og no lagt fram for bispedømmerådet.

Argument for fjernmøte er å redusere belastninga ved å reise. Det gjelder både for den enkelte og i høve til mål om å redusere klimafotavtrykket. Det blir difor tilrådd å ha som mål å avvikle eit møte vår og eit møte haust på Teams. Kva for møter som skal vere fysisk og kva for møter som skal vere digitale bør bli avklart av AU i samband med gjennomgang av saksliste.

Om det er aktuelt, kan digitale møter bli gjennomført på kveldstid.

Det blir vurdert som krevjande å gjennomføre møter der nokre av medlemmene av rådet deltar digitalt og andre deltar fysisk. Det bør difor bli lagt opp til at alle anten møter digitalt eller fysisk.

Punkt 2:

Kyrkjemøtet har i samband med sak om kyrkjeleg organisering gjort vedtak om at lokalkyrkjelege organ skal bli involvert i prosessen. Konkret vil det våren 2023 bli lagt opp til møter mellom bispedømmerådet og leiarar for sokneråd og fellesråd – eit møte i Molde for Romsdal- og Nordmørsprostia – eit Møte i Ålesund for Sunnmørsprostia. Det kan vere aktuelt å legge møtet knytt til eit møte i bispedømmerådet i mars eller april.

Forslag til vedtak

1. Møre bispedømmeråd har som målsetting at eit møte kvart semester blir gjennomført digitalt. AU fastset kva for møter når sakslista ligg føre.

2. Møre bispedømeråd deltar på møter med sokneråd og fellesråd i samband med kyrkjeleg organisering. Tidspunkt for møter blir avklart av stiftsdirektør i samråd med Kyrkjerådet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Kurt Vadset	030	22/04244-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
79/22	Møre bispedømmeråd 2020-2023	12.12.2022

Omdømebygging i Møre bispedøme

Vedlegg:

Om kommunikasjon og omdøme
Kommunikasjonsstrategi utkast 1
Eitt lag_pdf

Saksorientering

I denne saka legg vi til rette for ein samtale mellom prostar, bispedømmerådet og administrasjon, om omdøme, identitet og image.

Kyrkja har kommunikasjon som satsingsområde, både på nasjonalt, regionalt og lokalt plan. Kommunikasjon er grunnleggande i all kyrkjeleg verksemd. Møre bispedøme jobbar med ei konkret vidareutvikling av intern og ekstern kommunikasjonsstrategi, både for å styrke eige kommunikasjonsarbeid og for å styrke samhandlinga med kyrkjelydane på kommunikasjonsfeltet. Det er også eit fortløpande samarbeid med andre bispedøme, i tillegg til Kyrkjerådet si kommunikasjonsavdeling.

Å bruke kommunikasjon strategisk vil seie å bruka kommunikasjon på ein planlagt og målretta måte, og som eit verktøy for å nå sine mål. Strategisk kommunikasjon er med andre ord kommunikasjon som er knytt til verksemda sine langsiktig strategiske mål. Kommunikasjonsstrategien kan fungere både som kommunikasjonsfageleg rettleiande innan aktuelle arbeidsfelt og prosjekt, og som ein enklare plan med konkrete tips, sjekklister, oppskrifter og forslag til kommunikasjonsiltak.

Kommunikasjonsstrategien til Møre bispedøme er per dato eit arbeidsdokument i stadig endring. Andre bispedøme skal i gang med utforming av kommunikasjonsstrategi i 2023, og denne type arbeid vil det bli meir fokus på i Kyrkjerådet sitt forum «Kommunikasjonsmedarbeidere i kirken». Det vil vere ein fordel om også Møre har eit blikk på, og deltar i, desse diskusjonane, før ein konkluderer eigen strategiplan.

Eit fokusområde som har kome opp i arbeidet med kommunikasjonsstrategien, er bruk av strategisk kommunikasjon i omdøme- og rekrutteringsaugneméd. Omdømearbeid kan ikkje undervurderast, og dette er noko kyrkja driv med på dagleg basis, frå dei frivillige i kyrkjelyden, til prest, prost og biskop.

Sjølv om omdømebygging er eit leiaransvar, som krev merksemd frå leiinga over tid, er alle tilsette, frivillige og folkevalde med på å forme omdømet til verksemda. Å vere bevisst på omdømearbeidet er viktig i sin heilskap, men vi kan og gå frå makro til mikronivå, og tenkje omdøme i samband med enkelttema, som rekruttering, handtering av media, arbeidsmiljø, intern og ekstern kommunikasjon.

Eit aktuelt døme på enkelttema der det er viktig å vere bevisst på omgrep som omdøme, identitet og image, er 40års markeringa av Møre bispedøme i 2023. Jubileet er eit høve til å tenkje bevisst på strategisk omdømebygging i Møre bispedøme.

Forslag til vedtak

Møre bispedømeråd tar saka til følgjande, og støttar opp om arbeidet med å auke fokuset på omdømebygging i Møre bispedøme

Til

Kopi til

Kommunikasjonsstrategi utkast 1

KOMMUNIKASJONSSTRATEGI

Møre bispedøme

Møre bispedøme er eit bispedøme i Den norske kyrkje som omfattar kyrkjelydane i Møre og Romsdal, med Molde domkyrkje som bispesete. Bispedømet er delt i 7 prosti, 32 kyrkjelege fellesråd og 97 sokn. Frå 2008 er bispedømet leia av biskop Ingeborg Midttømme. Møre bispedøme har som visjon: **Meir himmel på jorda.**

Møre bispedøme ønskjer at det skal vere eit godt nivå på informasjons- og kommunikasjonsarbeidet. Då er det nødvendig med eit retningsgivande dokument, noko denne kommunikasjonsplanen skal vere.

Kommunikasjonsplanen skal vere førande for eit einskapleg kommunikasjonsarbeid, og den skal gje rammer og føringar for korleis vi skal vere synlege i det offentlege rom. Det bør i tillegg utarbeidast årlege handlingsplanar. Kommunikasjonsplanen gjeld for alle tilsette.

Vi kommuniserer som oftast gjennom eigne kanalar, kor initiativet kjem frå Møre bispedøme sjølv. Tidspunkt, innhald, stil og kanalval blir styrt av bispedømet. Det er gjennom våre eigne kanalar vi kommuniserer mest, og det er gjennom desse at omverda dannar seg eit bilete av kven vi er, kva vi jobbar med, kva vi prioriterer og kva samfunnsrolle vi ønskjer å fylle. I våre kanalar er det vi som eig og styrer kommunikasjonsstilen- og innhaldet, og det i større grad enn gjennom lokale, regionale og nasjonale media. Gjennom ein konsekvent og samordna felles forståing internt samt gode rutinar i eigne kanalar, vil vi kunne legge eit godt grunnlag for vårt eige omdømme. Lykkast vi med dette vil vi også ha ein god plattform for handtering av eksterne media, der vi ikkje kan ta regien sjølv (i like stor grad).

1.2 Møre bispedøme sine kjerneverdier er:

- Vedkjennande
- Open
- Tenande
- Misjonerande
- **Inkluderande og imøtekomande (?)**

1.3 Bodskap

- Vi vil vere ei kyrkje med medarbeidarar som ser kvarandre, og tek del med nådegåver, evner og fagkunnskap. Gjennom gudstenester, misjon, diakoni, undervisning,

Organisasjonsnavn

Notat

2 av 9

Vår dato

Vår referanse

01.12.2022

22/04244-3

kyrkjemusikk og kultur vil vi arbeide for at alle i Møre skal bli kjende med den glade budskapen.

- Både ekstern og intern kommunikasjon frå Møre bispedøme skal bidra til positiv omdømmebygging og vidareutvikling av eigen organisasjon
- Møre bispedøme skal prioritere kommunikasjon som strategisk verkemiddel for å oppretthalde fokuset på den norske kyrkja og på eigen organisasjon.
- Møre bispedøme skal vere ein synleg medspelar

1.4 Prinsipp

Bispedømerådet og biskopen har lagt til grunn dei måla og føringane som er gjevne av departementet, Kyrkjemøtet og Kyrkjerådet. Sjå også visjonsdokumentet, strategiplan og årsplanen for Møre bispedøme, som ligg til grunn for verksemd og aktivitetar. Møre bispedøme skal vere ein raus og inkluderande organisasjon. Vårt kommunikasjonsarbeid skal vere med på å skape meir himmel på jorda.

Dette vil vi arbeide for å oppnå gjennom særleg innsats innan desse områda:

Gudsteneste

Møte den treeinige Gud i forkynning, dåp og nattverd. Tene Gud i bøn og vedkjenning, tilbeding og lovsong. Utvikle kristen tru og identitet gjennom ein open, deltakande og inkluderande fellesskap.

Kyrkjemusikk og kultur

Sanse og erfare Guds nærvær gjennom eit mangfald av språk og uttrykk. Gje rom for det skapande menneske. Forvalte og fornye salmeskatten og trus og kulturarven.

Misjon

Invitere til å følgje Jesus Kristus. Utruste kristne til å ta del i Jesu kall og oppdrag, lokalt og globalt. Erfare at vi er del av den verdsvide kyrkja - med eit felles oppdrag.

Diakoni

Be og vise omsorg for nesten. Skape møteplassar med låg terskel til fellesskap og sjelesorg. Verne om skaparverket og kjempe for rettferd og menneskeverd.

Undervisning

Gjere trua på den treeinige Gud kjent og erfart. Invitere til dåp og gje planmessig trusopplæring for alle døypte 0-18 år. Utruste barn, unge og vaksne til å leve som kristne

I høve desse punkta kan følgjande grunnprinsipp først opp:

Proaktiv - Kommunikasjonen frå Møre bispedøme skal vere på framfoten. Ver proaktiv i høve sakar i media, lesarinnlegg, endringar i organisasjonen og eventuelle brennbare tema.

Truverdig - All kommunikasjon frå Møre bispedøme skal vere truverdig, open og ærleg.

Heilskap – vi skal stå fram einskapleg og samordna.

Openheit – vi skal vere open, tydeleg og tilgjengeleg i vår kommunikasjon med omverda.

Linje – kommunikasjonsansvaret følgjer saksansvaret

1.5 Kommunikasjonsutfordringar

- Det er mange ulike målgrupper å forhalda seg til.
- Målgruppene har ulikt informasjonsbehov.
- Det finns mange ulike informasjonskanalar.
- Bodskap og formidling må ofte tilpassast dei ulike målgruppene og informasjonskanalane.
- Media har lav terskel for å publisere kritiske sakar om kristelege fellesskap.
- Det å skape realistiske forventningar til bispedømet sine tenester.
- Stå fram i ein felles og einskapleg visuell profil.

2.0 Mål for kommunikasjonsinnsatsen

Møre bispedøme ønskjer å oppnå fleire konkrete mål med målretta kommunikasjonsinnsats:

Eit gudstenesteliv som blomar

- Opne, inkluderande og deltakande forordnende gudstenester.
- Inkludere lokale artistar innanfor eit bredt spekter av musikk og kultur
- Legge til rette for vigslar som feirar kjærleiken og samlivet.
- Halde gravferder kor etterlatte opplever verdigheit og omsorg.

Økt deltaking i dåp og trusopplæring

- Informasjon om dåp og trusopplæring skal vere lett tilgjengeleg.
- Køyre kampanjar for å auke talet på døpte.
- Vi skal aktivt invitere våre deltakande medlemmer til trusopplæringstiltak tilpassa alder.
- Auke talet på tilbod og deltakarar på våre trusopplæringstiltak.

Gjere DnK i Møre meir synleg

- Fred, menneskerettigheiter og vern om skaparverket skal stå sterkt.
- Samarbeid mellom kyrkjelydar og diakonale institusjoner.
- Synleggjering av vårt misjonsprosjekt.
- Konkrete samarbeid med barnehagar og skular.
- Skape arenaer for dei som er nye i Norge.
- Deltaking i religionsdialog.

-Løfte fram innhald frå kyrkjelydar

Bidra til å gjere Møre bispedøme meir synleg

Vera ein synleg medspelar

Gi ei betre forståing av Møre bispedøme sin funksjon. Går også inn som eit ledd i rekrutteringsprosessen til bispedømet. Synleggjere Møre bispedøme som attraktiv arbeidsgivar, for å behalda og rekruttera gode medarbeidarar. Styrke banda til kyrkjelydar, tilsette og andre samarbeidspartnarar.

Stå fram i ein einskapleg profil

Ein lik grafisk profil for alle tilsette, i til dømes mail-signatur, for å gje inntrykk av ein felles identitet. Vere ein tydeleg avsendar. Klare roller i kommunikasjonsarbeidet internt/eksternt.

2.1

Det er eit vedteke mål at kyrkja sitt digitale nærvær aukar, noko som skal speilast i kommunikasjonsplanen. For Møre bispedømeråd inneber denne auka ei målretta satsing på sosiale media og eiga nettside.

Dei viktigaste suksessfaktorane:

- A) Vere meir synleg på nett og i sosiale media (SoMe)
- B) Bygge kommunikasjonsånd internt, med VNFS-tankegang (Vi når fleire saman)
- C) Befolkninga ser kyrkja som ein viktig del av kvardagslivet sitt
- D) Kyrkjemedlemmer og kyrkjelydar opplever ein påliteleg og aktuell informasjon/dialog

Dei viktigaste tiltaka:

- A) Ei omforeint, tydeleg, tilpassa og konkret og framoverlent kommunikasjonsstrategi
- B) Leiinga tar eit aktivt informasjonsansvar i det daglege arbeidet
- C) Kyrkja vel aktivt meiroffentlegheitsprinsippet
- D) Samhandling og finmaska nettverk med prosti, sokneråd og fellesråd gir hyppig utveksling av idear og kompetanse.
- E) Setje kommunikasjon på dagsorden internt –alle er kommunikasjonsarbeidarar
- F) Gjere kommunikasjon til ein naturleg del av staben sin arbeidskvardag
- G) Bispedømet digitale plattformer speglar befolkninga i Møre bispedøme og deira interesser, gløder og bekymringar i kvardagslivet. Innhaldet på digitale plattformar speglar det som elles rører seg i samfunnet og mediebietet. Kyrkja sine tilbod til ulike aldersgrupper kjem tydeleg fram på dei digitale plattformene.
- H) Sikre nok ressursar og kompetanse til å halde oppe ei truverdig digital kommunikasjonsstrategi. Planmessig utvikling av nettsider, sosiale medium og andre digitale kommunikasjonsplattformer på bispedømenivå. Stimulere til auka samarbeid og profesjonalisering av nettsider

Gjennom god implementering av kommunikasjonsplanen vil Møre bispedøme bruke denne aktivt i kommunikasjonsarbeidet i heile organisasjonen. Alle skal vite korleis vi kommuniserer, og alle skal bidra til god kommunikasjon.

2.2 Kommunikasjonskanalar

For å maksimere verdien av ressursane på bispedømekontoret, er det essensielt å oppretthalde gode kanalar for intern kommunikasjon.

Møre bispedøme sine viktigaste interne kommunikasjonskanalar er:

Morgonmøte kvar tysdag kl. 09.00. Stiftsdirektør kallar inn. Tydeleg agenda og planlagt tidsbruk.

Stabsmøte første tysdag i kvar måned. Stiftsdirektør kallar inn. Tydeleg agenda og planlagt tidsbruk. Alle stiller førebudde.

Avdelingsmøte (kyrkjefag) same dag som stabsmøter. Avdelingsleiar kallar inn. Tydeleg agenda og planlagt tidsbruk.

Teams.

Lunsjpausen.

Kaffikoppen/uformell prat i kollegiet. Ingen fastsette tidspunkt, men tradisjon for å møtes tideleg på arbeidsdagen for en kaffiprat i felleslokala. Hugs fridommen ein har til å ikkje delta (tenk open dør/atlaten dør).

Eigen Messenger-gruppe. Ikkje meir kjend mellom dei tilsette, enn at ingen av dei tre nyttilsette hadde høyrte om gruppa før etter mange månader.

Yammer.

~~**Kirkebakken.** Intranett. Forsvinnande lite brukt.~~

Eksterne kanalar

Møre bispedøme skal møte media aktivt og opent. Tilsette kan og bør uttale seg til pressa om saker innanfor eige fagområde. Om ein journalist tar kontakt om noko, kan ein gjerne spørje om å få spørsmål på mail.

Den eksterne kommunikasjonen generelt får i hovudsak sitt utløp gjennom nettsida og kanalane i sosiale medium. Til meir spesifikke føremål går den eksterne kommunikasjonen føre seg i form av personlege møter (både formelle og uformelle) en til en, en til mange, i større eller mindre grupper, Teams og telefon. Her kan også webinar og ein-kanals videoar på nett vere alternativ på sikt.

Møre bispedøme sin heimeside er den digitale hovudplattforma for nyhende og informasjon, både i form av innhald som ligg tilgjengeleg heile eller delar av året (t.d. OVF-midlar) og informasjon om aktivitetar og aktuelle saker (frå sjølve bispedømekontoret, ulike kyrkjelydar eller kyrkja sentralt). Nettsida skal innehalde konsis, lett tilgjengeleg og forståeleg informasjon. Nettsidene skal vere enkle å navigere i.

Møre bispedøme satsar i all hovudsak på Facebook som sosiale-medium-kanal. Gjennom kanalen blir det delt informasjon og nyheiter, både frå bispedømet's eiga verksemd og frå aktiviteten i kyrkjelydane. På den måten fungerer Facebook-sidene også som eit nav for eksponering av aktiviteten i bispedømet. Med Facebook følgjer det også nokre utfordringar knytt til etisk balansegang ved å vere kyrkje på ein slik ultrakommersiell plattform.

Møre bispedøme opplevde ei dobling i talet på følgjarar på Facebook gjennom 2021; frå 260 ved byrjinga av året, til 485 ved utgangen av 2021 (auken i talet på følgjarar på Facebook heldt fram i starten av første kvartal 2022. Kanalen har 596 følgjarar per 18.02.2022). Sjølv

om dette framleis er eit relativt lågt tal, viser statistikk og underlagsmateriale at kanalen fungerer både som ein nyheitsformidlar og som ein dørøpnar inn til bispedømetts nettsider.

Å nå ut til folk under 40 år på Facebook er generelt ei utfordring. Unge har etablert seg i andre sosiale media, som TikTok, Snapchat og Instagram. Så langt fungerer de facto Møre bispedøme sine Facebook-sider i mindre grad som dialogforum. Slik type satsing vil krevje auka ressursar på overvaking og oppfølging.

Møre bispedøme deler også bilete og informasjon via Instagram. Denne satsinga er enno berre i startfasen. Instagram som publiseringskanal skal nyttast meir framover, også til korte videoar. Også kontoar i TikTok m. fl. må vurderast på sikt (men dette må forankrast i kommunikasjonsplan/mediestrategi). Møre bispedøme nyttar ikkje Twitter aktivt -men Møre biskop er ein særskild aktiv Twitter-formidlar, og får ein god del respons. Ser ein på medlemsundersøkinga 2021, svarar 52% av kyrkjemedlemmane i Møre at dei har sett innhald frå Den norske kyrkja på sosiale media. Flest av respondentane har sett på konsert- eller kulturarrangement (27%), medan gudstenester og barne-/ungdomsinnhald også kjem høgt på lista.

Den norske kyrkja er tilknytt det internasjonale marknadsføringsføretaket Ipsos. Føretaket legg fram kvartalsvise rapportar for bruk av sosiale media i Noreg. Deira SoMe-tracker for første kvartal 2022 viser følgjande:

- « 8/10 nordmenn over 18 år er på sosiale medier daglig. Dette tallet er stabilt.
- Litt om bruk om de seks største sosiale medieplattformene i Norge (basert på daglig bruk)
 - Facebook: 82 % av befolkningen har profil. 67 % er der daglig, der er 2 % færre enn på samme tid i fjor. Dette er den hyppigst brukte sosiale medie-plattformen når det gjelder daglig bruk blant befolkningen over 18 år. (Merk: andre rapporter viser at det først og fremst er **befolkningen over 40 år** som bruker Facebook mest)
 - Messenger: 75 % av befolkningen har profil. 49 % er der daglig.
 - Instagram: 67 % av befolkningen har profil. 44 % er der daglig, der er 4 % flere enn på samme tid i fjor.
 - Snapchat: 66 % av befolkningen har profil. 49 % er der daglig, det er 2 % flere enn på samme tid i fjor. Dette er den hyppigst brukte sosiale medie-plattformen når det gjelder daglig bruk blant befolkningen mellom 18 og 29 år.
 - YouTube: 49 % av befolkningen har profil (! obs, husk at man kan bruke YT uten profil). 32 % bruker det daglig, det er 4 % flere enn på samme tid i fjor. Det er også svært mange som bruker YouTube ukentlig.
 - TikTok: 23 % av befolkningen har profil. 15 % bruker det daglig, det er 4 % flere enn på samme tid i fjor. **TikTok øker i bruk kraftig og raskt**. NB! Denne rapporten måler kun aldersgruppen over 18 år. Tar man en kikk på Barn og unge-rapporten til Ipsos kan man se at hele 57 % av aldersgruppen 8-19 år bruker TikTok daglig, i fjor lå prosent på 33 % - altså en svært kraftig økning.

I tillegg mener Ipsos kanaler som er særlig spennende å følge med på nå er: LinkedIn, Twitter, Pinterest, WhatsApp, Reddit, Twitch, YouTube Kids og VSCO».

Eksterne media

Dei interne kommunikasjonskanalane kan vi styre sjølv, men det gjeld naturleg ikkje for dei eksterne. Dette er uavhengige media vi kan supplere med redaksjonelt innhald, eller som vi

Organisasjonsnavn

Notat

7 av 9

Vår dato

Vår referanse

01.12.2022

22/04244-3

blir kontakta av om dei sjølve har spørsmål/idear til innhald. Når vi skal gå til media med ei sak er det viktig at vi har eit bevisst forhold til:

1. Gjennom kva kanal treff vi best målgruppa.
2. Kva kanal som vil vere best egna til å få fram budskapet vårt.
3. Kor stort sannsynet for å få inn stoff er.
4. Kva vi sjølv må produsere for at journalisten sin jobb skal bli enklast mogleg.

NOKO OM RESSURSBANKEN TIL DNK?

PUBLISERINGSPLAN?

Kva	Kanal	Minimum tal	
	Nettsidene	2 pr. veke	
Nyheiter frå Mbd/ kyrkjelydar	Facebook	2 pr. veke	
Biletepublisering	Facebook	2 pr. veke	
Biletepublisering	Instagram	3 pr. veke	
Biletehistorie	Instagram story	1 pr. veke	
Q&A biskop	Ulike plattformer	4 pr. år	
Nyheitsbrev	E-post		

2.3 Pressekontakt

I nyhendestraumen av i dag kan det vere vanskeleg å få spalteplass. Ein er i konstant konkurranse om merksemda. Om ein vil ha dekning av ei sak kan det i møte med pressen og journalistar vere nyttig å tenkje over dei klassiske kriteria for nyhendesaker. Dei kan samanfattast i følgjande punkt:

- Aktuell
- Konflikt
- Identifikasjon
- Sensasjon
- Vesentleg

Hjelp journalisten med å finne «saka» i det du presenterer. Ha kriteria i bakhovudet når du vil selje inn ei sak.

-Aktuell. Det er god hjelp om saka ein vil ha inn er dagsaktuell på noko vis. Det kan vere nyttig å ha ein «knagg» som gjer det naturleg å selje inn denne akkurat denne saka akkurat no.

-Konflikt. Konfliktsaker, der det er klare motsetningar eller ein motstand/protest mot noko, er populære i media. Om du har ei historie som inneheld ei konflikt av noko slag, ver då tydeleg med standpunkta, framhev ein talsperson og lag gode sitat.

-Identifikasjon. Er det noko i saka som folk generelt kan identifisere seg med, kjenne seg igjen i? Er det noko som kan knytast opp mot noko ålment, noko nært, noko lokalt? Vi menneske lar oss rive med av historier som opplevast som nære, enten det er geografisk, sosialt eller personleg.

-Sensasjon. Her er det om å gjere å finne Wow-faktoren i saka. Det treng ikkje alltid å vere «Den Store Verdssensasjonen», men heller noko mildt oppsiktsvekkande lokalt eller regionalt. Noko som fangar journalisten sin merksemd.

Organisasjonsnavn

Notat

8 av 9

Vår dato

Vår referanse

01.12.2022

22/04244-3

-Vesentleg. Saka må seljast inn som vesentleg. Kvifor skal journalisten skrive om akkurat denne saka? Ei sak som til dømes har følgjer for fleire menneske/ei større gruppe, er vesentleg. Om saka inneheld informasjon som påverkar mange menneske, bør du talfeste dette.

Pressemelding

Det bør vere lav terskel for å sende ut pressemelding (sjølv om det nokre gongar kan vere nok å sende inn eit tips). Men det er sjølv sagt viktig at du sjølv kjenner saka og har tru på at det kan vere noko for journalisten/media. Om du sjølv ikkje har trua på saka, er det vanskeleg å selje den inn.

Nokre moment å tenkje på før pressemelding eller tips sendes ut:

Målgrupper:

Kva vil eg fortelja?

Kven vil eg nå ut til?

Kven må vi kommunisere med (internt og eksternt) i samanheng med denne saka?

Er det andre vi bør kommunisere med?

Kanalval (kvar skal budskapet ut)?

Sjå både på interne og eksterne kanalar.

I utgangspunktet kan meir enn éin kanal brukast. Tenk også på korleis vi kommuniserer i dei kanalane vi har valt.

Pressemeldingar sendast fortrinnsvis i eit Word-dokument.

Presenter saka di på ein lettfatteleg måte. Kom raskt til poenget, presenter det viktigaste først. Om til dømes tid og stad er viktig for saka, presenter dette tidleg i pressemeldinga.

Kjenn saka godt. Om det er kollegaar eller andre som kjenner saka betre, legg ved relevant kontaktinfo.

Relevante bilete er viktig. I nokre høve er bilete vel så viktig som teksten. Det kan vere nok til at journalisten fattar interesse. Så igjen: finn gode, relevante bilete som kan illustrere saka.

Hugs å sjekke størrelsen på bileta du legger ved. Om bileta skal brukast i trykte medium (aviser, magasin, blader, hefter osv.) bør størrelsen vere over 500 kB. Alt over dette går fint, om det så er 3 eller 10 MB. Unngå å legge bilete inn i Word-dokument, dei bileta blir for små til å kunne brukast i trykte medium.

Hugs å opplyse om rettigheter til bilete du legg ved. Altså fotokredit. Kven har tatt biletet, og om det er til fri bruk.

Unngå å fortelje journalisten korleis saka skal vinklast.

Tenk GOD TITTEL.

Hugseliste:

Ha eit auge til årshjul/årsplan/tidslinje for å planlegge kommunikasjonen med omverda (t.d. pressemeldingar). Finn sakar og fokusområde. Med eit oppdatert årshjul/årsplan kan du planlegge kommunikasjonen betre.

Eksempel på årsplan/tidslinje:

Organisasjonsnavn

Notat

9 av 9

Vår dato

Vår referanse

01.12.2022

22/04244-3

Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Se
	Påske (SoMe)			Sommerkirken (SoMe)		
	Dåp (SoMe)		Dåp (YouTube)			
	Konfirmasjon (SoMe)			Bryllup (SoMe)		
	Podkast			Olavsfest	Arendalsuka	
Rekruttering		Frivillighet (YouTube)			Rekruttering	Rom for alle - sammen

Tenk målgruppe og medium. Held det å publisere noko på eigen Facebook-side eller sende ut ein mail?

Innhent informasjon/kunnskap om den aktuelle saka, og gjer eventuelle avklaringar. Finn relevante kontaktpersonar (avklar om det er greitt at dei står oppført som kontaktperson). Finn relevante bilete, med biletstorleik over 500 kB. Hugs fotokredit (døme: «Lagt ved er bilete av person1. Bilete: Møre bispedøme»)

Lag pressemelding. Her gjer du faktajobben/forarbeidet for journalisten.

Hugs at ikkje alle sakar er like. Det er difor ikkje sikkert at du treng å tenke på alle desse punkta kvar gong.

Publisering på sosiale media

Den norske kyrkja bruker sosiale media-kanalar aktivt for å vere til stades der mange menneske er. Målsetninga er å spreie kyrkja sitt budskap i ulike digitale format, vere synlege og tilgjengelege.

Moglegheitene som ligg i sosiale media, kan også representere nye utfordringar.

Det er ikkje alltid enkelt å skilje mellom det å opptre som privatperson og som ein representant for arbeidsplassen sin. Meningar og ytringar kan oppfattast som om dei kjem frå ein tilsett i Den norske kyrkja. Derfor er det viktig å vere bevisst sin rolle og tenke gjennom om ein opptrer som privatperson eller som tilsett i Den norske kyrkja, eller om mottakar kan oppfatte det annleis enn det avsendar har tenkt. Når ein publiserar på sosiale media som tilsett, kan ein tenkje på følgjande punkt:

- Ver bevisst om kva hatt du har på deg. Publiserer eg som privatperson eller som mi rolle som tilsett i Dnk?
- Sjå for deg ein person fra målgruppa når du skriv teksten. Er det nokon ord/uttrykk/forkortingar frå kyrkjefagleg samanheng som bør forklarast eller bytast ut?
- Utfordring: høgt volum av informasjon og utolmodige målgruppe.
- Skil mellom «må vite» og «kan vite». Detaljert info kan t. d. ligge på nettsida og/eller i eventet eller kommentarfeltet..
- Scroll-testing: Om du scollar raskt over innlegget, får du som lesar med deg det viktigaste?
- Løft fram innhald frå kyrkjelydane når det er naturleg.
- Ikkje legg ut postar om ingen kan svare på eventuelle spørsmål i kommentarfelta. Lag gjerne ei fordeling på kven som «følgjer med» i arbeidstida.
- Facebook: 1-3 setningar. Instagram: 1 setning.

Vår sakshandsamar
Kurt Vadset

Til

Kopi til

Om kommunikasjon og omdøme

Kyrkja har kommunikasjon som satsingsområde, både på nasjonalt, regionalt og lokalt plan. Kommunikasjon er grunnleggande i all kyrkjeleg verksemd. Møre bispedøme jobbar med ei konkret vidareutvikling av intern og ekstern kommunikasjonsstrategi, både for å styrke eige kommunikasjonsarbeid og for å styrke samhandlinga med kyrkjelydane på kommunikasjonsfeltet. Det er også eit fortløpande samarbeid med andre bispedøme, i tillegg til Kyrkjerådet si kommunikasjonsavdeling.

Å bruke kommunikasjon strategisk vil seie å bruka kommunikasjon på ein planlagt og målretta måte, og som eit verktøy for å nå sine mål. Strategisk kommunikasjon er med andre ord kommunikasjon som er knytt til verksemda sine langsiktig strategiske mål.

Kommunikasjonsstrategien til Møre bispedøme er per dato eit arbeidsdokument i stadig endring. Den vil det jobbast kontinuerleg med første halvdel av 2023. To andre bispedøme skal også i gang med utforming av kommunikasjonsstrategi i 2023, så for Møre bispedøme sin del kan det vere nyttig å ikkje ferdigstille noko i ein for tidleg fase.

Eit fokusområde som har kome opp, som det kan gåast meir umiddelbart i gong med, er bruk av målretta kommunikasjon i rekrutteringsaugneméd. Når det skal snakkast om rekruttering og rekrutteringsprosessar, er det vanskeleg å kome utanom uttrykka omdøme, identitet og image. Det kan vere nyttig å vere meir bevisst på kva desse omgrepa dreier seg om.

Nokre korte omgrepsdefinisjonar:

- Identitet: Eit internt orientert kjerneomgrep som seier noko om profilen og verdien som kommuniserast av ein organisasjon, og de *tilsette* sitt syn på dette. Organisasjonsidentitet er viktig, for eksempel tiltrekk identiteten seg personar som føler dei har noko til felles med organisasjonen, og den formar den interne verkelegheitsoppfatninga og engasjementet.
- Image: Det umiddelbare inntrykket *omgivnadane* har av organisasjonen, noko som i sin tur dannar grunnlag for omdøme. Ein organisasjon sin åtferd, kommunikasjon og symbolikk er med på å bygge imaget eksternt.
- Omdøme: omgivnadane sin samla oppfatning av ein organisasjon *over tid*. Ofte omtalt som summen av oppfatningar ulike interessentgruppe har av ei verksemd, eller summen av dei historiene som forteljast om verksemda.

To kjernespmål som er drivarar for omdømebygging: Kven er vi? Kven vil vi vere? Ei verksemd si manglande forståing av seg sjølv som samfunnsaktør, eller manglande evne til å forstå samfunnet sine forventningar, er typiske truslar mot omdømet.

Ei verksemd kan uansett sjeldan klare å *styre* sitt eige omdøme, men ein kan forsøke å *påverke* det ved å ta tak i eigne verdiar og eigen åtferd.

Husk: omdøme følger av relasjonar, og relasjonar følger av kommunikasjon. Kommunikasjon -> Relasjonar -> Omdøme.

Omdømet til ei verksemd vil vere påverka av folk si meining om verksemda basert på den direkte erfaringa dei har hatt med åtferd, karakter, mediasaker, kva dei blir fortalt av andre, osv. Denne samla

Organisasjonsnavn

Notat

2 av 2

Vår dato

Vår referanse

01.12.2022

22/04244-2

kunnskapen fargast ut frå kvar enkelt sine eigne verdiar. Over tid skapar alle desse inntrykka til saman ein omdømekapital – altså ein immateriell ressurs som kan styrke verksemda sin status, statusen i offentlegheita og dermed gi konkurransefortrinn (mellom anna i kampen om nye tilsette).

Fordeler med eit godt omdøme

Det kan gjere det lettare å rekruttere relevant personale.

Det kan gjere det meir freistande å utdanne seg innan retningar som fører til verksemda.

Det kan bidra til høgare lojalitet blant interessentane.

Det kan styrke dei tilsette sin moral og lojalitet.

Det kan gi ein sterkare gjenkjenningseffekt.

Det kan bli lettare å oppnå positiv mediedekning.

Det kan gjere det lettare å rekruttere inn mot frivilligheit o.l.

Det styrker heile «merkevara» til verksemda.

Eit godt omdøme vil føre til at verksemda opprettheld sin legitimitet. Eit godt omdømme kan fungere som eit skjold i kriser, og det kan bli lettare å bli tilgitt dersom feil oppstår.

Alle tilsette, frivillige og folkevalde er med på å forme omdømet til verksemda, og derfor er det viktig at alle dei nemnde forstår verksemda sin identitet og verdiar.

DEN NORSKE KYRKJE
Møre bispedømme

Two be one

Om å være EITT LAG

EITT LAG

Dagens situasjon med to arbeidsgjevarlinjer er krevjande...

Kvifor så viktig å være EITT LAG?

Eitt lag – eit val og ei haldning, ikkje berre kjensle og ytre styrt instruks.

Vi kan velge tilnærming - positiv eller negativ, også dette ei medveten haldning som gjer noko med oss sjølv og andre.

EITT LAG

Understøtte strategien til DNK – Meir himmel på jorda.

- Gå i samme retning er økonomisk effektivt.
- Å gå samla mot samme mål skaper meining i det vi arbeider med.

Bidra til eit godt omdømme

- Rekruttering av nye medlemmer.
- Rekruttering av nye medarbeidarar.

EITT LAG

Skaper eit betre arbeidsmiljø

- God kultur for handtering av usemje skaper psykologisk tryggleik.
- Godt arbeidsmiljø skaper engasjement og arbeidsglede.

Skaper meirverdi til resultatet og auka total kompetanse

- Kompetanse: Kunnskap, ferdigheiter, evner og haldingar.
- Meirverdi – 1+1 vert mange... og dermed eit betre resultat av arbeidet.
- Ein lærande organisasjon, der vi forbetrer oss fordi vi har meir kompetanse.

EITT LAG - TYDELEGE OG SYNLEGE MED DET ALLER VIKTIGASTE!

DEN NORSKE KYRKJA
Møre bispedøme

EITT.LAG – SPØRSMÅL TIL ETTERTANKE:

- Kven samarbeider eg med for å skape meir himmel på jorda? Kan eg utvide nettverket her?
- Korleis kan eg bidra til å styrkje kyrkja sitt omdømme?
- Korleis gi rom for usemje og meningsmangfald samtidig som vi kjenner oss trygge i staben og på arbeidsplassen?
- Korleis kan eg bruke min kompetanse til å skape eitt lag?

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjørn Olaf Storhaug	011	20/03067-31	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
80/22	Møre bispedømmeråd 2020-2023	12.12.2022

Arbeidet med kyrkjeleg organisering - involvering og prosess

Saksorientering

I denne saka drøftar bispedømmerådet i samråd med prostar den vidare prosess med omsyn oppfølging av vedtak om kyrkjeleg organisering i Møre bispedømme. Det gjelder særleg med omsyn til involvering av soknet sine organ.

Kyrkjemøtet 2022 behandla Kirkelig organisering i sak KM 10/22. I vedtakspunkt 3 står det slik:

3. Kirkemøtet understreker at soknets organer må involveres i det vidare arbeidet med å følge opp Kirkemøtets prinsippbeslutning. Ansattes organisasjoner involveres i tråd med gjeldende regler og avtaleverk.

Kyrkjerådet har behandla sak om vidare arbeid om kyrkjeleg organisering i fleire omgangar – og i sitt møte møte 8-9 desember. Saksframlegg ligger her: [kr 103 0 22 kirkelig organisering - vidare arbeid.pdf \(kirken.no\)](#). Tentativ framdriftsplan ligger her: [Tentativ skisse til framdriftsplan.xlsx \(kirken.no\)](#)

I forslag til vedtakspunkt 4 står det:

4. Kirkerådet ber om at det etableres faste møtepunkter mellom soknets organer og Kirkerådet og mellom soknets organer og bispedømmerådet. En plan for dette kommer til behandling i Kirkerådets neste møte.

Intensjonen er å sikra at bispedømmerådet har med seg best mogleg kunnskap om synspunkter i eiga bispedømme når det skal fatte vedtak i Kyrkjemøtet.

Vidare arbeid har og vore drøfta i Kyrkjeleg arbeidsgivarforum – Møre. Det er førebels avklart følgjande

1. Møte mellom fellesrådsleiarar, kyrkjevevjer, prostar, stiftsdirektør, biskop 9/1-23
2. Møte mellom bispedømmerådet, soknerådsleiarar og fellesrådsleiarar mars- 23
3. Saman om å leie, prostar og kyrkjevevjer våren -23

I Møre bispedømme må vi arbeide vidare med korleis vi best kan sikre framdrift og involvering. Det kan vere aktuelt med ei styringsgruppe og ansvarlege for dei respektive utgreiingsområda. Dette kjem som sak for bispedømmerådet i eit seinare møte.

Vedtak KM10/22 ser i sin heilskap slik ut:

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet fremme en eller flere saker til Kirkemøtet om konkrete endringer i kirkeordningen eller øvrig regelverk, som bygger på følgende modelluavhengige elementer eller føringer:

- a) Menighetsrådets rolle skal styrkes, herunder ved tilsetninger og ved at ansatte som arbeider i soknet, er forpliktet på menighetsrådets planer.
- b) Biskopens tilsyn skal styrkes og ledelsen tydeliggjøres, uten at biskopen skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag.
- c) Ansvar til folkevalgte styringsorganer og deres valgte ledere i Den norske kirke tydeliggjøres og rammevilkårene styrkes.
- d) Bispedømmerådets rolle som strategisk lederorgan i bispedømmet skal styrkes.
- e) Den daglige ledelsen skal gjennomgående være todelt, og kirkefaglig og administrativ leder skal være sidestilt. Den konkrete utformingen av ledelse i kirken utredes nærmere og høres for ny behandling i Kirkemøtet. Det må blant annet utredes hvordan prostens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen, fellesrådet og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.
- f) I det videre arbeidet skal det utarbeides felles rammeverk, strategier, politikk og systemer for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet. Dette omfatter blant annet felles personalreglement for hele trossamfunnet, et system for konflikthåndtering og system for HMS.
- g) Prestetjenesten må fortsatt organiseres under prostens ledelse, og i mange tilfeller i geografiske områder som er større enn dagens fellesrådsområder.
- h) Det skal ikke være noe krav om sammenslåing av kirkelige fellesråd. Eventuelt samarbeid må vokse frem nedenfra og ut fra lokale 3 forutsetninger. Det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellesråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner.
- i) Samisk kirkeliv skal styrkes.
- j) Kvensk kirkeliv skal styrkes.
- k) Organiseringen av Døvekirken, andre kategorialmenigheter og spesialpresttjenester må vurderes særskilt, og kan følge andre prinsipper enn organiseringen av den alminnelige kirkelige virksomheten.
- l) Lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skal være medlem av Kirkemøtet. Det må samtidig utredes tiltak for å øke ungdomsrepresentasjonen i Kirkemøtet.

2. Kirkemøtet går inn for en videreutviklet modell 3 med samlet og samordnet utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner, men der rettssubjektet Den norske kirke fortsatt er arbeidsgiver for prestene og soknene ved fellesrådet fortsatt er arbeidsgiver for de andre ansatte som arbeider i soknene. Modellen skal ivareta lokal forankring og sammenheng i kirkeorganisasjonen. Kirkemøtet ber Kirkerådet utrede en ordning der stillinger i kirkelig fellesråd som helt eller delvis er finansiert av midler fra rettssubjektet Den norske kirke i fremtiden blir ansatt i rettssubjektet Den norske kirke, med tilskudd fra kirkelig fellesråd.

3. Kirkemøtet understreker at soknets organer må involveres i det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets prinsippbeslutning. Ansattes organisasjoner involveres i tråd med gjeldende regler og avtaleverk.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd vil i arbeidet med kyrkjeleg organisering sikre involverande prosessar i Møre bispedømme og sjølv ta del i møter med sokneråd og fellesråd eller representantar for desse.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	003	21/00273-15	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
81/22	Møre bispedømmeråd 2020-2023	12.12.2022

Orienteringar til møte i Møre Bispedømmeråd 12.12.22

Vedlegg:

VISITASPROTOKOLL - Sokna i Surnadal oktober 2022

VISITASPROTOKOLL - Sokna i Vanylven november 2022

Saksorientering

I denne saka blir det gitt skriftlege og munnlege orienteringar til bispedømmerådet. Medlemmer av ulike råd og utval har høve til å gi munnlege orienteringar frå møter eller aktivitetar. Saka kan bli oppdatert fram til møtet blir halde.

Skriftlege orienteringar:

1. Biskopen hadde visitas i sokna i Surnadal 25. - 30. oktober 2022. Visitasprotokollen er lagt ved.
2. Biskopen hadde visitas i sokna i Vanylven 15. – 20. november 2022. Visitasprotokollen er lagt ved.
3. Tariffoppgjer på kyrkjeleg sektor er ferdig. Alle får eit tillegg på 2,48% med verknad frå 1/5-22.

Munnlege orienteringar:

1. Biskopen orienterer om personal- og tilsynsrelaterte saker (ikkje offentleg)
2. Munnleg orientering frå Kyrkjerådet
3. Munnleg orientering frå Mellomkyrkjeleg råd
4. Andre munnlege orienteringar

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tar orienteringane til vitande

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømme

VISITASPROTOKOLL

Sokna i Surnadal – 25.- 30. oktober 2022

DEN NORSKE KYRKJA
Møre biskop

Til:
Møre bispedømmeråd
Prosten i Indre Nordmøre prosti
Soknepresten i Surnadal
Vikarprest i Stangvik
Kyrkjeverja i Stangvik og Surnadal
Mo sokneråd
Øye og Raneshokneråd
Stangvik sokneråd
Åsskard sokneråd
Todalensokneråd
Stangvik og Surnadal kyrkjelege fellesråd
Surnadal kommune

**BISPEVISITAS I SOKNA MO – ØYE OG RANES –
TODALEN – STANGVIK – ÅSSKARD**

- ENDELEG PROTOKOLL

Møre biskop heldt visitas i sokna Mo, Øye og Raneshokneråd, Stangvik, Todalensokneråd og Åsskard, den 25. - 30. oktober 2022. Med dette sender vi endeleg protokoll etter visitasen.

Protokollen har desse delane:

- Visitasmelding
- Visitasprogram
- Referat frå visitas del 1
- Referat frå visitas del 2
- Biskopens visitasforedrag

Prosten i Indre Nordmøre vil seinare følgje opp visitasen.

Kyrkjeverja vert oppmoda om å vidareformidle visitasprotokollen til medlemmane i sokneråd og fellesråd. Dei andre adressatane får protokollen tilsendt.

Vi takkar for fellesskap og innhaldsrike dagar!

Med helsing

Arvid Helle
avdelingsleiar kyrkjefag

Svein Magne Harnes
rådjevar

DEN NORSKE KYRKJA

Visitasmelding for sokna

Mo, Øye & Ranes,
Stangvik, Todalen og
Åsskard

Oktober 2022
Surnadal

Innholdsliste

Innleiing	3
Statusrapportar	4
Befolkning og busetjing	5
Næringsliv	6
Kultur.....	7
Forventa utvikling i sokna	8
Stangvik	8
Todalen	9
Åsskard	9
Mo	10
Øye og Raness	10
Kyrkjelydsutvikling – arbeid med planar og reformer.....	12
Diakoni	12
Ny lokal diakoniplan	12
Frivillige medarbeidarar	12
Ettermiddagstreff på Surnadal sjukeheim.....	12
Ettermiddagstreff på omsorgsbustadene på Skei.....	12
Etter leggetid	13
Felles middag.....	13
Fleirkulturelt arbeid.....	13
Tverretatleg samarbeid	14
Kyrkje/ helse.....	14
Kyrkje/ flyktningteneste	14
Tilbod om samtale/ sjelesorg.....	14
Songkveldar for brukarar av bu- og aktivitetstenesta	15
Trusopplæring	15
Konfirmantarbeid	16
Samarbeid kyrkje – skole	17
Kyrkjemusikalsk arbeid.....	17
Gudstenesteliv.....	18
Samisk gudstenesteliv.....	18
Digitalisering.....	19
Personalressursar.....	21
Oversikt september 2021	21
Råd og utval med oversikt over namn og verv	22
Personal - situasjonsbeskrivelse	24
Økonomi.....	25
Bygg og anlegg	25
Øye kyrkje	25
Raness kyrkje	25
Mo kyrkje	26
Stangvik kyrkje	26
Todalen kyrkje.....	26
Åsskard kyrkje.....	26
Kyrkjegardane	27
Statistikk	28

Innleiing

Førre visitas i Surnadal var i november 2013. I eit lokal - og kyrkjehistorisk perspektiv (sjølv om det er for ein liten parentes å rekne) var dette første gongen alle sokna i det som utgjør Surnadal kommune hadde visitas som eit samla heile. Også biskopens foredrag frå den gong legg vekt på denne historiske hendinga. Omfanget av det kyrkjelege nærværet i kommunen (med 6 kyrkjebygg, og 5 sokn) resulterte naturleg nok i eit omfattande og til dels hektisk visitasprogram, der sentrum og sokna i sør fekk eit større fokus enn områda nord i kommunen. Under den komande visitasen prøver vi å rette opp denne skeivheita. For framtida, og under føresetnad av at vi held fram med like mange dagar til visitas, vil det vere naturleg å veksle på denne måten for å gi så dekkande oversikt som råd over kyrkja sin aktivitet i kommunen.

Eit av dei initiativa som kjem tydeleg fram i biskopens visitasforedrag frå 2013 var eit ønske om at vi (kyrkja i Surnadal) skulle slutte for godt med den provinsielle prestegjeldstenkinga (som allereie da berre eksisterte som eit historisk omgrep). At «fellesrådet» framleis blir nemnt som «Stangvik og Surnadal kyrkjelege fellesråd» i Br.reg, er å tolke som eit tydeleg teikn på at denne prosessen aldri fann det sporet som biskopen den gongen peika på. Det er naturleg at dette får nytt fokus også ved komande visitas.

Ein annan ansats som likevel fekk både form og innhald, var det tverrfaglege samarbeidet mellom den lokale kyrkja og eldreomsorga i kommunen, som i dag heiter «samhandling på siste vakt», heilskapleg omsorg for alvorleg sjuke og døyande. Det same gjeld også det som den gongen blei uttrykt som eit ønske frå kommuneleiinga: å sjå på moglegheita for tv-overførte gudstenester til institusjonar og sjukeheim. I dag har kyrkja eit etablert digitalt tilbod med eigen youtube-kanal.

Sidan visitasen i 2013 har grunnvilkåra for den lokale kyrkja endra seg nokså mykje. Overordna handlar dette om nye rammevilkår i form av lovverk og nye måtar å organisere oss på, ei utvikling som trass i indre vegring og motstand, like fullt har vore og er overlata til kyrkja sine eigne medlemmer å påverke. Langt meir uoversiktleg er likevel dei trendar og tendensar ein stadig meir vidfemnande forbrukarkultus fører med seg av forbrukaråtfærd, også på det religiøse området. På toppen av dette har vi knapt nok vunne å absorbere etterdønningane av pandemien, før eit nytt eksistensielt skjelv rokkar ved det sekulære samfunnet sin viktigaste heilagdom: vår kollektive freds – og fridomskjensle. I dette spennet er det kyrkja, også her i Surnadal, framleis skal vere ein varm og logande fakkell, ref. biskopens visitasforedrag i 2013. Med dette som siktepunkt, bør det derfor vere vår innstilling at denne visitasen kunne ikkje ha kome på eit betre tidspunkt!

Statusrapportar

Surnadal kommune har behalde si geografiske form og tilknytning sjølv om kommunereforma (2014) opna for nye kommunekonstellasjonar. Eit av dei forslaga som først var på teiknebrettet var tanken om å samle dei tre kommunane Halså, Rindal og Surnadal til ein storkommune på Indre Nordmøre. Etter kvart som reforma blei driven fram, viste det seg likevel å vere liten politisk vilje til å realisere eit slikt prosjekt, og da kommunereforma etter kvart overlappa med regionreforma (2017), valde både Halså og Rindal å søke nye regionale forbindelsar, no som ein del av Trøndelag fylke. Dette resulterte i at Halså blei innlemma i storkommunen Heim, medan Rindal blei verande eigen kommune. Lokalt (i Surnadal) blei dette ikkje oppfatta som eit politisk nederlag, snarare har det verka til å styrkje den «nordmørske» identiteten og sjølvkjensla. Men for kyrkja i Surnadal fekk dette nokså umiddelbare konsekvensar. Det etablerte samarbeidsområdet Halså, Surnadal og Rindal, var ikkje lenger ei praktisk moglegheit, og den tette relasjonen mellom Surnadal og Rindal, formelt med felles kyrkjeverje og felles stabsfunksjonar, har også gradvis blitt svekka. Det er ein uunngåeleg konsekvens av at dei to kommunane ligg i to forskjellige fylke og tilsvarande bispedømme at dette samarbeidet på eit tidspunkt vil bli endeleg avvikla. Inntil vidare er det likevel ingen ting som tyder på at Surnadal som fellesrådsområde ikkje er stort og robust nok til at kyrkja skal kunne løyse sitt oppdrag. Ein grunnleggande føresetnad er naturlegvis at løyvingane til fellesrådet blir oppretthaldne, og at dette blir støtta av politisk vilje og føreseielegheit.

For framtida vil det nok vere naturleg at samarbeidet mellom Surnadal og nabokommunen Sunndal blir styrkt, dette vil kunne framskundast ytterlegere dersom Todalsfjordprosjektet blir realisert, p.t. er det ikkje endeleg avklart kva for eit av dei to alternativa, bru eller undersjøisk tunnel, som vil vinne fram. Etter at Nordøyvegen (sambandet mellom Nordøyane i Ålesund) er ferdig, er det frå politisk hald gitt signal om at Todalsfjordprosjektet er det neste på prioriteringslista til fylkeskommunen. Det er eit tydeleg politisk ønske å styrke det interkommunale arbeidet mellom Surnadal og Sunndal. SUSU, kommunalt oppgåvefelleskap for næringsarbeid, er eit veritabelt eksempel på dette. Dette samarbeidet er beskrevet i sluttrapporten for prosjektet, les: <https://viewer.iomag.com/susu-sluttrapport-jan-2022/0697580001640178391?short&>

For kyrkja er det førebels ingen formaliserte avtaler om samarbeid mellom dei to kommunane, men det er vanskeleg å sjå at det skulle ligge noko til hinder for å begynne ein slik prosess i nær framtid.

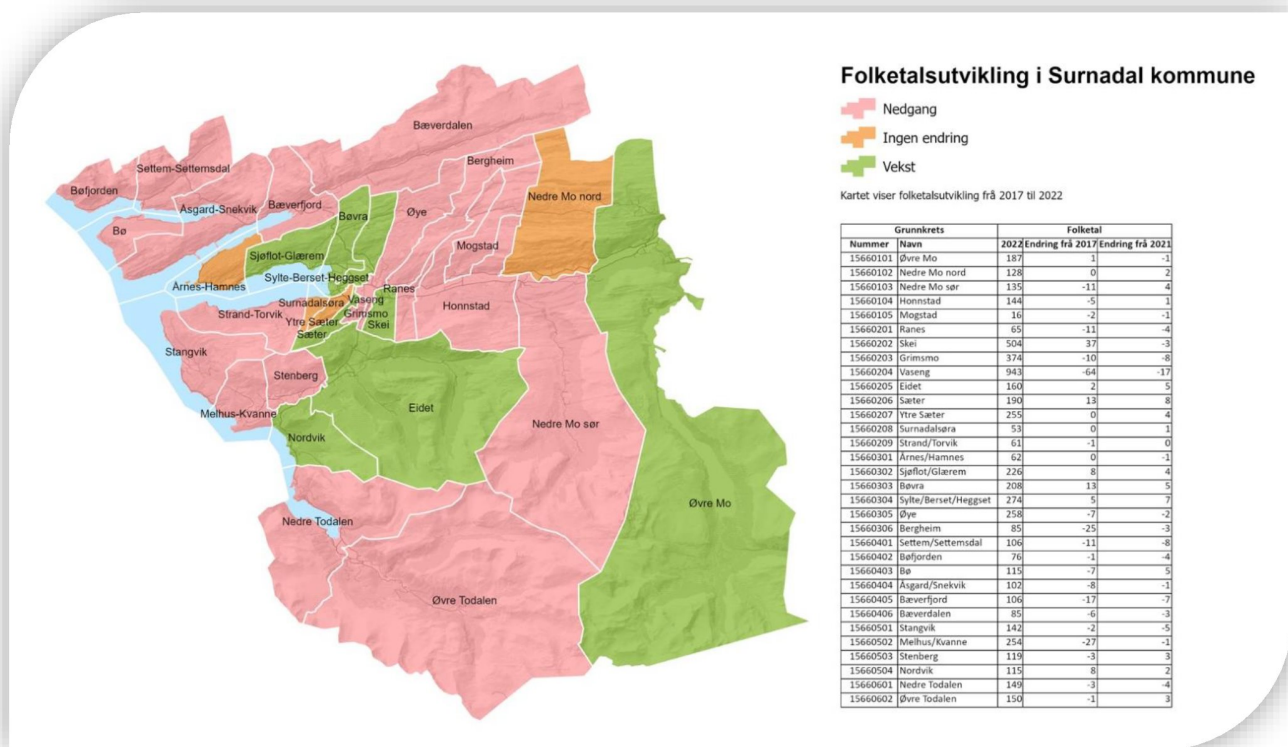
Befolkning og busetjing

Folketalet i Surnadal i andre kvartal 2022 var på 5864 innbyggjarar. Dette er ein marginal nedgang frå førre visitas i 2013 (5927). Det er forventa at denne utviklinga vil fortsette, med eit anslått folketal på rett i overkant av 5000 i 2050.

Sjølv om det i seinare år har vore ein betydeleg auke i busetting av flyktningar (i 2022 er kommunen oppmoda om å busette inntil 100 nye flyktningar), så er ikkje dette nok til å demme opp for tilbakegangen i folketal. Noko av forklaringa er nok at mange av flyktningane som blir busette i kommunen, ikkje blir verande over tid. Det finst ingen eintydig årsakssamanheng som kan forklare at integreringa feilar på dette området. Det som derimot er eintydig (positivt forstått), er at kyrkja har og har hatt ei viktig rolle i integreringsarbeidet i kommunen.

Ser ein på folketalsutviklinga på dei ulike «grunnkretsane», viser det seg at det er dei sentrumsnære områda som har befolkningsvekst. På fylkesnivå er det gitt uttrykk for at det er ønskeleg å auke busettinga i sentrumsnære område, denne sentrumsretta utviklinga er merkbar også i Surnadal. Dei seinare åra har det blitt igangsett fleire større bustadprosjekt i sentrum, og områda rundt Skei er blitt eit pressområde. Dette speglar seg både i prisauking og eit reelt underskott på bustader. Dette legg naturlegvis også tydelege premisser for korleis vi bør tenke kyrkjelydsutvikling i «småsokna» i åra framover.

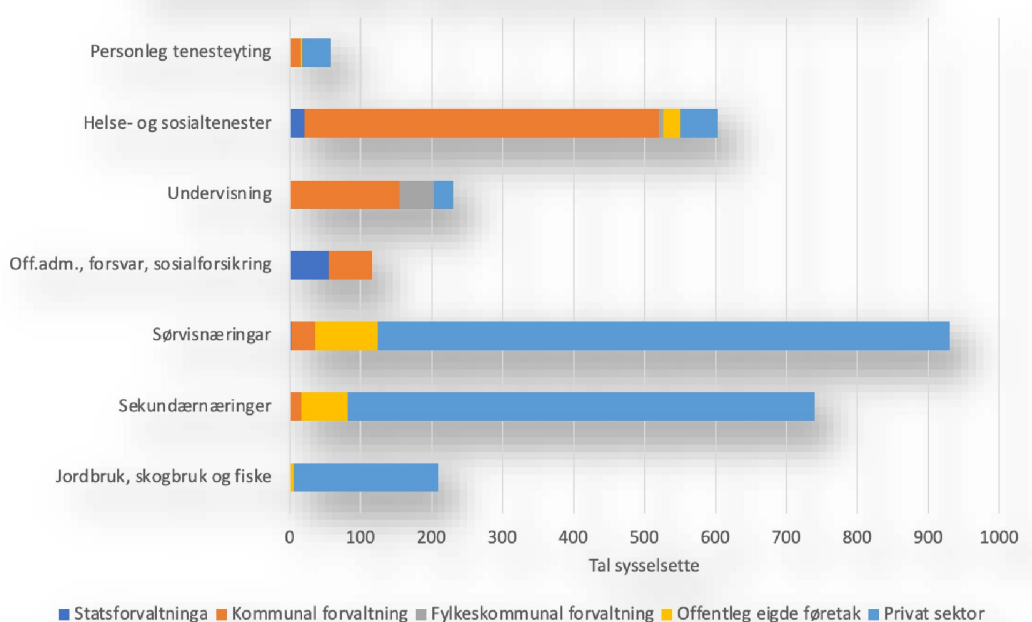
Næringsliv

Surnadal er framleis ein av dei største jordbrukskommunane og den største skogbrukskommunen i Møre og Romsdal. Det blir dyrka vel 36.400 dekar jordbruksareal, mest gras til fôr og beite. Av dette er 4.300 dekar korn. Kommunen har vel 41 prosent av kornarealet i fylket! Samla er husdyrhaldet i Surnadal ein stor buskap. Dette er talfesta til 1.450 mjølkekyr, 3.700 ammekyr/andre storfe, 8.300 sau og lam, 2.300 griser, 15.000 høner og 83.000 slaktekyllingar.

Surnadal har dei siste åra hatt stabilt høg sysselsetting, tala for 2021 indikerer tilnærma full arbeidsplassdekning. Den største delen av sysselsettinga er framleis knytt til tenesteyting og offentleg forvaltning, og kommunen er største arbeidsgivar med nesten 700 tilsette. I samband med dette er det verdt å nemne at dei kommunale tenestetilboda er gjennomgåande gode, og særleg eldreomsorga og bu- og aktivitetstenesta er med på å halde oppe livskvalitet og skape tryggleik for menneske med særlege hjelpebehov.

Prosessindustrien står framleis sterkt i kommunen, med viktige hjørnesteinsbedrifter som Talgø Møretre (produksjon av materialar, kledning og terrassebord) og Pipelife (ein global aktør innan plastrørproduksjon) lokalisert i kommunen. Men dette er industri som er svært utsett for konjunktursvingingar. Frå rekordomsetning i Talgø Møretre i åra som gjekk, har 2022 vore eit «annus horribiliis» med permitteringsvarsel og nedbemanning.

Syssette etter næring og sektor, 4.kvartal 2021

Kultur

Som det blei framheva i førre visitasmeldinga er Surnadal ein kommune med ein rik kulturarv. Denne arven blir ført vidare gjennom mange ulike kunstuttrykk på ulike arenaer. Kulturhuset (ferdig i 2001) er framleis den viktigaste arenaen for kulturformidling i kommunen, men også kyrkja med sine bygg har dei seinare åra opplevd ein aukande bruksinteresse, meir presist som konsertlokale. Stangvik kyrkje har med sin kapasitet, akustikk, og godt dimensjonerte lydanlegg manifestert seg som eit reelt alternativ til kulturhuset. Det er også truleg at gunstige leigeavtaler gir økonomiske incentiv til å velje kyrkjerommet framfor andre alternativ. Det har vore ein diskusjon i fleire rådsforum om omsynet til kyrkja sin eigenart er godt nok ivaretatt i møte med det som openbert høyrer til i sekken «populærkultur» (Åge Aleksandersen, Elg m.fl.). Grensedraginga mellom kva som er «innafor» og «utafor» blir neppe enklare med stadig meir pressa økonomi for sokneråda. Når det er sagt, er det få ting som berikar gudstenestelivet meir enn dette at ein av og til bryt med den sjablongmessige framføringa, og legg til rette for andre stemmer, instrument og kunstuttrykk. Den varierte elevmassen i kulturskolen, eit stort tilfang av unge musikarar og dansarar i bygda byr fram høve til samarbeid og utveksling mellom den lokale kyrkja og «kultursektoren» som inntil vidare har eit uforløyst potensial.

Forventa utvikling i sokna

Kyrkja i Surnadal består av 5 sokn og 6 kyrkjer, ulike i størrelse, definitivt også i eigenart. Sjølv om det av fleire, og gode grunnar, er ønskeleg å knyte dei 5 sokna i kommunen tettare saman, er det nok slik at samarbeidet framleis i stor grad følgjer den tidlegare prestegjeldsinndelinga. Dette er ikkje unaturleg så lenge organistane (2) og prestane (2) har sine definerte geografiske arbeidsområde. Det har ikkje vore gjort noko forsøk på å tillempe dette på nokon annan måte enn ved sporadisk vikariering ved ferieavvikling, sjukdom o.l. Dei lokale grunnordningane (hovudgudstenesta) er også forankra i denne prestegjeldstenkinga. Men dette fører ingen store praktiske ulemper med seg, i og med at den siste revisjonen la opp til ei meir stramlinjeforma grunnordning, og ny alterbok har blitt innført. Når det gjeld diakoni og trusopplæring har ein prøvd å samordne desse planane, slik at dei i større grad er eit felleseige. Ein del av dei tilboda som blir gitt (diakoni, trusopplæring) er lokalisert til sentrum. Dette kjem dels av praktiske omsyn, men også det at tilfanget av kyrkjemedlemmer er størst her. Det er framleis ei utfordring å kompensere for denne avstanden mellom sentrum og periferi, 1 mil i reiseavstand er langt, 2 mil på grensa til uoverkommeleg (og denne avstanden ser ut til å vere enda lengre når han går motsett veg). Som det blei understreka i førre visitasmeldinga, er det også med god grunn frykt for at kyrkjelivet er i ferd med å sentraliserast. Når grendeskolen og lokalbutikken blir nedlagt, er det berre kyrkja som står igjen som identitetsmarkør og samlingspunkt. Både stab, råd og det jamne kyrkjemedlem står samla i «heilag» overbevisning om at kyrkja og kyrkjelydslivet derfor er overlagt viktig å bevare i alle dei 5 sokna.

Stangvik

Kyrkjene i Stangvik har vore soknekyrkje for hovudsoknet Stangvik i mange hundreår. Folketalet i Stangvik sokn i dag er lægre enn ved førre visitas. Nordvik skil deg ut som ei bygd med auka innbyggartal. Tradisjonen med både julegudstenester og sommargudsteneste (ute) vert haldne oppe på Nordvik.

Kyrkja i Stangvik er ei god gudstenestekyrkje med god plass, god lyd og gode benkar. Soknerådet arbeider for å få betre lys i kyrkja, og med å ta ut benkane under galleriet og få til areal der born kan sitte/leike, og kor kyrkjelyden kan samlast etter gudstenesta til enkel servering. Det vert framleis rikeleg med plass til gudstenestefeiring, og ved høve (store gudstenester/gravferder) kan stolar setjast inn. Soknerådet ser gjerne at det kunne vore fleire gudstenester felles for sokna i Stangvik «prestegjeld» med rullering av bruken av kyrkjene.

Stangvik kyrkje er konsertkyrkja på Indre Nordmøre med god plass og god akustikk. Soknerådet mottok mange førespurnader om å leige kyrkja. Tidvis (advent, høst) vert det kanskje så mange konsertar at det overtek merksemda for gudstenestefeiring. Kyrkja har fått nytt tak, ho er måla utvendig på dugnad, det er lagt godt til rette for dåpsfamiliar og toilett og inngang er tilrettelagt for alle brukarar.

Det har vore ein del skiftingar i mannskapet, prest er i permisjon, det same gjeld organist. Dette har ført til store utfordringar for rådet og kyrkjelyden. Det grip inn i all planlegging og er ei ulempe for rådet, andre tilsette og kyrkjelyden.

(TB)

Todalen

Kyrkja i Todalen er viktig for folket i bygda. Sjølv om deltakinga i gudstenesta har gått ned dei siste åra, søker folket til kyrkja ved dåp, vigsel og gravferd. Todalen sokn har i hundreår vore kjent for sin gode salmesong. I dag er songen ikkje så sterk her heller, men det er viktig at instrumenta i kyrkja vert haldne i hevd og at songtradisjonen vert vidareført. Det skjer i stor grad, og det takkar vi kor og forsongargruppe for. Todalen er også kjent for ein sterk korthadisjon. Kyrkja har opna for sosialt samvær (servering/samtale) under galleriet, og det vert ofte bruka. Kyrkjebakken er flytta inn, og det set folket pris på. Skulen i Todalen er lagt ned. Det gjer at det vert svært viktig at aktiviteten i kyrkja vert halden oppe og gjerne forsterka. Det gjeld også talet på forordna gudstenester. Todalen sokn og soknerådet ser gjerne at konfirmantundervisninga vert lagt til Todalen kyrkje. Det har vore tradisjon for at konfirmantane i Todalen og i Stangvik sokn vert samla i dei to kyrkjene etter avtalt turnus. Soknerådet arbeider med å etablere minnelund på kyrkjegarden. Både rådet og kyrkjelyden meiner dette er eit viktig tiltak og ser fram til å få planane godkjent.

(TB)

Åsskard

Folket i bygdene som soknar til Åsskard kyrkje er dyktige til å bruke kyrkja. Det er ein forpliktande og rik tradisjon at familiane sluttar aktivt opp om tiltak i kyrkja som er retta mot barn og unge. Åsskard kyrkje har sidan 1960-talet hatt ei «kyrkjestove» som fungerer svært bra til sosiale samankomster og til undervisning. Denne stova er vel med og understreker kor viktig det er at kyrkjelyden har ein slik samlingsstad før eller etter gudstenesta. Det er framleis slik at folk kjem til kyrkja både for å høyra ordet og møte folket. (Kyrkjebakken). Vi kan her nemne at Åsskard inviterer til kyrkjekaffi og sosialt fellesskap etter kvar gudsteneste. Hovudgudstenesta samlar bra med folk, inviterte grupper (4-åringar, 5. klassingar,

konfirmantar...) er svært trufaste til å møte opp. Kyrkjelyden har takka vere engasjert tilsett og friviljuge etablert mange spesielle gudstenester knytt til viktige dagar i kyrkjeåret. (St. Hans, Helgemesse, Påske ...). Korarbeidet som er gjort i Åsskard er noko for seg sjølv og er til inspirasjon for kyrkjelyden når det gjeld song og liturgi.

Kyrkjegarden. Åsskard manglar gravplassar, og utviding av Åsskard gamle kyrkjegard vart vedteke i september 2020, og framdrifta er godt i gang. Målet er ferdigstilling våren 2023. Utvidinga av Åsskard gamle kyrkjegard vil gi 141 kistegravplassar og 112 urneplassar i minnelund. Prosjektet har vore under planlegging i fleire år, og på grunn av uforutsette vanskar, har dette ført til auka kostnader, men prosjektet har lovnad på fullfinansiering frå kommunen.

Torbjørn Brøske
sokneprest p.t.

Mo

Talet på medlemmer i Mo sokn har halde seg stabilt sidan siste visitas, men også her er tendensen at talet på deltakarar i gudstenestene går ned. Også dåpstala har minka noko, den store nedgangen dei siste to åra skuldast eingongseffektar frå pandemien (utforminga av kyrkja gjorde ho svært dårleg eigna til bruk). Etter at «nye» Øye barne- og ungdomsskule stod ferdig før jul 2021, har nok frykta for at Mo skule og oppvekstsenter blir lagt ned blitt aktualisert på nytt. Elevtalet har i mange år halde seg stabilt rundt det som er sett som eit minimumsmål, og det er noko sant i at det har skjedd ei viss demografisk (reproduktiv) mobilisering. Fleire barnefamiliar har også slått seg ned i soknet dei seinare åra.

Når der gjeld sjølve kyrkja har ho nådd ein moden alder, snart 300 år (2028), men ho eldest med stil. Dei siste åra har ho fått betydelege «ansiktsløftingar». Kyrkja ligg der frisk og nymåla og vitnar om ei vital kraft som den jamne mosokning nærmar seg med ærefrykt.

Øye og Raness

Øye & Raness er det største soknet i kommunen med sine 3272 medlemmer (2021). Dette er ein nedgang på 7% sidan førre visitas. Fordi «nerbygda» har blitt eit pressområde, er det også her den etniske samanblandinga er størst. Det er eit interessant trekk ved den kyrkjelege utviklinga at det no finst fleire kyrkjelydar i soknet, vel og merke med forskjellig konfesjonell tilhørslse. Øye & Raness sokn har ved fleire høve stilt kyrkjene til disposisjon for sine katolske og ortodokse trusfellar. Kyrkjelydshuset blir også utleigd til den katolske kyrkjelyden som samlast til gudsteneste regelmessig. Soknet har fleire bedehus, men i dag er det berre Eidet som har status som dette. Dette er til gjengjeld eit hus som er mykje i

bruk, og det er nok det kyrkjelege forsamlingslokalet utanom kyrkjebygga med størst aktivitet gjennom året. Dette er også staden der misjonsforeiningane finn saman. Det er ein nærliggande tanke at det kristne livet som utspelar seg på bedehuset, blir gudstenestelivet i kyrkjene til del, og motsett, men dette er berre ei delvis sanning. Dessverre er det nok framleis slik at det finst einskilde som berre har sin heimstamn på bedehuset, nett fordi dei kjenner seg framandgjort i kyrkja.

Ser ein på kyrkjestatistikken, og gudstenestedeltakinga isolert, så har det vore ein nokså tydeleg nedgang sidan 2013, sjølv om ein held dei siste 2 åra utanfor rekneskapen. Årsaka kan forklarast med fleire forhold. Det har vore eit visst nedtak av aktivitet, særleg gjeld dette bortfall av gudstenester knytt til kyrkje – skulesamarbeidet. Færre døypte og færre konfirmantar får også direkte konsekvens for gudstenestedeltakinga. Dåpsfølgja utgjer ein stor del av det totale talet på deltakarar. Men det er også ein del av utviklinga at den faste kyrkjelydskjernen (dei som går regelmessig til gudsteneste) minkar, og dei som er att, blir eldre. Derfor er det eit stort, og tilsynelatande paradoksalt spørsmål, korleis skal vi i 2022 styrke identiteten til, og legge til rette for fleire «vanekristne»? Denne utviklinga kan elles gjenkjennast i alle sokna, og er heller neppe unik i nasjonal samanheng.

I førre visitasmelding vert det gjort eit poeng av at dei to kyrkjene enno er å rekne som to sjølvstendige soknekyrkjer. Det er framleis slik at Øye har prioritet som hovudkyrkje, sjølv om dei fleste medlemmane i soknet høyrer til Ranese. Men den motviljen som tidlegare var mellom dei to opprinnelege sokna («kyrkjestridenten», ref. jubileumboka for Ranese og Øye kyrkjer), ser ut til å bli viska gradvis ut i takt med at bygda sin kollektive hukommelse svekkjast. Vi ser no at medlemmene vel stad for dåp og konfirmasjon ut frå praktiske omsyn snarare enn kvar dei høyrer til.

Kyrkjelydsutvikling – arbeid med planar og reformer

Diakoni

Ny lokal diakoniplan

Før jul 2021 vedtok sokneråda sin nye «Plan for diakoni». I forkant av dette hadde diakonane møte med dei ulike sokna, der dei lokale planane vart diskutert og evaluert. Det diakonale tilbodet blei i stor grad ført vidare, men tok og omsyn til dei nasjonale føringane om større vektlegging av samarbeid på tvers av etatar og frivilligheit. Planane ligg vedlagt, eksemplifisert ved Øye og Ranæs sokn.

Frivillige medarbeidarar

Kyrkja i Surnadal har mange trufaste frivillige medarbeidarar, og dei gjer ein stor innsats for andre. Sjølv om dei føregåande åra har vore krevjande med svært avgrensa aktivitet, har ikkje dette redusert innsatsviljen nemneverdig. Det frivillige arbeidet spenner over eit mangfald av aktivitetar, dugnadsarbeid i tilknytning til kyrkjene, både innvendig og utvendig, besøk til personar som bur åleine, helsing på runde dagar, loddosal på basarar, levering av brukte klede til flyktningar, traktering og bevertning på samlingar, for å nemne noko. Sjølv om ikkje alle oppgåver er like synlege og målbare, ber dei frivilligheita sin umiskjennelege eigenskap, dei betyr ein stor forskjell.

Ettermiddagstreff på Surnadal sjukeheim

Ettermiddagstreff på sjukeheimen er eit av dei faste diakonale møtepunktta. Treffet er normalt kvar 14 dag, prestane og organistane går i turnus og byter på å ha samlingane. Ettermiddagstreffet blir halde i kantina i 1.etasje. Allsong og andakt er faste innslag, og treffet har eit fastlagt mønster. Siste år (2021) var det 20 samlingar på sjukeheimen, dette til tross for periodar med nedstenging. Dialogen mellom kyrkja og sjukeheimen er godt ivaretatt, og opplevinga i seinare år er at leiinga på sjukeheimen er innstilt på å finne gode løysningar for gjennomføring av treffa. Treffa er godt besøkt, og har openbert ein viktig sosial funksjon for bebuarane på sjukeheimen. Diakonen organiserer dei frivillige, set opp semesterlister, henger opp plakat med påminning for kvar gong. Diakonen deltar også på treffa, for å møte bebuarane og for hjelpe til.

Ettermiddagstreff på omsorgsbustadene på Skei

På liknande vis som samlingane på sjukeheimen er det også treff på omsorgsbustadane på onsdagar. Frekvensen på treffa er noko lågare. Det er frivillige som driv arbeidet. Dei held

andakt, har allsong og serverer kaffi og kake. Organistane byter på å spele på treffa. Bebruarane set stor pris på tilbodet, og det er godt oppmøte kvar gong. Diakonen har også her ansvar for semesterlister for dei frivillige og publisering av samlingane. Diakonen deltar regelmessig på treffa, for å møte bebruarane og hjelpe til.

Etter leggetid

Dette arrangementet har ei bestemt målgruppe, mødrer med barn i livets tidlege fase. Samlinga legg vekt på det uformelle samværet, med samtalen som hovudingrediens. Arrangementet har blitt gjennomført regelmessig i tre år. Det er ei gjennomgåande tilbakemelding at tilbodet betyr mykje for dei som kjem. Diakonen, saman med ein frivillig leier kvelden. Det er lagt opp til at det blir lese ei forteljing frå Bibelen, med påfølgande samtale om det som måtte oppta dei som er til stades. Samlinga er lagt til torsdag ein gong månaden og held hus på kyrkjelydshuset på Skei. Det kjem mødrer både frå Rindal og Surnadal.

Felles middag

Frå hausten 2021 har vore halde «Felles middag» på kyrkjelydshuset ein onsdag i månaden. Dette er eit lågterskeltilbod som retter seg til alle, noko som også viser seg i stort og variert oppmøte (små og store i alle aldrar). Tilbodet har også vist seg å vere eit godt integreringstiltak. Det har vore ein tanke bak å skape fellesskap på tvers av generasjonar og etnisitet. Det blir servert middag, kaffe/ te, til ein symbolsk sum. Mye tyder på at dette er ein møteplass som i stor grad også appellerer til dei som ikkje definerer seg som ein del av den indre krins av kyrkjemedlemmer. Det er mange frivillige som har gjort desse samlingane mogeleg å gjennomføre.

Fleirkulturelt arbeid

Dette arbeidet har eit siktemål å skape ei oppleving av at kyrkja er ein stad der ein finn fellesskap, ein plass å høyre til. I 2013 etablerte diakonane «fleirkulturell kvinnegruppe». Denne har sidan den gong hatt samlingar på kyrkjelydshuset kvar fjortande dag, annakvar gong «Bibel og bøn» og «Mat og prat». På «Bibel og bøn» er det lagt opp til bibellesing, bøn for kvarandre og verda, samtale om eksistensielle spørsmål, og sjølvstekt kaffeservering. På «Mat og prat» tar vi opp ulike tema, dette er også ein arena for kulturutveksling, og ikkje minst språkmeistring. Det er oppløftande å sjå at dette tilbodet er med å skape progresjon i norskspråket hos innvandrarane. I fjor haust blei «mat og prat» erstatta av «felles middag.»

Diakonane har mange frivillige medarbeidarar i det fleirkulturelle arbeidet. Dei har kjøkken-teneste, leier samlingar, sorterar og deler ut brukte klede. Skapet med brukte klede er populært blant flyktingane. Mange er innom og hentar både sko og klede til seg sjølv og borna. Klesskapet har vore opne på bestemte onsdagar etter skuletid gjennom heile året.

Tverretatleg samarbeid

Kyrkje/ helse

Samarbeidsprosjektet «Samhandling på siste vakt» er avslutta, men ein av diakonane leier framleis refleksjonar med leiar-gruppa på sjukeheimen. Leiarane held fram med refleksjonsarbeidet på sine avdelingar.

Kyrkje/ flyktingteneste

Diakonen har også dei seinare åra hatt jamleg kontakt med flyktingtenesta og gitt informasjon om kva tilbod som kan vere aktuelle for innvandrarane. På nokre samlingar har tilsette i flyktingtenesta kome saman med flyktingane m.a. på «Felles middag» og «Fleirkulturell kvinnegruppe». Det har vore til stor hjelp og skapt tryggleik for flyktingane. Nokre av flyktingane som har budd her i fleire år, er no frivillige medarbeidarar i kyrkja.

Tilbod om samtale/ sjelesorg

Kyrkja har eit ståande tilbod til kommunen sine innbyggjarar om sjelesorg, fortruleg samtale. Tilbodet er for alle, uansett tru, livssyn eller alder. Dette tilbodet er kommunisert ut via plakatar, heimeside, og blir også tatt opp som tema under prestane si sorgoppfølging. Det viser seg også at fleire av dei som oppsøker kyrkja med ønske om samtale, har blitt oppmuntra av vener og kollegaer. Talet på samtaleimar er i 2021 talfesta til eit tresifra tal.

I tillegg har diakonen fast diakontid på sjukeheimen på Skei kvar onsdag frå kl.10:00-12:00. Det er dei tilsette som formidlar behov for besøk på romma. Det er eit godt nytta tilbod. Diakonen ringjer også pårørande nokre månader etter gravferd/bisetting, for å høyre korleis det går.

Kyrkja i Rindal og Surnadal har også eit tilbod om sorg-bearbeiding i gruppe. Inntil vidare har responsen vore nokså avmålt. Det er forståeleg at gruppesamtale kan verke litt uvant for mange, og det er tydeleg at tilbod om individuell samtaleoppfølging på langt nær er tilstrekkeleg til å fylle behovet.

Songkveldar for brukarar av bu- og aktivitetstenesta

Kvart semester samlast brukarane av bu- og aktivitetstenesta til songkveldar på kyrkjelydshuset. I 2021 var dette talet 4. Både brukarar og tilsette set stor pris på dette tilbodet. Også her er dei frivillige hjelparane ein suksessfaktor. Desse kveldane inneheld forutan eit enkelt program også vaffelserving, kaffe og utlodding.

Trusopplæring

Kyrkja si trusopplæring er nok den delen av kyrkjelydsarbeidet som opplevde det største tilbakeslaget under pandemien. Dei drakoniske grepa frå myndigheitene gjorde det praktisk talt umogleg å gjennomføre dei planlagte tiltaka utan at dette fekk store form- og innhaldsmessige konsekvensar. Set ein fellesskapsdimensjonen i spel, fell sjølve byggekonstruksjonen i trusopplæringa saman, det heiter jo, «Gud gir – vi deler». Trusopplæringsarbeidet i Surnadal har vore drive med god kontinuitet i mange år, og kyrkja (med trusopplærar, prestar, ungdomsleiarar og frivillige medarbeidarar på laget) har lagt til rette for eit mangfald av aktivitetar, inkludert dei såkalla breiddetiltaka, lysvaken, tårnagenthelg, kode B. Det var derfor ekstra krevjande å mobilisere på nytt, når 2 årshjul hadde dreidd om med tilnærma ingen aktivitet. Og ikkje mindre, korleis tilrettelegge slik at også den tapte aktiviteten kunne gjennomførast innafor ein rimeleg tidshorisont? P.t. har vi lykkast med å ta igjen det aller meste av dette etterslepet, det er ikkje mindre enn ei bragd i seg sjølv.

Likevel ser vi ein tendens til at fleire av trusopplæringsaktivitetane har mist noko av oppslutninga. Utdeling av bøker (4 og 6-årsbok og bibel) lagt til gudstenestene, utløyser ikkje lenger den store interessa. Det er naturlegvis eit spørsmål om dette heng saman med ei dalande leselyst i befolkninga elles. Vi opplever også at mange konfirmantar har vanskeleg med å finne igjen bibelen (frå utdelinga i 5-klasse) når dei møter til undervisning. Det vitnar om lite bibelbruk både i skole og i heimane. Om det er rett å dele ut bibel til 5. klassingane, eller om vi bør finne andre alternativ, er ein samtale som blir følgt opp i sokneråda denne hausten.

Det som imidlertid har god framdrift er arbeidet med leiaropplæring og medverknad på tiltak for yngre born. Vi har mange ungdommar (flest jenter) som ønskjer å vera med. Likevel ser vi at forpliktelsar til idrettslaget framleis er ei utfordring for helge-aktivitetane.

Rekrutteringa av ungdomsleiarar har også vore eit suksesskriterie for gjennomføringa av sommarleirar i den lokale kyrkjas regi. Sommarleirane på Gråhaugen har vore ein del av arvegodset som voks fram i den tidlege fasen av trusopplæringreforma og har vore drive

med glød og innsats i mange år. At vi denne sommaren såg oss nøydd til å avlyse på grunn av for få påmeldte, er eit illevarslende teikn om at vi lever i ei ny tid. Dei siste åra har tilbodet av sommarleirar for barn og unge i kommunen auka markant i omfang, kyrkja er ikkje lenger i den privilegerte situasjonen å vere åleine om å tilby dette. Vi ser også at utviklinga blir driven fram av tydelege kommersielle interesser, med profesjonelle instruktørar på lønningslistene (friluftsliv og idrett). Dette er ei utvikling kyrkja truleg har lite eller ingenting å vinne på å forfølge. Om vi i framtida maktar å revitalisere leirarbeidet vårt avheng nok av om vi klarer å formidle kyrkja sin eigenart (gracia og communio), slik vi allereie gjer det med stor suksess når vi er på leir med konfirmantane. Det er også eit tilleggsmoment at vi p.t. saknar gode lokalitetar for leirverksemd innafør kommunegrensene.

I tillegg til trusopplæringsarbeidet som blir drive frå kyrkjelydshuset, gjer også søndagsskulen ein særdeles viktig innsats for barn og unge. Søndagsskolen har sitt nedslagsfelt i Mo sokn (Øvre Surnadal), og sentrum (Øye og Ranese). Denne blir driven av frivillig innsats og velvilje. Amigos i Åsskard er sjølve juvelen i det kontinuerlege trusopplæringsarbeidet. Målgruppa er tilnærma den same som for søndagsskolen, men Amigos har sine samlingar lagt til vanlege vekedagar. Amigos, og elles også søndagsskolen i Øvre Surnadal er tydelege eksempel på majoritetens innflytelse. Når dei fleste barna er med, blir det snart til at alle barna er med!

Konfirmantarbeid

På grunn av den nokså uforutseielege prestesituasjonen i kommunen har dei siste to konfirmantkulla vore samla til felles undervisning på kyrkjelydshuset på Skei. Dette er på sett og vis eit brot med ein tradisjon der konfirmantane i Stangvik, Todalen og Åsskard har hatt si konfirmantførebuing i den lokale kyrkja. Løysinga har til no fungert godt, men det er ei uttalt bekymring frå enkelte sokneråd at den skjøre tilknytninga konfirmantane allereie har til si soknekyrkje med dette blir ytterlegere svekka. Sjølve undervisninga følgjer gangen i skuleåret, og konfirmantane samlast til undervisning kvar 14 dag. Det er lagt opp til eit stort sjølvstende der konfirmantane kan «flekse» mellom ulike undervisningsdagar dersom det oppstår kollisjon med andre aktivitetar. Dette har vist seg å ha svært god utteljing på oppmøtet. Vi har også forsøkt å føre vidare eit tett samband mellom undervisning og kyrkjelydane sitt gudstenesteliv, ved at konfirmantane deltek aktivt i gudstenestene og står ansvarleg for ulike oppgåver i tilknytning til denne. I sokna Mo og Øye og Ranese inneber dette mellom anna at konfirmantane får vere med som medhjelparar både «framfor» og «bak» kamera. Konfirmantførebuinga byr på ei rekkje av høgdepunkt fordelt utover året; pilegrimsvandring, konfirmantleir, «hektaleir», konsert med «Team skjærgårds» (ikkje gjennomført sidan 2020), fotballturnering, filmkveld og «reunion». I tillegg er det lagt opp til

individuell oppfølging med samtale både ved oppstart og avslutninga av konfirmantåret. Dette kjem i tillegg til dei faste treffpunkta i undervisning og gudsteneste.

Vi har dei seinare åra også hatt eit stort fokus på vidare oppfølging av dei konfirmantane som ønskjer å engasjere seg i det lokale kyrkjelydsarbeidet. I år sendte vi 5 ungdommar frå vårens konfirmantkull på leiertreningsleir på Phillipshaugen. Dette er eit samarbeidsprosjekt mellom Tingvoll, Sunndal og Surnadal, leiren har ifølgje ungdommane både gitt gode opplevingar og mange nye vener. Tidlegare har vi også sendt ungdommar til å delta på ungdomsting. Vår utfordring som kyrkje er å ta vare på all den motivasjon, inspirasjon og kreativ skaparvilje som desse ungdommane kjenner på, og omsetje den i personleg trusliv og konkret kyrkjelydsbygging.

Samarbeid kyrkje – skole

Samarbeidet mellom kyrkja og skolen har fungert til dels svært godt i mange år. Personleg kontakt og tillitsfull utveksling mellom skoleleiinga og dei kyrkjelege tilsette har gjort at julegudstenester, morgonsong, «kyrkja mi» og prestens besøk hos 5. klassingane har funne stad utan at det har blitt problematisert at kyrkja er til stades og har ei rolle.. Det er ikkje sikkert at alle disse aktivitetane står seg like godt lenger sett i lys av dagens formålsparagrafar og læreplanar. Utfordringa er likevel at nye lærarkrefter og utskiftingar i skoleleiinga har gjort det vanskelegare å ivareta den gode og tillitsfulle dialogen. Resultatet, slik det er erfart frå vår side, er eit behov for å distansere seg frå den lokale kyrkja. Noko som det ikkje er nokon grunn til. Det bør derfor vere ein prioritet at kyrkja og skolen igjen finn saman, og kjem til ei sams forståing av korleis dette samarbeidet bør vere og kan utviklast vidare i åra som kjem.

Kyrkjemusikalsk arbeid

Det kyrkjemusikalske arbeidet i kommunen femner vidt. Som nemnt tidlegare har dei to organistane definerte geografiske arbeidsområde, men det er ingen tvil om at det har vore eit tettare samarbeid på kyrkjemusikalske området enn det har vore mellom prestane. To kyrkjekor, Credo og P17, blir leid av de respektive organistane. Kora deltar ved ulike høve, eks. de store høgtidsdagane, men har også en sentral rolle i de mange song og salmekveldane som blir arrangert. Bekymringsmeldinga frå føre visitasmelding, om at kyrkjesongen er i ferd med å stilne, har vist seg å være overdriven pessimistisk. Alle sokna nyter godt av det systematiske arbeidet som har vært gjort med å danne forsongargrupper. Disse bærer kyrkjesongen, sjølv om det ikkje er lagt opp til anna førebuing enn at forsongargruppa får tilsendt salmeoppsettet før gudstenesta, og øver saman med

organisten i den tiden som er tilgjengeleg før gudstenesta på søndag. Korpset av forsongarar har utvilsamt gjeve eit løft til den sakrale opplevinga som blir skapt gjennom gudstenestas «ordo».

Det blir jamnleg halde konsertar og salme/songkveldar i alle kyrkjene. Disse i er all hovudsak basert på eigne krefter, delvis i samarbeid med andre (lokale amatørar, tilreisande studentar og profesjonelle). Regelmessig er også julekonsertane (vi syng jula inn i Ranes hadde 65 års-jubileum i 2021), og samlingar som kombinerer konsert- og gudsteneste-element (t.d. årlege Påskesongmesser i Åsskard) og større, faste konsertopplegg som «Jonsvaka» ved St. Hans-tider (Åsskard, årvisst sidan 1982).

Det blir også arbeidd bevisst med å engasjere unge og vaksne i kyrkjelydane til breiare (kunstnarleg) uttrykk i gudstenester og kyrkjelege samlingar – instrumentalistar, konfirmantband, dramatisering, pantomime og liturgisk dans. I Øye kyrkje får 2 skoleelevar undervisning på kyrkjeorgel. Dei får også vere med å spele små stykkar på gudsteneste og konsertar i sine kyrkjer.

Gudstenesteliv

Også i Surnadal er det tydeleg at gudstenestelivet er noko som utfaldar seg og blir levd lokalt, heilt ned til det einskilde sokn. Dette set grenser for samhandling på tvers av sokna. Sjølv om vi har lykkast med å samle oss om gudstenesta 1. pinsedag i Stangvik som eit fellesprosjekt for alle sokna i kommunen, synest det vanskeleg, og også lite ønskeleg å forsøke å lokalisere og samkøyre fleire av gudstenestene på tilsvarande vis. Det er gjeve tydelege signal om at kvart sokn ønskjer å oppretthalde aktiviteten i si kyrkje. Ei av utfordringane dette gjev er mellom anna at vi ser at tilfanget av born og unge er for lite til mange av dei gode og spennande trusopplæringsaktivitane som vi ønskjer å tilby og som er knytt opp til gudstenestelivet (eks. «lys vaken», «tårnagenthelg»). Det er ei stor utfordring i vår tid å kommunisere den dobbelte meining av å vere kyrkje: å vere til stades for kvart einskild menneske på ein kvar stad til ei kvar tid, men samstundes også ha syn for at vi alle er del av eit altomfattande heile (jamfør 3. trusartikkel, vi trur på ei katolsk/ allmenn kyrkje). Når det er sagt, er det verdt å nemne at gudstenestelivet i våre kyrkjer har eit stort mangfald, og aktivitetsnivået sett som eit heile er stort.

Samisk gudstenesteliv

Sjølv om det i Surnadal finst spor av sørsamisk busetting, er det lite som er gjort frå kommunen si side for å profilere denne delen av vår kulturarv. Det gjeld også det samiske språket. Som identitetsmarkør er det nok større politisk vilje for å styrke «surnadalsdialekta» enn det er for fremme samisk og andre minoritetsspråk. Heller ikkje kyrkja har gjort noko

bevisst valg om å profilere samisk språk. Når det samiske språket ikkje har fått innpass i liturgien, skuldast dette rett og slett ei overbevisning om at dette vil opplevast som liturgisk kuriosita, kanskje også som eit fremmedelement, snarare enn som eit handslag til dei av samisk herkomst. Det er da ei langt meir gjennomtenkt avgjerd å gi den samiske kulturen og språket plass i gudstenesta i tilknytning til samefolkets dag (6. februar). I år blei både velkomsthelsing, velsigning og lesetekster framført på nordsamisk under gudstenesta i Ranesh kyrkje (vel og merke av ein som kan språket!)

Digitalisering

Sjølv ordet får fram nokså blanda kjensler. Det digitale svermeriet vi har sett tilløp til dei seinare åra, har opplagt verka stressande på mange. Erfaringane med bruken av digitale verktøy så langt gjev nok også all grunn til å moderere entusiasmen noko. Der mange kyrkjelydar såg ut til å skyte ut av startblokkene då Noreg var stengt ned i mars 2020, var det vår strategi i Surnadal å la dette modnast. Det verkar opplagt at dei digitale aspirasjonane har lege latent hos mange, pandemien var sjølv sagt det perfekte påskottet. Avveginga stod også hos oss mellom å investere i eige utstyr, eller å kjøpe inn tenester. Uavhengig av val, «digitaliseringa» har økonomiske kostnader. Noko av utfordringa med å kjøpe tenester er å vurdere pris mot kvalitet. Det er også ei utfordring at det finst få som byr fram slike tenester. Øye & Ranesh og Mo sokn som har vore forsøkskyrkjelydar, har difor valt den første løysinga, å investere i utstyr. Dei andre sokna har ytra frampå om at dei ønskjer å følgje etter med tid og stunder.

Frå og med desember 2020 har alle gudstenestene i dei nemnte sokna blitt sendt digitalt, i tillegg i sanntid. Dette var i begynnelsen utan tvil eit svært ambisiøst prosjekt for ein stab og sokneråd med avgrensa kompetanse på feltet. Erfaringane så langt er at digital produksjon krev mykje forarbeid, med ditto prøving og feiling undervegs. Etter snart 2 år med utprøving har vi lagt dei fleste nybegynnarfeila bak oss, og tilbakemeldingane i seinare tid har vore gjennomgåande positive. Erfaringane så langt, er nok til å kome skeptikarane i møte. Frykta for at det digitale tilbodet skulle utarme den lokale kyrkjelyden (som fleire delte i begynnelsen), viste det seg å vere berre måteleg grunn til. Når ein no p.t. (august 2022) ser på talet for gudstenestedeltaking isolert sett er det ikkje noko som tyder på ein slik tendens, det synest snarare å vere slik at det har vakse fram ein parallell «digital» kyrkjelyd som sit heime framfor skjerm og nettbrett. Om dei ikkje ser gudstenesta i sanntid, så har den kanskje blitt eit supplement til kveldslektyren på senga! Sjølv om det er ressurskrevjande, må det likevel vere ein prioritet også å ivareta denne kyrkjelyden med eit vedvarande og utbetra tilbod.

Men fleire spørsmål reiser seg: er vi på veg mot eit digitalt klasseskilje i kyrkja, der mønsterkyrkjelydar med store ressursar får dette til, medan andre blir etter i løypa?

I tillegg er vi nøydd til å tenkje bevisst omkring framstilling og iscenesetting. Viss dette uvegerleg er eit steg i retning av å bli ein underhaldningsaktør, så er det i tilfelle eit skummelt steg, og ein konkurranse det vil vera vanskeleg, om ikkje umogleg å nå opp i.

Det viser seg også at kyrkja si digitale omstilling berre bekreftar førestellingane vi hadde om den moderne forbrukarkulturen. Analyseverktøy på Youtube viser ei gjennomsnittleg sjåartid på mindre enn 20%. Er gudstenesta, slik vi normalt feirar ho, av eit slikt omfang og format at ho berre i avgrensa grad appellerer til den digitale forbrukaren?

Personalressursar

Oversikt september 2021

Stilling	Namn	Stilingsprosent
Bispedøme (rettssubjektets) tilsette:		
Sokneprest i Stangvik, Åsskard og Todalen	Kristin Strand	100% (permisjon til 31.12.22)
Sokneprest i Stangvik, Åsskard og Todalen	Torbjørn Brøske	100% (vikar til 06.11.2022)
Sokneprest i Mo og Øye & Ranes (konst. prost medio august 2021)	Vidar W. Rygh	100%
Fellesrådstilsette:		
Diakon	Gro Hauge Venås	50%
Diakon	Aud Brynhild Indset	50%
Trusopplæringsleiar	Elsa Jensvold	50%
Kantor	Oddveig Helset Halle	100%
Organist	Ronny Kjøsen	60% (permisjon til 31.12.2022)
Organist	Bernt G. Bøe	60% (vikar til 31.12.2022)
Kyrkjetenar/ kyrkjegardsarbeidar	Arnt Erik Otnes	100%
Kyrkjetenar/ kyrkjegardsarbeidar	Jan Brødreskift	50% (permisjon til 01.06.2023)
Kyrkjevaktmeister/ kyrkegardsarbeidar	Oddvar Væge	100%
Sekretær (Konst. kyrkjevevje f.o.m 01.08.21)	Lene Wilhelmsen	100% (70% f.o.m 01.08.2023)
Reinhaldar/vikar	Marit Glærum	30%
Klokkar	Randi Bøe klokkar	5%
Klokkar	Mali Sættem	5%
Diakon på timebasis	Kirsti Hjørnevik	

Råd og utval med oversikt over namn og verv

Stangvik og Surnadal kyrkjelege fellesråd 2020-2023

Leiar:	Rannveig Brøske (Stangvik sokn)
Nestleiar:	Lars Polden (Øye og Raness sokn)
Medlemmar:	Maret Heggset (Øye og Raness sokn) John Moe (Todalen sokn) Eva Jorid Svendsen (Åsskard sokn) Inge Solheim (Mo sokn) Tove Mogstad, Surnadal kommunes representant Vidar W. Rygh, biskopens representant (Kyrkjeverja sit som sekretær)

Stangvik sokn

Leiar:	Rannveig Brøske
Nestleiar:	Per Arne Hydlibakk
Sekretær:	Anne Ma Nyheim
Medlemmar:	Ola G. Gjeldnes, Bjarne Røen og Berit Anne Botten Røkkum
Sokneprest:	Torbjørn Brøske p.t.
Varamedlemmar:	Møyfrid Torvik Røkkum, Sverre Kjølstad, Roar Helge Ansnes, Liv Irene Værholm Røen og Ola Røe

Åsskard sokn

Leiar:	Eva Jorid Svendsen
Nestleiar:	Inger Lise Heggem
Sekretær:	Bernt Idar Gudrunson Bøe
Økonomi:	Kari Johanne Aarnes
Sokneprest:	Torbjørn Brøske p.t.
Medlem 1.vara:	Randi Vetleseter Bøe
Varamedlemmar:	Harald Skrøvset, Hans Johan Aarnes, Aashild Settemsdal og Jane Svendsli.

Todalen sokn

Leiar:	Kristian Gjeldnes
Nestleiar, økonomi:	Frode Grønmyr
Sekretær:	Monika Klungervik
Styremedlem:	John Moe
1.vara:	Anne Hjørdis Telstad
Sokneprest:	Torbjørn Brøske p.t.
Varamedlemmar:	Agnete Olsen Øyen, Per Reiten, Ola Kvendset og Ståle Gulbrand Ansnes.

Mo sokn

Leiar:	Erik L. Moen
Nestleiar, økonomi:	Inge Solheim
Sekretær:	Marit Larsdatter Moen
Styremedlem:	Ingebrigt Røv
Sokneprest:	Vidar Wilhelmsen Rygh
1. vara:	Tone Fiske
Varamedlemmar:	Julia Moen, Natalie Harang og Ola Helgetun

Øye og Ranes sokn

Leiar:	Maret Heggset
Nestleiar:	Lars Polden
Økonomiansvarleg:	Tove Elin Strand
Sekretær:	Torill Røv
Medlemmar:	Leif Otto Frønes, Karen Oddny Husby Gravvold, Per Ivar Østbø og Jorunn Heggset.
Sokneprest:	Vidar Wilhelmsen Rygh
Varamedlemmar:	Ingeborg Skuggevik (fast), Marit Foss, Mary Gravvold, Anna Halldis Dyrli Snekvik og Berit Mausest Bævre.

Personal - situasjonsbeskrivelse

I åra som følgde etter førre visitas var bemanningssituasjonen lokalt prega av stabilitet og konsolidering. Sjølv om det var enkelte utskiftingar i personalgruppa, var det tilsette i alle stillingar. Dette gjorde det mogleg å jobbe målretta og strategisk med planar for kyrkjelydsutvikling, diakoni og trusopplæring (ref. visjonen om å vere ein fakkell i lokalsamfunnet). Oppslutning om kyrkja sine tilbod (kasualia, diakoni, trusopplæring m.m.) har vore vedvarande god, og dette gav styrke til «forteljinga»; kyrkja har ei betydningsfull rolle i lokalsamfunnet. Saman har vi jobba godt med å skape ein felles identitet og samarbeidskultur. I kontorfellesskapet på kyrkjelydshuset har det vore god «takhøgde», og dei uformelle møta og den gemeinslege sosiale omgangsforma har nok vore medverkande til at det har vore relativt lite friksjon innerter i staben. Konfliktstoff har blitt handtert kontinuerleg, med faste møtepunkt kvar veke. Likevel, dei siste åra har vore monaleg meir utfordrande. Forklaringa er delt. For det første, nye tilsetingar krev syn for kompetanse, men også kompabilitet. Det er ikkje sjølvsgatt at nye tilsette umiddelbart og smertefritt blir ein del av den etablerte kulturen. Dette er naturlegvis eit ansvar og ei oppgåve som kviler både på den beståande personalgruppa, men også den nytilsette. Ei tydeleg avklaring av roller, forventningar og ikkje minst innføring i det sosiale kodespråket, er ein føresetnad for at denne «assimileringa» skal lykkast. Det har ho berre delvis gjort!

For det andre, Covid-19 med alle sine ringvirkningar, opplevdest nærmast som eit bakholdsangrep på ein stab, som på det tidspunktet var ekstra utsett på grunn av store utskiftingar. Pandemien sette nervane på høgkant, skapte ei form for unntakstilstand, og gjorde med eitt behovet for ei samla lokal leiing veldig synleg. Dessverre viste det seg krevjande å finne ein situasjonsbeskrivelse og tilnærming som vi kunne stå samla om, i staden blei det to tydelege kontrære konstallasjonar i staben, som i lang tid i praksis motarbeidde kvarandre. Desse motsetningane har det tatt noko tid å moderere. Ingen vil bestride alvoret med pandemien, men i ettertid er det tydeleg at den også blei utnytta som forklaring og påskott til å minske aktiviteten på område der det var fullt mogleg å finne andre arbeidsformer. Dette skapte ei oppleving av at arbeidsbøra var uforholdsmessig ujamnt fordelt innerter i kollegafellesskapet. Denne meirbelastninga gjekk særleg utover staben av kyrkjetenarar som stod i førstelinjetenesta. Det er også ein konsekvens av Covid-19 at vi i fråvær av ei tydeleg og einskapeleg styring, no ser konturane av meir uformell leiing.

Som stab står vi p.t. i ein krevjande bemanningssituasjon. Kyrkjevevrestillinga har stått utan tilsett sidan august 2021, og blir no fylt ved intern omrokking (konstituering). Dette har forplanta seg vidare til dei andre kontorfunksjonane, og inneber i realiteten ei utarming av administrasjonen. Det har blitt forsøkt å rekruttere eksternt, men 1. og 2. gongs utlysing og

oppfølging med intervju gir berre måteleg grunn til optimisme. Det er også uavklart kven som skal fylle rollen som sokneprest (Stangvik, Todalen og Åsskard) frå nyttår (2023). Dessverre er det slik at dei rekrutteringsutfordringane DNK står i, også har manifestert seg her hos oss i Surnadal. Eit strategisk arbeid for å profilere «kyrkja i Surnadal» som ein attraktiv arbeidsplass, må vere ein hovudprioritet for åra framover.

Økonomi

Økonomien i kyrkjelydane har dei siste åra vore prega av koronapandemien. Det har vært færre gudstenester, og andre arrangement som normalt ville gitt inntekter i form av offer, kollekt eller billettsal og sokneråda har nok merka betydeleg nedgang i inntekter i spes 2020 og 2021.

Ved større investering av innkjøp til for eksempel instrument, liturgiske tekstilar mm, blir det som oftast oppretta sk. «Kronerulling». Sokneråda sender ut brev til bedriftene og ber om sponsormidlar til spesifikke foremål. Også private givarar gir ofte gaver til

Testamentariske gaver og minnegaver gis i viss grad til kirkene. Om pårørende ikkje har satt et spesifikt ønske over kva disse gaver skal gå til, kan soknerådene bestemme om midlene skal settes av i fond og spares, eller soknet bestemmer ev investering.

Det må sies at en stor del av det enkle vedlikeholdsarbeidet i fleire av sokna bedrives av frivillige medarbeidarar. Om vi skulle talt desse arbeidstimane i pengar, ville nok ikkje økonomien ha vore berekraftig.

Bygg og anlegg

Status kyrkjebygg sedan visitasen i 2013:

Øye kyrkje

Heile golvet i kyrkjeskip er lakka. Kyrkja er delvis malt utvendig i 2019.

Nytt servicehus i tilslutning til kyrkja klart i 2017. Innkjøp av storskjerm og utstyr for digitale sendingar. Preikestol fjerna eksisterande belegg og måla trinna i 2022.

Det er ledbelysning inne i kyrkja. Årleg tilsyn og kontroll av brannsløkkarar. Oppvarming via fjernvarme. Reinhald ved bruk. Kyrkjetårnet bør målalt. Elles ingen store vedlikehaldsoppgåver som er kjende pr i dag.

Ranes kyrkje

Utvendig måling 2014. Full restaurering av orgelet i 2014.

Innkjøp av storskjerm og utstyr for digitale sendingar. Det er ledbelysning inne i kyrkja. Årleg tilsyn og kontroll av brannslokkarar. Oppvarming via Defa-system. Reinhold ved bruk.

Planlagt vedlikehald i 2022, utsett til 2023 grunna omdisponering av budsjett og sein behandling av anbud. Takteking på delar av kyrkja. Utbetre råteskader grunna dårleg tak.

Mo kyrkje

Vi har hatt eit stort arbeid med klimaskallsikring i 2021, og mesta heile kyrkja har vorte måla i den forbindelse i 2022. Innkjøp av storskjerm og utstyr for digitale sendingar. Årleg tilsyn og kontroll av brannslokkarar. Oppvarming via Defa-system. Reinhold ved bruk.

Ved klimaskallsikringa blei det oppdaga at det bør etableres takrenner i tårnets øvre trekant. Dette bør gjerast innan 5 år, elles må vi påreikne større utskiftingsarbeide pga. råteskader.

Stangvik kyrkje

Omlegging av tak 2015 med ny Altaskifer, nye sløyfer og lekter, nye takrenner og beslag. Nytt lydanlegg i 2015. Kyrkja vart måla utvendig på frivillig dugnadsarbeid i 2019.

Nytt HWC og dåpsrom i 2021. Det er ledbelysning inne i kyrkja og på flomlys. Årleg tilsyn og kontroll av brannslokkarar. Oppvarming via SD-styring. Reinhold ved bruk. Kyrkjetårnet bør målalt. Vedlikehald av rosevindauge bør gjerast dei nærmaste par åra.

Todalen kyrkje

Kyrkja vart måla utvendig 2014. Stor del av arbeidet på frivillig dugnadsarbeid i 2014.

Sikring og omlegging av grunnmuren ved Todalen kyrkje i 2017.

Utbetring av parkeringsplass 2019. Avslutta før den var heilt klar grunna arkeologiske funn. Det er ledbelysning inne i kyrkja. Årleg tilsyn og kontroll av brannslokkarar. Oppvarming via Defa-system. Reinhold ved bruk.

Vedlikehaldsbehov dei nærmaste par åra i Todalen er skifte av råteskada bæreelement. Råteskade har svekka grunnlaget for vekta til klokka og tårnet. Vi må skifte råteskadde dragere og en sperre i hjørne og ca 50 % av tro.

Åsskard kyrkje

Det var lagt nytt skifertak over prestesakristi og kor i 2017. Isolasjonsmateriale vart utbytta, noko som har hatt stor effekt på oppvarming.

Det er ledbelysning inne i kyrkja. Årleg tilsyn og kontroll av brannslokkarar. Oppvarming via Defa system. Reinhold ved bruk. Ingen store vedlikehaldsoppgåver som er kjende pr i dag.

Kyrkjegardane

At kyrkjegardane er viktige for folk, blir vi stadig minna om. Kyrkjegardane er godt besøkte. Her kan man bearbeide sorg og sagn, stelle graver eller berre vandre litt rundt i rolege omgjevnader. Det er viktig for oss at opplevinga på kyrkjegarden skal vere god for alle besøkjande.

Vi har 7, snart 8 gravstader, vi skal vedlikehalde. Vår og sommarhalvåret er det ikkje alltid så enkelt å møte verken våre eigne eller dei besøkjande ønskje og krav i forhold til dette. Liten bemanning samstundes som graset gror, søppeldunkane fyllest og lyslykter tiner fram, er ikkje en god kombinasjon. Ikkje for oss, og ikkje for dei som besøkjer kyrkjegardane. Vi skal før neste vår få opp informasjon om korleis vi saman skal prøve å få til velstelte kyrkjegardar.

I et par av våre sokn er arbeidet med grasslått om sommaren gjort på dugnad, av friviljuge medarbeidarar. Desse framstår alltid som velstelte, noko vi er vi veldig glade for.

Det er planar om å laga namna minnelund ved alle kyrkjegardane i kommunen etter kvart. Mo sokn har kome langt i arbeidet, her er berre godkjenning som ikkje er motteken som ligg til hinder for oppstart. Todalen har kome langt i planlegginga de også.

Det er sett i verk et stort arbeid med utviding av gravstad i Åsskard. Et prosjekt med ei kostnadsramme på ca. 5,7 millionar. Gravstaden vil stå klar i 2023, og vil gje plass til 141 kistegraver og 112 urneplassar i minnelund.

Kommentar:

Takka være et velvillig kommunestyre, som har forståing for at vi prøver å drifte- og ta vare på gamle bygg og våre kyrkjegardar på best mogleg måte, har våre kyrkjer stort sett fått den pleie dei treng. Under føresetnad at vi får gjennomført dei allereie nemnde prosjekta, ser det ut til at dei fleste bygga krev lite vedlikehald i åra som kjem. Både fellesråd, sokneråda og tilsette ønskjer ivareta ansvaret vi har fått for å vere kulturberarar vidare. Og med dei tilbakemeldingane vi får frå innbyggjarane i kommunen, forstår vi at kyrkjebygga og kyrkjegardane er viktige for folk flest.

Lene Wilhelmsen
Konstituert kyrkjevevjerje

Statistikk

Utvalgte nøkkeltall kirke, etter statistikkvariabel, region og år					
	2017	2018	2019	2020	2021
Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (prosent)	89,6	89,1	88,1	87,7	86,8
Døpte i prosent av antall fødte (prosent)	96,1	82,6	71,7	120,0	71,0
Konfirmerte i prosent av 15-åringar (prosent)	85,2	84,4	80,0	87,5	79,7
Kirkelige gravferder i prosent av antall døde (prosent)	106,3	115,1	96,9	118,6	95,3
Medlemmer i tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke i prosent av	2,7	2,8	2,9	2,8	0,0
Kirkelige tjenester, etter statistikkvariabel, region og år					
	2017	2018	2019	2020	2021
Kirkelige vigslar utført (antall)	13	14	11	2	7
Kirkelige gravferder utført (antall)	68	61	62	70	63
Kirkelige handlingar i alt (antall)	194	172	169	184	115
Gudstjenester totalt (antall)	119	112	108	100	89
Gudstjenester søn- og hellidager (antall)	94	95	92	87	79
Gudstjenester utenom søn- og hellidager (antall)	25	17	16	8	10
Gudstjenester med nattverd (antall)	59	54	54	27	19
Gudstjenester for barnehagebarn (antall)	3	4	2	0	0
Gudstjenester for skolebarn (antall)	9	7	6	0	0
Julaftensgudstjenester (antall)	5	5	6	4	4
Gudstjenester i påsken (antall)	9	7	9	0	2
Lederkurs for unge i alder 13-30 år, antall deltakere (antall)	4	8	8	0	0
Andakter på institusjon eller aldershjem (antall)	21	15	20	11	21
Antall kor for voksne/familiekor (antall)	2	3	4	2	2
Antall kor for barn og unge (antall)	1	2	2	1	1
Konserter og kulturarrangementer i regi av menigheten (antall)	20	14	13	9	8
Konserter og kulturarrangement i regi av andre enn menigheten (antall)	1	4	10	3	3
Kirkeofringer, totalt (kr)	368785	393097	429765	227202	272254
Offer/kollekt (kr)	226056	240940	260097	125889	152637
Andre innsamlinger (kr)	142729	152157	169668	101313	119617

Visitaspogram - Surnadal uke 43

Dag 1. - Tirsdag 25.10

Klokkeslett:	Programpost:	Sted:	Merknad:	Ansvarleg:
09:00	1 Morgonandakt	Kyrkjelydshuset		Soknepresten
09:15	2 Storstabsmøte	Kyrkjelydshuset	Fokus: Visitasmeldinga, prestentasjon av gudstenestearbeid, kyrkjemusikk og kultur, misjon, diakoni og undervisning	Biskopen leier møtet
11:15	3 Lunsj med staben	Kyrkjelydshuset		Staben
12:30	4 Møte med Amfi kreativ	Surnadal Amfi	Sjå eige ark	Soknepresten
13:30	5 Møte med kulturskulen	Surnadal kulturhus	Sjå eige ark	
14:30	6 Samtalar med ansatte	Kyrkjelydshuset		Biskopen
16:00	7 Konfirmantundervisning	Kyrkjelydshuset		Soknepresten
17:00	8 Besøk på Sommerrotunet (utgårl)	Sommerrotunet aktivitetshus	Sjå eige ark	Prost/ Biskop
19:30	9 Møte med folkevalde	Kyrkjelydshuset		Biskopen leier møtet

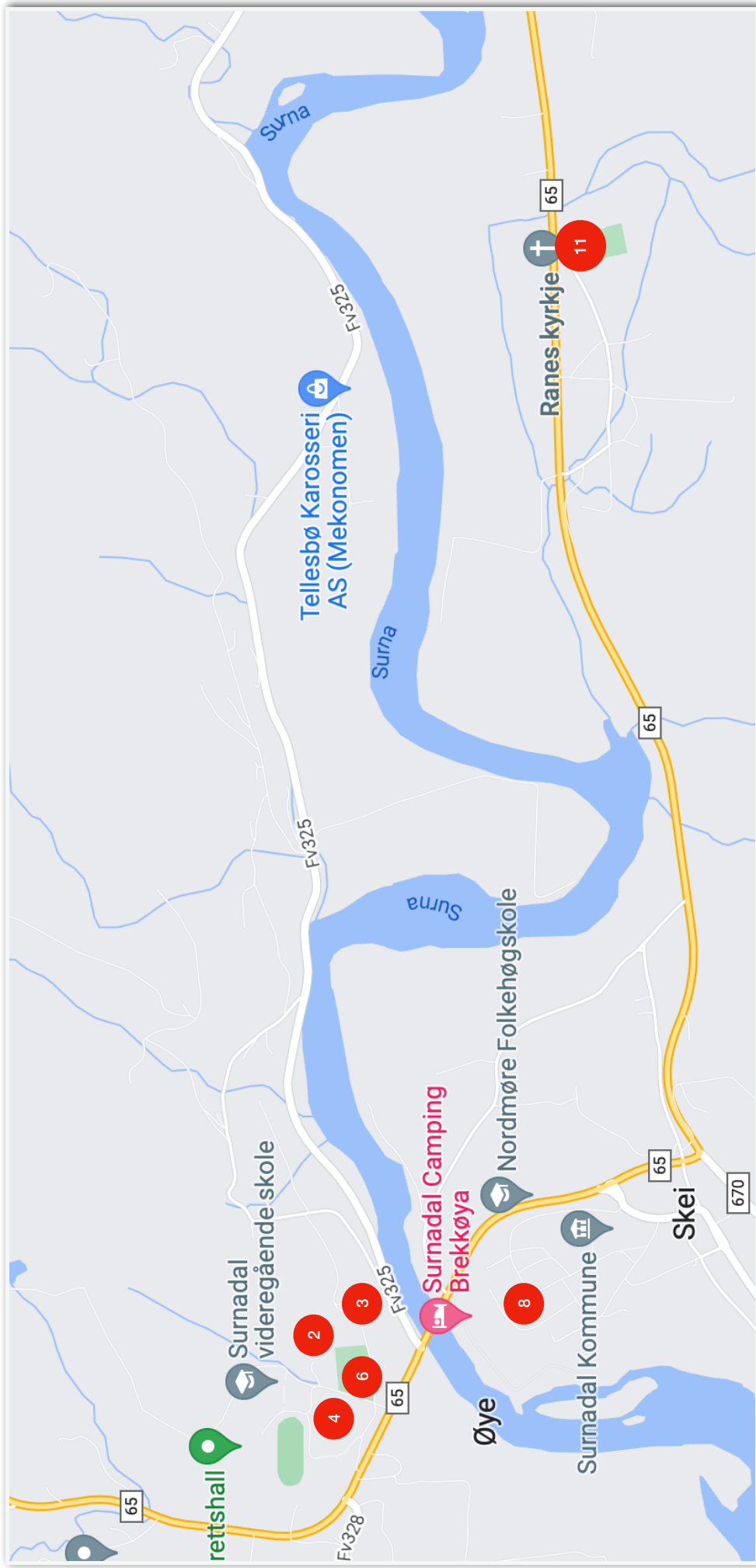
Kart dag 1:

Dag 2. - Onsdag 26.10

Klokkeslett:	Programpost:	Sted:	Merknad:	Ansvarleg:
09:00	1 Fagmøte med staben	Kyrkjelydshuset	Tverrfagleg fokus på: Gudstenestearbeid, ksrkjemusikk og kultur, misjon, diakoni, undervisning, stabsmøter/ stabsutvikling	Biskopen leier møtet
10:30	2 Barnehagebesøk	Øye barnehage	Sjå eige ark	Soknepresten/ trusopplærar
11:15	3 Lunsj	Øye «tidlegare» prestegard		Soknepresten
12:00	4 Møte med skoleleiing / einingsleiar	Øye barne og ungdomsskule	Sjå eige ark	Biskopen leier møtet
12:30	5 Omvisning på Øye skule, møte med utvalgte klassetrinn.	Øye barne og ungdomsskule		Skuleleiinga
13:30	6 Møte med kyrkjetenarar i «servicebua»	Øye kyrkje	Digitale erfaringer, arbeidsmetode, kyrkjetenrolleren	Prost/ biskop
14:00	7 Samtalar med ansatte	Kyrkjelydshuset		Biskopen
15:00	8 Møte med ledelsen på sykehjemmet	Surnadal sjukeheim	Erfaringer «samhandling på siste vakt»	Biskopen
16:00	9 «Felles middag»	Kyrkjelydshuset		Diakonane
17:00	10 Ettermiddagstreff	Surnadal sjukeheim		Soknepresten
19:30	11 Songkveld med lokale korinnslag	Ranes kyrkje		Organistar

Kart dag 2:

Dag 3. - Torsdag 27.10

Klokkeslett:	Programpost:	Sted:	Merknad:	Ansvarleg:
09:00	1 Befaring Mo kyrkje saman kommuneleiinga	Mo kyrkje	Se på klimaskalsikring, minnelund	Kyrkjevevjerjen
09:45	2 Møte med kommuneleiinga	Røv Mølle		Biskopen leier samtalen
11:15	3 Lunsj	Røv Mølle		Kyrkjevevjerjen
13:00	4 Besøk på «Jur og kustell DA»	Bøverdalen	Mjølkeproduksjon stordrift	Soknerådsleiar i Åsskard
14:30	5 Besøk på Bøvfjorden samvirkelag, «Bua på Bølandet»	Bøvfjorden	Info om «merkurprogrammet»	Soknepresten/ soknerådsleiar i Åsskard
15:30	6 Middag	Kveldheim bedehus		Soknerådet i Åsskard
17:00	7 Møte med «Amigos»	Betania bedehus	Sjå eige ark	Bodil Kvam Aasbø
18:00	8 Møte med frivillige, organisasjonar og utvalg	Bøvfjorden grøndehus	Foredrag av Bjarne Nordlund og Torbjørn Brøske. Felles samtale	Soknerådet i Åsskard/ Fellelrådsleiar

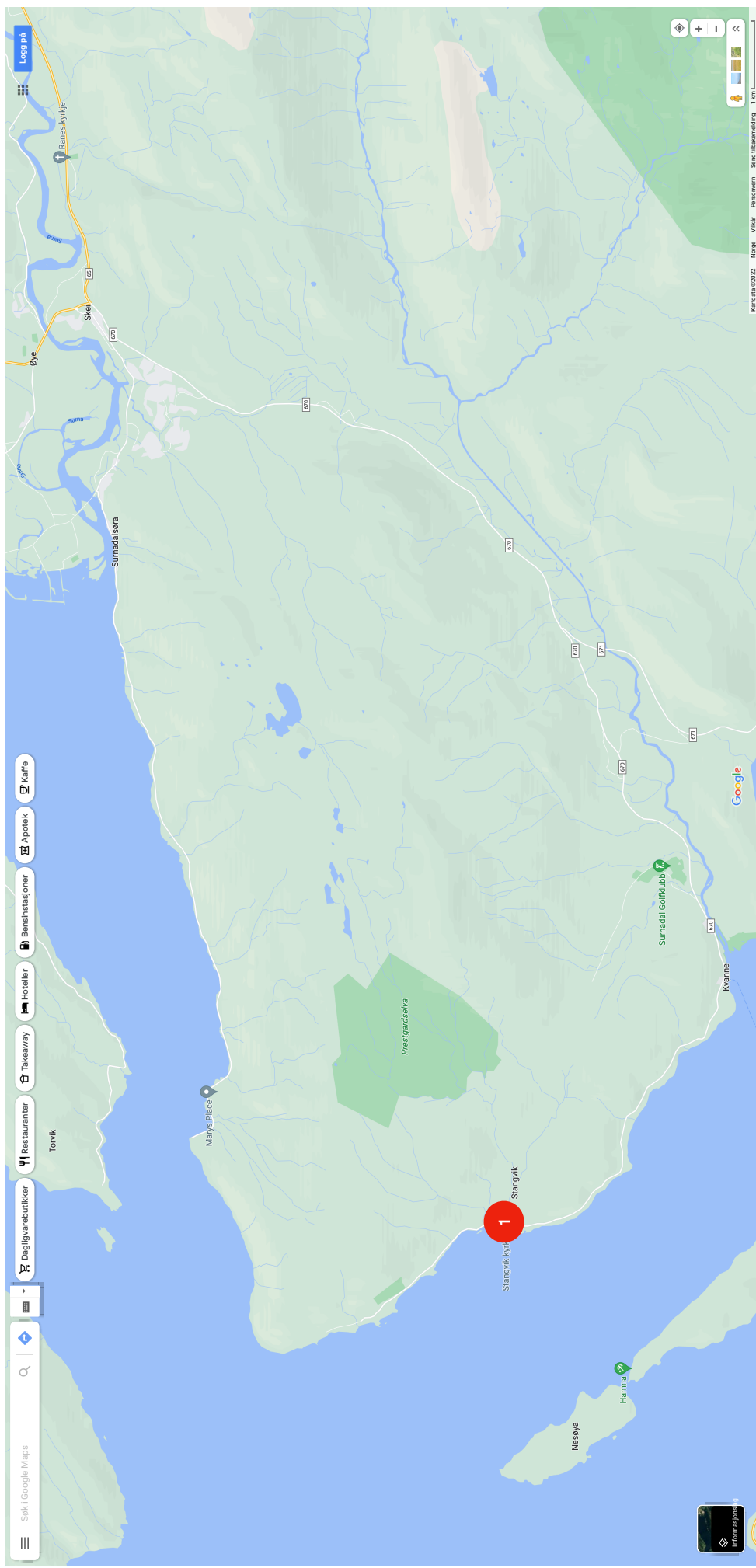
Kart dag 3:

Dag 4. - Søndag 30.10

Klokkeslett:	Programpost:	Sted:	Merknad:	Ansvarleg:
10:00	1 Oppmøte/ førebuing til gudsteneste	Stangvik kyrkje		Sokneprestane/ prost/ biskop
11:00	2 Visitagudsteneste	Stangvik kyrkje		Sokneprestane/ prost/ biskop, staben deltek med ulike roller
13:00	3 Kyrkjekaffe med biskopens visitasforedrag	Stangvik kyrkje		Soknerådene Biskopen leier samtalen

Kart dag 4:

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedøme

Gjennomgang av kyrkjebygg og kyrkjestad før visitas

Stad: Ranekyrkje, Surnadal

Tidspunkt: 31.08.22

Deltakarar: fungerande prost, Vidar Wilhelmsen Rygh; fungerande kyrkjeverje, Lene Wilhelmsen; fellesrådsleiar Rannveig Brøske, kyrkjetenar Arnt Erik Otnes.

Nr.	Område	Ja	Nei	Kommentar
1	Om kyrkje og kyrkjestad			
A	Byggeår			1869
B	Byggtype			langkyrkje
C	Hovudmateriale konstruksjon			Tre, lafteverk
D	Fasade			Kledning i tre
E	Sitteplassar			420
F	Kyrkja si historiske rekkefølge på staden?			
G	Vernestatus?			Ikkje listeført
H	Freda kyrkjegrunn?			nei
I	Andre særlege forhold ved kyrkjestaden?			
2	Det gudstenestelege rommet			
A	Koret, orden, fargar, lys, vedlikehald			OK
	Altertavle			1868, Jesus på krossen
	Alter – alterlys, alterbøker, antependiet			
	Altering			OK
	Døypefont			OK
	Preikestol			OK

	Lesepult			OK
	Prosesjonskors			2015, Kristusfigur i bronse, lokal kunstnar
	Lysglobe			2003
	Glasmåleri			nei
	Kyrkjebenkar			OK
	Salmetavler			OK
	Salmebøker			OK
	Kyrkjebøker			OK
	Liturgiske bøker			OK
B	Oversikt over kyrkjetekstil og oppbevaring av desse:			Messehaklar oppbevart i skåp i sakristi
C	Oversikt over kyrkjesølv, kyrkjekunst og andre verdfulle/verneverdige gjenstandar – og oppbevaring av desse:			Finst safe i sakristiet, men det er tvil om denne fungerer (er låsbar).
D	Dekor/utsmykking/ malt kyrkjekunst på interiøret			
E	Orgel			1914, pneumatisk, renovert 2014
F	Oversikt over andre musikkinstrument: Type/tilstand			piano
G	Audiovisuelt utstyr:			TV-skjerm framme t.v., til bruk ved salmesong m.m. Teleslynge Høgtalarar
H	Sakristi og våpenhus:			Lite lys i våpenhuset
I	Galleri – trapper			

3	Fysiske forhold innvendig			
A	Er tilkomstvegar inne i kyrkja universelt tilpassa?			Hovedinngang er UU
B	Eigna rullestolplassar?			Midtgangen blir nytta
C	Er lys forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - -			OK
D	Er lyd forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - Teleslynge? -			OK
E	Er inneklima tilfredsstillande? - Temperatur? - Fuktigheit?			OK
F	Er det elektriske anlegg tilfredsstillande? - Synlege skader/defekt? - Oppvarmingskjelder? Varmestyring? -			OK
G	Tårnrom/ringeanlegg/klokker/urverk?			Manuell ringing, hørselsvern med formstøpte øyredemparar for kyrkjetenar
H	Tilstand himling/kyrkjeloftet			OK
I	Tilstand veggjar innvendig			OK
J	Tilstand golv innvendig			OK
K	Kyrkjekjeller			kryp kjeller
L	Kyrkjekaffe – kjøkkenløyising			Brygger kaffen i dåpssakristiet

M	Er bygningen halden ryddig og i orden? Avfallshandtering?			OK
N	Er reinhaldet tilfredsstillande? - Eigna reinhaldsutstyr? -			OK
O	Er toalettforholda tilfredsstillande? - Universell utforming (UU)? - Stellemoglegheiter? - HC-WC? -			Ikkje HC-WC
P	Type brannvarsling? Er brannvernusutstyr tilfredsstillande? Er rømmingsvegar merkte og opne? Utrykking brannvesen i minutt? Er det tilgjengeleg førstehjelpsutstyr?			Ingen brannvarsling Slukkeapparat.
Q	Er det tilfredsstillande moglegheiter for tjuverisikring av verdigjenstandar? - Safe? -			Safe i sakristiet
R	Er oppbevaring av nøklar og anna utstyr merkt?			
S	Finst det eigna og tilstrekkeleg verneutstyr?			
T	Anna			
4	Fasade			
A	Generell vedlikehaldsstatus?			Treng oppgradering på fleire område. Er øyremerkte midlar til skifte av tak.
B	Tårn / tak / takrenner / nedløp			
C	Tilstand veggar/kledning			Litt svertesopp, muggsopp, fuktig område.
D	Dører / vindauge			

E	Måling			Kyrkja måla omkring 2015.
F	Sokkel/murar			
G	Andre forhold?			
5	Kyrkja sine nære omgjevnader			
A	Belysning av kyrkjestaden			Ja, flomslys
B	Skilting til kyrkjestaden			nei
C	Parkering			Ikkje så bra, treng oppgradering
D	Avmerkt HC-parkering			
E	Universelt utforma tilkomst og inngang			ja
F	Minnesmerke/kulturminne			
G	Vegetasjon/grøntanlegg			Stort tre nær sørveggen av kyrkja ved koret. Vakkert tre, men nokså nært sjølve bygget – og kan skape skade om det veltar over kyrkja. Bør styvast – eller evt. fjernast.
H	Kyrkjelydshus			nei
I	Andre forhold?			kyrkjegardshus
6	Gravplass*¹			

¹ Frå 01.01.21 er forvaltningsansvaret for gravplass overført frå bispedøma til Faggruppe Gravplass hos Statsforvaltaren.

<i>A</i>	<i>Korleis er totalinntrykket av gravplassen og overgangen mot kyrkja sine nære omgjevnader?</i>			
<i>B</i>	<i>Er vigsla bygg i tilknytning til gravplassen vedlikehaldne og i orden?</i>			
<i>C</i>	<i>Er det andre vigsla element på eller ved gravplassen?</i>			
<i>D</i>	<i>Andre liturgiske og sakrale element ved gravplassen?</i>			
<i>E</i>	<i>Er det uavklarte forhold i grenseovergangen kyrkjebygg/kyrkja sine nære omgjevnader/gravplass?</i>			
<i>F</i>	<i>Andre forhold ved gravplass/ kyrkja sine nære omgjevnader som biskop bør vere orientert om?</i>			
7	Kyrjekontor			
A	Korleis er totalinntrykket av kyrjekontora?			
B	Tilkomst, parkering/merking			
C	Korleis er tilgjenget i bygget?			
D	Er tilgjenget UU?			
E	Lys og lyd			

F	Oppvarming – inneklima			
G	Korleis er kontorutstysituasjonen?			
H	Er det tilstrekkeleg plass?			
I	Kontorforhold			
J	Møterom? Samtalerom?			
K	Sikring av verdigjenstandar m.m.			
L	Kjøkken og lunsjforhold?			
M	Toalettforhold?			
N	Korleis er standarden på lokala?			
O	Brannvarsling? Rømming?			
P	Korleis er det psyko-sosiale arbeidsmiljøet			
Q	Kyrkjebokføring – prosedyre og oppbevaring			

R	Saksbehandlings- og arkivsystem?			
S	Kommunikasjon og nettsider/So-Me?			
T	Andre forhold?			

OPPSUMMERING:

Ranes kyrkje framstår kanskje som den kyrkja som er mest i behov av oppgradering/vedlikehald i Surnadalen.

Delar av uteområdet kring kyrkja er sperra, på grunn av at det kan falle ned heller frå taket. Det er sett av midlar til fornying av store delar av taket. Kyrkja har frå gammalt ei pipe, som no ikkje er i bruk. Skal vurderast å ta bort denne i samband med vølinga av taket. Stort tre på sørsida ved koret kan truge kyrkja om det fell.

Toalettforhold: Toalett i kirkebygget, men ikke UU. HC-WC.

Sjå elles om kyrkjene i visitasmeldinga

SMH/14.09.22

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedøme

Gjennomgang av kyrkjebygg og kyrkjestad før visitas

Stad: Ranekyrkje, Surnadal

Tidspunkt: 31.08.22

Deltakarar: fungerande prost, Vidar Wilhelmsen Rygh; fungerande kyrkjeverje, Lene Wilhelmsen; fellesrådsleiar Rannveig Brøske, kyrkjetenar Arnt Erik Otnes.

Nr.	Område	Ja	Nei	Kommentar
1	Om kyrkje og kyrkjestad			
A	Byggeår			1869
B	Byggtype			langkyrkje
C	Hovudmateriale konstruksjon			Tre, lafteverk
D	Fasade			Kledning i tre
E	Sitteplassar			420
F	Kyrkja si historiske rekkefølge på staden?			
G	Vernestatus?			Ikkje listeført
H	Freda kyrkjegrunn?			nei
I	Andre særlege forhold ved kyrkjestaden?			
2	Det gudstenestelege rommet			
A	Koret, orden, fargar, lys, vedlikehald			OK
	Altertavle			1868, Jesus på krossen
	Alter – alterlys, alterbøker, antependiet			
	Altering			OK
	Døypefont			OK
	Preikestol			OK

	Lesepult			OK
	Prosesjonskors			2015, Kristusfigur i bronse, lokal kunstnar
	Lysglobe			2003
	Glasmåleri			nei
	Kyrkjebenkar			OK
	Salmetavler			OK
	Salmebøker			OK
	Kyrkjebøker			OK
	Liturgiske bøker			OK
B	Oversikt over kyrkjetekstil og oppbevaring av desse:			Messehaklar oppbevart i skåp i sakristi
C	Oversikt over kyrkjesølv, kyrkjekunst og andre verdfulle/verneverdige gjenstandar – og oppbevaring av desse:			Finst safe i sakristiet, men det er tvil om denne fungerer (er låsbar).
D	Dekor/utsmykking/ malt kyrkjekunst på interiøret			
E	Orgel			1914, pneumatisk, renovert 2014
F	Oversikt over andre musikkinstrument: Type/tilstand			piano
G	Audiovisuelt utstyr:			TV-skjerm framme t.v., til bruk ved salmesong m.m. Teleslynge Høgtalarar
H	Sakristi og våpenhus:			Lite lys i våpenhuset
I	Galleri – trapper			

3	Fysiske forhold innvendig			
A	Er tilkomstvegar inne i kyrkja universelt tilpassa?			Hovedinngang er UU
B	Eigna rullestolplassar?			Midtgangen blir nytta
C	Er lys forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - -			OK
D	Er lyd forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - Teleslynge? -			OK
E	Er inneklima tilfredsstillande? - Temperatur? - Fuktigheit?			OK
F	Er det elektriske anlegg tilfredsstillande? - Synlege skader/defekt? - Oppvarmingskjelder? Varmestyring? -			OK
G	Tårnrom/ringeanlegg/klokker/urverk?			Manuell ringing, hørselsvern med formstøpte øyredemparar for kyrkjetenar
H	Tilstand himling/kyrkjeloftet			OK
I	Tilstand veggjar innvendig			OK
J	Tilstand golv innvendig			OK
K	Kyrkjekjeller			kryp kjeller
L	Kyrkjekaffe – kjøkkenløyising			Brygger kaffen i dåpssakristiet

M	Er bygningen halden ryddig og i orden? Avfallshandtering?			OK
N	Er reinhaldet tilfredsstillande? - Eigna reinhaldsutstyr? -			OK
O	Er toalettforholda tilfredsstillande? - Universell utforming (UU)? - Stellemoglegheiter? - HC-WC? -			Ikkje HC-WC
P	Type brannvarsling? Er brannvernusutstyr tilfredsstillande? Er rømmingsvegar merkte og opne? Utrykking brannvesen i minutt? Er det tilgjengeleg førstehjelpsutstyr?			Ingen brannvarsling Slukkeapparat.
Q	Er det tilfredsstillande moglegheiter for tjuverisikring av verdigjenstandar? - Safe? -			Safe i sakristiet
R	Er oppbevaring av nøklar og anna utstyr merkt?			
S	Finst det eigna og tilstrekkeleg verneutstyr?			
T	Anna			
4	Fasade			
A	Generell vedlikehaldsstatus?			Treng oppgradering på fleire område. Er øyremerkte midlar til skifte av tak.
B	Tårn / tak / takrenner / nedløp			
C	Tilstand veggar/kledning			Litt svertesopp, muggsopp, fuktig område.
D	Dører / vindauge			

E	Måling			Kyrkja måla omkring 2015.
F	Sokkel/murar			
G	Andre forhold?			
5	Kyrkja sine nære omgjevnader			
A	Belysning av kyrkjestaden			Ja, flomslys
B	Skilting til kyrkjestaden			nei
C	Parkering			Ikkje så bra, treng oppgradering
D	Avmerkt HC-parkering			
E	Universelt utforma tilkomst og inngang			ja
F	Minnesmerke/kulturminne			
G	Vegetasjon/grøntanlegg			Stort tre nær sørveggen av kyrkja ved koret. Vakkert tre, men nokså nært sjølve bygget – og kan skape skade om det veltar over kyrkja. Bør styvast – eller evt. fjernast.
H	Kyrkjelydshus			nei
I	Andre forhold?			kyrkjegardshus
6	Gravplass*¹			

¹ Frå 01.01.21 er forvaltningsansvaret for gravplass overført frå bispedøma til Faggruppe Gravplass hos Statsforvaltaren.

<i>A</i>	<i>Korleis er totalinntrykket av gravplassen og overgangen mot kyrkja sine nære omgjevnader?</i>			
<i>B</i>	<i>Er vigsla bygg i tilknytning til gravplassen vedlikehaldne og i orden?</i>			
<i>C</i>	<i>Er det andre vigsla element på eller ved gravplassen?</i>			
<i>D</i>	<i>Andre liturgiske og sakrale element ved gravplassen?</i>			
<i>E</i>	<i>Er det uavklarte forhold i grenseovergangen kyrkjebygg/kyrkja sine nære omgjevnader/gravplass?</i>			
<i>F</i>	<i>Andre forhold ved gravplass/ kyrkja sine nære omgjevnader som biskop bør vere orientert om?</i>			
7	Kyrkjekontor			
A	Korleis er totalinntrykket av kyrkjekontora?			
B	Tilkomst, parkering/merking			
C	Korleis er tilgjenget i bygget?			
D	Er tilgjenget UU?			
E	Lys og lyd			

F	Oppvarming – inneklima			
G	Korleis er kontorutstysituasjonen?			
H	Er det tilstrekkeleg plass?			
I	Kontorforhold			
J	Møterom? Samtalerom?			
K	Sikring av verdigjenstandar m.m.			
L	Kjøkken og lunsjforhold?			
M	Toalettforhold?			
N	Korleis er standarden på lokala?			
O	Brannvarsling? Rømming?			
P	Korleis er det psyko-sosiale arbeidsmiljøet			
Q	Kyrkjebokføring – prosedyre og oppbevaring			

R	Saksbehandlings- og arkivsystem?			
S	Kommunikasjon og nettsider/So-Me?			
T	Andre forhold?			

OPPSUMMERING:

Ranes kyrkje framstår kanskje som den kyrkja som er mest i behov av oppgradering/vedlikehald i Surnadalen.

Delar av uteområdet kring kyrkja er sperra, på grunn av at det kan falle ned heller frå taket. Det er sett av midlar til fornying av store delar av taket. Kyrkja har frå gammalt ei pipe, som no ikkje er i bruk. Skal vurderast å ta bort denne i samband med vølinga av taket. Stort tre på sørsida ved koret kan truge kyrkja om det fell.

Toalettforhold: Toalett i kirkebygget, men ikke UU. HC-WC.

Sjå elles om kyrkjene i visitasmeldinga

SMH/14.09.22

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedøme

Gjennomgang av kyrkjebygg og kyrkjestad før visitas

Stad: Øye kyrkje, Surnadal

Tidspunkt: 31.08.22

Deltakarar: fungerande prost, Vidar Wilhelmsen Rygh; fungerande kyrkjeverje, Lene Wilhelmsen; fellesrådsleiar Rannveig Brøske, kyrkjetenar Arnt Erik Otnes.

Nr.	Område	Ja	Nei	Kommentar
1	Om kyrkje og kyrkjestad			
A	Byggeår			1871
B	Byggtype			langkyrkje
C	Hovudmateriale konstruksjon			Lafteverk
D	Fasade			Kledning i tre
E	Sitteplassar			300
F	Kyrkja si historiske rekkefølge på staden?			3
G	Vernestatus?			Ikkje listeført
H	Freda kyrkjegrunn?			ja
I	Andre særlege forhold ved kyrkjestaden?			
2	Det gudstenestelege rommet			
A	Koret, orden, fargar, lys, vedlikehald			OK
	Altertavle			OK
	Alter – alterlys, alterbøker, antependiet			OK
	Altering			OK
	Døypefont			OK
	Preikestol			OK

	Lesepult			OK
	Prosesjonskors			OK
	Lysglobe			OK
	Glasmåleri			Små glasmåleri i koret
	Kyrkjebenkar			OK
	Salmetavler			OK
	Salmebøker			OK
	Kyrkjebøker			OK
	Liturgiske bøker			OK
B	Oversikt over kyrkjetekstil og oppbevaring av desse:			Oppbevart i skap i sakristi på gode hengarar. Ikkje plass til grøn messehaket i skapet.
C	Oversikt over kyrkjesølv, kyrkjekunst og andre verdfulle/verneverdige gjenstandar – og oppbevaring av desse:			Oppbevart i safe
D	Dekor/utsmykking/ malt kyrkjekunst på interiøret			
E	Orgel			Pipeorgel 1988
F	Oversikt over andre musikkinstrument: Type/tilstand			piano
G	Audiovisuelt utstyr:			TV-skjerm kjøpt inn rundt 2016 - til salmesang m.m.
H	Sakristi og våpenhus:			Sakristiet er slitt, men fungerer. Våpenhuset står fram som romsleg og velhalde (nyare tilbygg)
I	Galleri – trapper			OK

3	Fysiske forhold innvendig			
A	Er tilkomstvegar inne i kyrkja universelt tilpassa?			Ja, OK
B	Eigna rullestolplassar?			Midtgangen
C	Er lys forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - -			OK
D	Er lyd forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - Teleslynge? -			OK Teleslynge høgtalarar
E	Er inneklimate tilfredsstillande? - Temperatur? - Fuktigheit?			OK
F	Er det elektriske anlegg tilfredsstillande? - Synlege skader/defekt? - Oppvarmingskjelder? Varmestyring? -			Radiatorer på veggene (fjernvarme) Grunnvarme. Skrus på manuelt ellers.
G	Tårnrom/ringeanlegg/klokker/urverk?			Manuell ringing fra galleri. Kiming fra tårnet.
H	Tilstand himling/kyrkjeloftet			OK
I	Tilstand veggjar innvendig			OK
J	Tilstand golv innvendig			OK
K	Kyrkjekjeller			krypkjeller
L	Kyrkjekaffe – kjøkkenløysing			Førebudd i dåpsrom og servert i kyrkjerommet
M	Er bygningen halden ryddig og i orden? Avfallshandtering?			Reinhaldar 30% i alle kyrkjene.

N	Er reinhaldet tilfredsstillande? - Eigna reinhaldsutstyr? -			
O	Er toalettforholda tilfredsstillande? - Universell utforming (UU)? - Stellemoglegheiter? - HC-WC? -			Alt OK
P	Type brannvarsling? Er brannvernusutstyr tilfredsstillande? Er rømmingsvegar merkte og opne? Utrykking brannvesen i minutt? Er det tilgjengeleg førstehjelpsutstyr?			Ikke eksisterende. Kun sløkkeapparat. Restriksjonar på bruk av levande lys
Q	Er det tilfredsstillande moglegheiter for tjuverisikring av verdigjenstandar? - Safe? -			Safe Ikke alarm.
R	Er oppbevaring av nøklar og anna utstyr merkt?			
S	Finst det eigna og tilstrekkeleg verneutstyr?			
T	Anna			
4	Fasade			
A	Generell vedlikehaldsstatus?			Trengst å flikke med maling her og der.
B	Tårn / tak / takrenner /nedløp			Vøling av skifertaket må gjerast om få år.
C	Tilstand vegg/kledning			OK
D	Dører / vindauge			OK
E	Måling			Trengst å flikke med maling her og der.

F	Sokkel/murar			OK
G	Andre forhold?			
5	Kyrkja sine nære omgjevnader			
A	Belysning av kyrkjestaden			Flomlys OK
B	Skilting til kyrkjestaden			OK
C	Parkering			OK
D	Avmerkt HC-parkering			
E	Universelt utforma tilkomst og inngang			OK
F	Minnesmerke/kulturminne			
G	Vegetasjon/grøntanlegg			
H	Kyrkjelydshus			I sentrum
I	Andre forhold?			
6	Gravplass*¹			
A	<i>Korleis er totalinntrykket av gravplassen og overgangen mot kyrkja sine nære omgjevnader?</i>			
B	<i>Er vigsla bygg i tilknytning til gravplassen vedlikehaldne og i orden?</i>			
C	<i>Er det andre vigsla element på eller ved gravplassen?</i>			

¹ Frå 01.01.21 er forvaltningsansvaret for gravplass overført frå bispedøma til Faggruppe Gravplass hos Statsforvaltaren.

<i>D</i>	<i>Andre liturgiske og sakrale element ved gravplassen?</i>			
<i>E</i>	<i>Er det uavklarte forhold i grenseovergangen kyrkjebygg/kyrkja sine nære omgjevnader/gravplass?</i>			
<i>F</i>	<i>Andre forhold ved gravplass/ kyrkja sine nære omgjevnader som biskop bør vere orientert om?</i>			
7	Kyrjekontor			
A	Korleis er totalinntrykket av kyrjekontora?			
B	Tilkomst, parkering/merking			
C	Korleis er tilgjenget i bygget?			
D	Er tilgjenget UU?			
E	Lys og lyd			
F	Oppvarming – inneklima			
G	Korleis er kontorutstyrsituasjonen?			
H	Er det tilstrekkeleg plass?			

I	Kontorforhold			
J	Møterom? Samtalerom?			
K	Sikring av verdigjenstandar m.m.			
L	Kjøkken og lunsjforhold?			
M	Toalettforhold?			
N	Korleis er standarden på lokala?			
O	Brannvarsling? Rømming?			
P	Korleis er det psyko-sosiale arbeidsmiljøet			
Q	Kyrkjebokføring – prosedyre og oppbevaring			
R	Saksbehandlings- og arkivsystem?			
S	Kommunikasjon og nettsider/So-Me?			
T	Andre forhold?			

--	--	--	--	--

OPPSUMMERT:

Øye kyrkje synest å vere på stell. Det meste er i orden, innvendig og utvendig. Utvendig treng taket ei vøling om få år samt at fasaden treng litt måling her og der.

Sjå elles om kyrkjene i Surnadal i visitasmeldinga.

SMH/14.09.22

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedøme

Gjennomgang av kyrkjebygg og kyrkjestad før visitas

Stad: Stangvik kyrkje

Tidspunkt: 31.08.22

Deltakarar: fungerande prost, Vidar Wilhelmsen Rygh; fungerande kyrkjeverje, Lene Wilhelmsen; fellesrådsleiar Rannveig Brøske, kyrkjetenar Arnt Erik Otnes.

Nr.	Område	Ja	Nei	Kommentar
1	Om kyrkje og kyrkjestad			
A	Byggeår			1897 125 år i 2022
B	Byggtype			langkyrkje
C	Hovudmateriale konstruksjon			lafteverk
D	Fasade			Kledning i tre
E	Sitteplassar			500
F	Kyrkja si historiske rekkefølge på staden?			3
G	Vernestatus?			listeført
H	Freda kyrkjegrunn?			ja
I	Andre særlege forhold ved kyrkjestaden?			
2	Det gudstenestelege rommet			
A	Koret, orden, fargar, lys, vedlikehald			OK
	Altertavle			1780, Jesu oppstandelse
	Alter – alterlys, alterbøker, antependiet			OK
	Altering			OK
	Døypefont			1897, tre
	Preikestol			1780, tre

	Lesepult			OK
	Prosesjonskors			OK
	Lysglobe			OK
	Glasmåleri			2 rosevindu, treng vedlikehald, må kittes på nytt.
	Kyrkjebenkar			OK
	Salmetavler			OK
	Salmebøker			OK
	Kyrkjebøker			OK
	Liturgiske bøker			OK
B	Oversikt over kyrkjetekstil og oppbevaring av desse:			Raud messehaket. Oppbevaringa bør betrast. Treng skap og oppheng.
C	Oversikt over kyrkjesølv, kyrkjekunst og andre verdfulle/verneverdige gjenstandar – og oppbevaring av desse:			Safe
D	Dekor/utsmykking/ malt kyrkjekunst på interiøret			Altertavle, preikestol, element i kyrkjeskipet – frå tidlegare kyrkje
E	Orgel			Pipeorgel, ca. 1980 Første orgelet vart installert i 1910
F	Oversikt over andre musikkinstrument: Type/tilstand			Flygel, 1990
G	Audiovisuelt utstyr:			Teleslynge høgtalaranlegg
H	Sakristi og våpenhus:			Sakristiet er blitt svært bra, etter at det for få år sidan hadde ei oppbygging og tilpassing. Våpenhus OK.

I	Galleri – trapper			I bruk
3	Fysiske forhold innvendig			
A	Er tilkomstvegar inne i kyrkja universelt tilpassa?			Ja – tilrettelagt for få år sidan.
B	Eigna rullestolplassar?			Midtgangen blir nytta
C	Er lys forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - -			Lysforholda er krevjande. Lyskastarar blendar t.d. dei som står i koret/ved alteret. Bør skiftast. Det er også på tale å senke lampettar i skipet og sette i nye pærer.
D	Er lyd forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - Teleslynge? -			God akustikk, konsertkyrkje. Godt lydanlegg.
E	Er inneklima tilfredsstillande? - Temperatur? - Fuktigheit?			OK
F	Er det elektriske anlegg tilfredsstillande? - Synlege skader/defekt? - Oppvarmingskjelder? Varmestyring? -			OK
G	Tårnrom/ringeanlegg/klokker/urverk?			Manuell ringing frå galleriet.
H	Tilstand himling/kyrkjeloftet			OK
I	Tilstand veggjar innvendig			OK
J	Tilstand golv innvendig			OK
K	Kyrkjekjeller			krypkjellar

L	Kyrkjekaffe – kjøkkenløsning			Blir ordna i sakristiet
M	Er bygningen halden ryddig og i orden? Avfallshandtering?			OK
N	Er reinhaldet tilfredsstillande? - Eigna reinhaldsutstyr? -			OK
O	Er toalettforholda tilfredsstillande? - Universell utforming (UU)? - Stellemoglegheiter? - HC-WC? -			Er blitt veldig bra, etter at ny HC-inngang og nytt HC-WC kom.
P	Type brannvarsling? Er brannvernusutstyr tilfredsstillande? Er rømmingsvegar merkte og opne? Utrykking brannvesen i minutt? Er det tilgjengeleg førstehjelpsutstyr?			Ikkje varsling pr. Idag. Kun slukkeapparat.
Q	Er det tilfredsstillande moglegheiter for tjuverisikring av verdigjenstandar? - Safe? -			Safe
R	Er oppbevaring av nøklar og anna utstyr merkt?			
S	Finst det eigna og tilstrekkeleg verneutstyr?			
T	Anna			
4	Fasade			
A	Generell vedlikehaldsstatus?			
B	Tårn / tak / takrenner /nedløp			Nytt tak er lagt
C	Tilstand vegg/kledning			OK
D	Dører / vindauge			

				OK
E	Måling			Kyrkja er nymåla.
F	Sokkel/murar			
G	Andre forhold?			
5	Kyrkja sine nære omgjevnader			
A	Belysning av kyrkjestaden			Flomlys (LED)
B	Skilting til kyrkjestaden			OK
C	Parkering			Lite helt ved kirka. Egen HC-parkering ved kirka. Parkering ellers ved sjøen.
D	Avmerkt HC-parkering			
E	Universelt utforma tilkomst og inngang			
F	Minnesmerke/kulturminne			
G	Vegetasjon/grøntanlegg			
H	Kyrkjelydshus			nei
I	Andre forhold?			
6	Gravplass*¹			
A	<i>Korleis er totalinntrykket av gravplassen og overgangen mot kyrkja sine nære omgjevnader?</i>			

¹ Frå 01.01.21 er forvaltningsansvaret for gravplass overført frå bispedøma til Faggruppe Gravplass hos Statsforvaltaren.

<i>B</i>	<i>Er vigsla bygg i tilknytning til gravplassen vedlikehaldne og i orden?</i>			
<i>C</i>	<i>Er det andre vigsla element på eller ved gravplassen?</i>			
<i>D</i>	<i>Andre liturgiske og sakrale element ved gravplassen?</i>			
<i>E</i>	<i>Er det uavklarte forhold i grenseovergangen kyrkjebygg/kyrkja sine nære omgjevnader/gravplass?</i>			
<i>F</i>	<i>Andre forhold ved gravplass/ kyrkja sine nære omgjevnader som biskop bør vere orientert om?</i>			
7	Kyrkjekontor			
A	Korleis er totalinntrykket av kyrkjekontora?			Godt
B	Tilkomst, parkering/merking			OK
C	Korleis er tilgjenget i bygget?			God Ikke heis
D	Er tilgjenget UU?			God
E	Lys og lyd			Bra
F	Oppvarming – inneklima			Bra

G	Korleis er kontorutstyrsituasjonen?			OK
H	Er det tilstrekkeleg plass?			OK
I	Kontorforhold			3 stk på trosopplærer-kontorer – men sjelden samtidig.
J	Møterom? Samtalerom?			Ja
K	Sikring av verdigjenstandar m.m.			Brannsikkert arkiv + safe
L	Kjøkken og lunsjforhold?			Bra
M	Toalettforhold?			Bra – tre toalett
N	Korleis er standarden på lokala?			OK
O	Brannvarsling? Rømming?			OK – har rømningsveger
P	Korleis er det psyko-sosiale arbeidsmiljøet			
Q	Kyrkjebokføring – prosedyre og oppbevaring			E-kirkebok Gamle kirkebøker innlåst i gammelt system.
R	Saksbehandlings- og arkivsystem?			Labora

S	Kommunikasjon og nettsider/So-Me?			Facebook + egne nettsider
T	Andre forhold?			

OPPSUMMERT:

Stangvik kyrkje blir kalla Nordmørskatedralen, på grunn av sin storleik og monumentalitet. Det er gjort viktige tilpassingar og vedlikehaldsoppgåver dei siste åra. M.a. er det laga ny HC-inngang på vestsida, og det er laga HC-toalett og gjort tilpassingar i sakristi-området, som gjer kyrkja mykje meir anvendeleg.

Utvendig står kyrkja fram som fin, nymåla og godt vedlikehalden frå tak til kjellar.

Sjå elles om kyrkjene i visitasmeldinga.

SMH/16.09.22

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedøme

Gjennomgang av kyrkjebygg og kyrkjestad før visitas

Stad: Åsskard kyrkje

Tidspunkt: 04.10.2022

Deltakarar: fung. kyrkjeverje Lene Wilhelmsen; fellesrådsleiar Rannveig Brøske; kyrkjetenar Arnt Erik Otnes; Bernt Bøe, Åsskard sokn; Svein Magne Harnes, Møre bispedøme.

Nr.	Område	Ja	Nei	Kommentar
1	Om kyrkje og kyrkjestad			
A	Byggeår			1876, 150-årsjubileum om fire år.
B	Byggtype			Langkyrkje i tre med vesttårn, rektangulært skip og rett avslutta kor med sakristi i forlenginga. Eit tilbygg rundt tårnet med m.a. møterom/stue er frå 1960. Taket er tekt med skifer.
C	Hovudmateriale konstruksjon			Tre, tømmer
D	Fasade			Tre, ståande kledning
E	Sitteplassar			250. Benkene er muligens originale fra 1876.
F	Kyrkja si historiske rekkefølge på staden?			første
G	Vernestatus?			Listeført
H	Freda kyrkjegrunn?			Nei
I	Andre særlege forhold ved kyrkjestaden?			
2	Det gudstenestelege rommet			
A	Koret, orden, fargar, lys, vedlikehald			Orden på alteret og rundt alterring. Godt vedlikehalde.

			Lyskastarar i taket, men for dårlig belysning til å lyse opp vakkert dekorerte tak og vegger.
Altertavle			Den nygotiske altertavla frå 1876 har tre felt: Måleriet i midtfeltet syner Jesus i Getsemane knelande i bøn, og sidefelta var opprinneleg lyseblå. Det er Brekkenbrørne - Lars og Gudmund - frå Ålvundfjord, som har laga til og måla altertavla, men sjølv Kristusmotivet er truleg måla av Konrad Valeur frå Kristiansund. Under oppussing i 1934 vart altertavla restaurert av konservator Ola Sæter. Han gjorde det slik at sidefelta vart med som ein del av måleriet.
Alter – alterlys, alterbøker, antependiet			OK – alt på plass
Alterring			OK – nytt skinn på knefallet.
Døypefont			Den åttekanta og kalkforma døypefonten er teikna av Ola Seter, og laga Magnus Sætervik i 1934. Koparfatet som er brukt ved dåp vart i førstninga festa i ein bøyel på altarringen.
Preikestol			Preikestolen står i den høgre (sørlege) sidebogen og har oppgang frå koret. Laga på staden då kyrkja vart bygd.
Lesepult			OK

	Prosesjonskors			Laga av Einar Husby
	Lysglobe			OK
	Glasmåleri			nei
	Kyrkjebenkar			Mest truleg originale frå 1876.
	Salmetavler			OK, laga av Magnus Sætervik 1934
	Salmebøker			OK
	Kyrkjebøker			kyrkjekontoret
	Liturgiske bøker			OK
B	Oversikt over kyrkjetekstil og oppbevaring av desse:			Kun raud messehaket. Oppbevara i skåp i prestesakristiet. Soknet ønskjer seg preikestolkede.
C	Oversikt over kyrkjesølv, kyrkjekunst og andre verdfulle/verneverdige gjenstandar – og oppbevaring av desse:			Oppbevara i safe i sakristiet.
D	Dekor/utsmykking/ malt kyrkjekunst på interiøret			Under taket, på kvar side av søylene og spissbogane, er det ein del utskjeringar som er gjort med lauvsag. Dette arbeidet var det Ingebrigt Skjølvold frå Rindal som var meister for. <i>Spesiell måleteknikk</i> i detaljar på galleri og sideveggar. Ny lysekrone 1935
E	Orgel			Kyrkja har hatt tre orgel. Dagens orgel (1982) er eit Starup-orgel frå Danmark, som har 10

				stemmer fordelt på 2 verk med 2 manualer og pedal. Første orgelet (harmonium) kom i 1932. Står på sørsida mot koret.
F	Oversikt over andre musikkinstrument: Type/tilstand			Piano Harmonium
G	Audiovisuelt utstyr:			Høgtalarar Teleslynge Lerret diskre innbygd.
H	Sakristi og våpenhus:			OK
I	Galleri – trapper			OK
3	Fysiske forhold innvendig			
A	Er tilkomstvegar inne i kyrkja universelt tilpassa?			Ja
B	Eigna rullestolplassar?			nei
C	Er lys forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - -			Inntrykksfull lysekrone (1935) Lysforholda generelt er svake. Rom for forbedring.
D	Er lyd forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - Teleslynge? -			OK Høgtalarar Teleslynge
E	Er inn eklima tilfredsstillande? - Temperatur? - Fuktigheit?			OK Varmestyring
F	Er det elektriske anlegg tilfredsstillande? - Synlege skader/defekt? - Oppvarmingskjelder? Varmestyring? -			Røyromnar med gitter. Tipp-topp el-anlegg

G	Tårnrom/ringeanlegg/klokker/urverk?			Manuell ringing frå galleriet
H	Tilstand himling/kyrkjeloftet			OK. Loft etterisolert dei siste åra.
I	Tilstand veggjar innvendig			OK
J	Tilstand golv innvendig			OK, slipa ned 2005
K	Kyrkjekjeller			Krypkjellar. Kyrkja står på bergrygg.
L	Kyrkjekaffe – kjøkkenløysing			Laga og servert i kyrkjestova (ved våpenhuset)
M	Er bygningen halden ryddig og i orden? Avfallshandtering?			OK
N	Er reinhaldet tilfredsstillande? - Eigna reinhaldsutstyr? -			OK
O	Er toalettforholda tilfredsstillande? - Universell utforming (UU)? - Stellemoglegheiter? - HC-WC? -			Ja, moderne og UU-tilpassa toalett. Stellemoglegheiter
P	Type brannvarsling? Er brannvernusutstyr tilfredsstillande? Er rømmingsvegar merkte og opne? Utrykking brannvesen i minutt? Er det tilgjengeleg førstehjelpsutstyr?			NB: Ikkje noka brannvarsling! Ikkje merka rømningsvegar. Til saman fire brannsløkkeapparat i kyrkja. Førstehjelpsutstyr
Q	Er det tilfredsstillande moglegheiter for tjuverisikring av verdigjenstandar? - Safe? -			Safe
R	Er oppbevaring av nøklar og anna utstyr merkt?			

S	Finst det eigna og tilstrekkeleg verneutstyr?			Førstehjelpspakke
T	Anna			1961: Tilbygg kyrkjestove i vestenden, ved våpenhus. Kjøkkenløsning. Kyrkjekaffe og soknerådsmøte.
4	Fasade			
A	Generell vedlikehaldsstatus?			God
B	Tårn / tak / takrenner /nedløp			Tårn/takryttar over våpenhus. Spir tekt med kopar. Skifertak elles. Nytt tak på skipet 2018. Nye renner og nedløp Ein del metallbeslag rusta.
C	Tilstand veggjar/kledning			Ståande kledning.
D	Dører / vindauge			OK Lys brun (rosa) omramming på vindauge
E	Måling			Kyrkja måla 2016
F	Sokkel/murar			Natursteinsmurar, krypkjellar Kyrkja står på berggrunn.
G	Andre forhold?			Kyrkja er rekna som kanskje den med best tilstand av kyrkjene i Surnadal. M.a. vart det lagt nytt tak i 2018, og heile loftet vart etterisolert. Heile kyrkja måla 2016. Innvendig er kyrkja også godt vedlikehalden – og har fått integrert moderne løysingar for

				oppvarming, kjøkken og toalett.
5	Kyrkja sine nære omgjevnader			
A	Belysning av kyrkjestaden			Ja, flomlys
B	Skilting til kyrkjestaden			Ja
C	Parkering			Knapp Kyrkja ligg også svært nær ein krapp sving på fylkesvegen, noko som kan utgjere både trafikkfare og støy.
D	Avmerkt HC-parkering			nei
E	Universelt utforma tilkomst og inngang			ja
F	Minnesmerke/kulturminne			Krigsminnesmerke
G	Vegetasjon/grøntanlegg			OK
H	Kyrkjelydshus			Integrert i kyrkjebygget
I	Andre forhold?			
6	Gravplass*¹			
A	<i>Korleis er totalinntrykket av gravplassen og overgangen mot kyrkja sine nære omgjevnader?</i>			
B	<i>Er vigsla bygg i tilknytning til gravplassen vedlikehaldne og i orden?</i>			
C	<i>Er det andre vigsla element på eller ved gravplassen?</i>			

¹ Frå 01.01.21 er forvaltningsansvaret for gravplass overført frå bispedøma til Faggruppe Gravplass hos Statsforvaltaren.

<i>D</i>	<i>Andre liturgiske og sakrale element ved gravplassen?</i>			
<i>E</i>	<i>Er det uavklarte forhold i grenseovergangen kyrkjebygg/kyrkja sine nære omgjevnader/gravplass?</i>			
<i>F</i>	<i>Andre forhold ved gravplass/ kyrkja sine nære omgjevnader som biskop bør vere orientert om?</i>			
7	Kyrjekontor			
A	Korleis er totalinntrykket av kyrjekontora?			
B	Tilkomst, parkering/merking			
C	Korleis er tilgjenget i bygget?			
D	Er tilgjenget UU?			
E	Lys og lyd			
F	Oppvarming – inneklima			
G	Korleis er kontorutstyrsituasjonen?			
H	Er det tilstrekkeleg plass?			

I	Kontorforhold			
J	Møterom? Samtalerom?			
K	Sikring av verdigjenstandar m.m.			
L	Kjøkken og lunsjforhold?			
M	Toalettforhold?			
N	Korleis er standarden på lokala?			
O	Brannvarsling? Rømming?			
P	Korleis er det psyko-sosiale arbeidsmiljøet			
Q	Kyrkjebokføring – prosedyre og oppbevaring			
R	Saksbehandlings- og arkivsystem?			
S	Kommunikasjon og nettsider/So-Me?			
T	Andre forhold?			

--	--	--	--	--

Oppsummert om Åsskard kyrkje:

Åsskard kyrkje er ei mykje brukt soknekyrkje, som skal feire 150-årsjubileum om fire år (2026).

Kyrkja har ei interessant og innhaldsrik historie, og denne er nedfelt i minneskriftet *Kyrkja i Åsskard* (2018), ei historie om lokalt kyrkjeengasjement og samhandling. M.a. fortel historia at alt inventaret; benkane, preikestolen, alteret og altertavla, dekor m.m. vart laga av handverkarane på plassen (1876). Ein god del av interiøret (inkl. benkar) er originalt frå kyrkja var ny.

Kyrkja er rekna som den med best vedlikehaldsstatus pr. no mellom kyrkjene i Surnadal. M.a. vart det lagt nytt tak i 2018, og heile loftet vart då etterisolert. Heile kyrkja vart måla 2016. Innvendig er kyrkja også godt vedlikehalden – og har gjennom åra fått integrert moderne løysingar for oppvarming, kjøkken og toalett.

Kyrkjestova i vestenden (1961) er eit døme på korleis fleirbruk kan integrerast i kyrkjebygget. Denne delen er svært mykje nytta til mange føremål i kyrkjelyden. Rommet har fullt kjøkken. Saman med moderne toalett knytt til våpenhuset har kyrkja på denne måten teke i vare viktig servicedimensjonar.

I det gudstenestlege rommet er det ei utfordring av lyssettinga kanskje er for svak, både for kyrkjelydens bruk, dei som skal gjere teneste i koret – og også for å bokstaveleg talt få betre belyst dei mange vakre interiørdetaljane i koret.

Kjelder og vidare lesing:

- <https://www.norske-kirker.net/home/more-og-romsdal/aasskard-kirke/>
- Bernt Bøe: «Kyrkja i Åsskard - med historikk frå Stor-Stangvikgjeldet» (2018)
- Rindal og Surnadal kirkelige fellestråd: [Informasjon om Åsskard kyrkje](#)
- Eistein Bæverfjord: [Åsskard kyrkje](#) og [Kyrkjegardane på Aasgard](#)
- [Kirkesøk](#)
- Alf Henry Rasmussen: [Våre kirker. Norsk kirkeleksikon](#) (Vanebo forlag, 1993), s. 278
- [Wikipedia](#)
- Riksantikvarens [Kulturminnesøk](#)
- Arkivverket: [Prestegjeld og sogn i Møre og Romsdal](#)

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedøme

Gjennomgang av kyrkjebygg og kyrkjestad før visitas

Stad: Todalen kyrkje

Tidspunkt: 04.10.2022

Deltakarar: fung. Kyrkjeverje Lene Wilhelmsen; Rannveig Brøske, fellesrådsleiar;
Kristian Harstad Gjeldnes, Todalen sokneråd; rådgivar Svein Magne Harnes, Møre bispedøme.

Nr	Område	J	Ne	Kommentar
.		a	i	
1	Om kyrkje og kyrkjestad			
A	Byggeår			1861 – 160-årsjubileum i 2021. Påbygd 1880.
B	Byggtype			Langkyrkje med takryttar på mønet. I slutten av 1880-åra blei kyrkja utvida og fekk vesttårn og eit rett avslutta kor i søraust med sakristi i forlenginga. Den blei vigsla på nytt 6. desember 1890. Kyrkja blei restaurert i 1932. Taket er tekt med skifer.
C	Hovudmateriale konstruksjon			Tre, tømmer
D	Fasade			Tre, ståande kledning
E	Sitteplassar			140
F	Kyrkja si historiske rekkefølge på staden?			Første
G	Vernestatus?			Ikkje verna
H	Freda kyrkjegrunn?			Ja, delvis ↓
I	Andre særlege forhold ved kyrkjestaden?			Arkeologiske funn inn mot og på gravplassen nord for kyrkja. Aut. freda.
2	Det gudstenestelege rommet			
A	Koret, orden, fargar, lys, vedlikehald			God orden. Lyskastar frå taket.

	Altertavle			Kyrkja hadde opphavleg ikkje altertavle, men eit gullmåla kors på alteret. I 1890 fekk den ei altertavle med eit Kristusbilde måla av Dorothea Follestad etter Bertel Thorvaldsens populære Kristusstatue i Vor Frue kirke i København. Ved restaureringa i 1932 fekk kyrkja ny altertavle måla av Eyolf Nagell-Erichsen . Teksten under bildet er: «Kom og fylg meg so skal eg setja dykk til å vera menneskje-fiskarar» (jf. Matt 4, 19 og Mark 1, 17). Den tidlegare altertavla og korset er fortsatt å sjå på kvar side av koret.
	Alter – alterlys, alterbøker, antependiet			OK
	Altering			OK
	Døypefont			OK
	Preikestol			Preikestol i koropninga sin venstrekant (mot nord)
	Lesepult			OK
	Prosesjonskors			OK
	Lysglobe			OK
	Glasmåleri			Nei
	Kyrkjebenkar			OK, muligens dei opphavlege Bak i kyrkjerommet er det tatt ut nokre benkar for å gje rom for leikekrok og bord for kyrkjekaffe.
	Salmetavler			OK
	Salmebøker			OK
	Kyrkjebøker			Kyrkjekontor
	Liturgiske bøker			OK
B	Oversikt over kyrkjetekstil og oppbevaring av desse:			Rød messehaket i skap på god hengar.
C	Oversikt over kyrkjesølv, kyrkjekunst			Safe

	og andre verdfulle/verneverdige gjenstandar – og oppbevaring av desse:			I kyrkjerommet er tidlegare nytta kross og altartavle sett opp på kvar si side av koret.
D	Dekor/utsmykking/ malt kyrkjekunst på interiøret			Enkelt interiør, men to eldre altertavler/kors.
E	Orgel			Det første orgelet var eigentleg eit harmonium . Det gikk vidare til Åsskard kyrkje i 1932, då Todalen-kyrkja fikk eit Brødrene Torkildsen-orgel . I 1994 fekk kyrkja igjen eit nytt pipeorgel. Dette vart restaurert 2018-20.
F	Oversikt over andre musikkinstrument: Type/tilstand			Piano
G	Audiovisuelt utstyr:			Høgtalarar Teleslynge
H	Sakristi og våpenhus:			OK Nytt golv i våpenhuset.
I	Galleri – trapper			OK. Galleriet sjelden nytta. Vakker <i>maleteknikk</i> på gallerifronten
3	Fysiske forhold innvendig			
A	Er tilkomstvegar inne i kyrkja universelt tilpassa?			Ja
B	Eigna rullestolplassar?			OK framme
C	Er lys forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - -			1 lysekrona + lampettar. Lyskastarar retta mot koret. Belysninga i skipet og i koret kunne vore betre.
D	Er lyd forholda tilfredsstillande? - Spesielle utfordringar? - Teleslynge? -			OK Teleslynge
E	Er inneklimate tilfredsstillande? - Temperatur? - Fuktigheit?			OK - varmestyring

F	Er det elektriske anlegg tilfredsstillande? - Synlege skader/defekt? - Oppvarmingskjelder? Varmestyring? -			Røyromnar med gitter. Panelomnar i koret. Varmestyring
G	Tårnrom/ringeanlegg/klokker/urverk?			Manuell ringing fra galleri. 1 klokke.
H	Tilstand himling/kyrkjeloftet			OK
I	Tilstand veggjar innvendig			OK
J	Tilstand golv innvendig			OK – godt brukt
K	Kyrkjekjeller			OK
L	Kyrkjekaffe – kjøkkenløyising			Servering ved bord bak i kyrkjerommet. Medbrakt kaffe/mat.
M	Er bygningen halden ryddig og i orden? Avfallshandtering?			OK
N	Er reinhaldet tilfredsstillande? - Eigna reinhaldsutstyr? -			OK
O	Er toalettforholda tilfredsstillande? - Universell utforming (UU)? - Stellemoglegheiter? - HC-WC? -			Godt tilrettelagt og romslig HC-WC. Stellemoglegheiter.
P	Type brannvarsling? Er brannvernusutstyr tilfredsstillande? Er rømningsvegar merkte og opne? Utrykking brannvesen i minutt? Er det tilgjengeleg førstehjelpsutstyr?			Ingen brannvarsling! Ikkje merka rømningsvegar Brannsløkkeapparat i våpenhus. Førstehjelpsutstyr
Q	Er det tilfredsstillande moglegheiter for tjuverisikring av verdigjenstandar?			Safe i sakristi

	- Safe? -			
R	Er oppbevaring av nøklar og anna utstyr merkt?			OK
S	Finst det eigna og tilstrekkeleg verneutstyr?			Brannsløkkeapparat i våpenhus. Førstehjelpspakke
T	Anna			
4	Fasade			
A	Generell vedlikehaldsstatus?			OK – OBS: Råteskader i tårnet!
B	Tårn / tak / takrenner /nedløp			Takryttar over våpenhus. Spir tekt med kopar. Skifertak. Råte i tårn. Vedlikehaldsbehov (sjå eigen rapport)
C	Tilstand veggjar/kledning			ståande kledning
D	Dører / vindauge			OK
E	Måling			2002 og 2015
F	Sokkel/murar			Natursteinsmur – delvis pussa.
G	Andre forhold?			
5	Kyrkja sine nære omgjevnader			
A	Belysning av kyrkjestaden			flomlys
B	Skilting til kyrkjestaden			OK
C	Parkering			Bra

D	Avmerkt HC-parkering			OK
E	Universelt utforma tilkomst og inngang			Ja
F	Minnesmerke/kulturminne			Ein bauta ved kyrkjeporten har namn på soldatar frå Todalen som blir minna for sin innsats for fedrelandet.
G	Vegetasjon/grøntanlegg			
H	Kyrkjelydshus			nei
I	Andre forhold?			Tidl. bårehus og nå kyrkjegardsbygg
6	Gravplass*¹			
<i>A</i>	<i>Korleis er totalinntrykket av gravplassen og overgangen mot kyrkja sine nære omgjevnader?</i>			
<i>B</i>	<i>Er vigsla bygg i tilknytning til gravplassen vedlikehaldne og i orden?</i>			
<i>C</i>	<i>Er det andre vigsla element på eller ved gravplassen?</i>			
<i>D</i>	<i>Andre liturgiske og sakrale element ved gravplassen?</i>			
<i>E</i>	<i>Er det uavklarte forhold i grenseovergangen kyrkjebygg/kyrkja sine nære omgjevnader/gravplass?</i>			
<i>F</i>	<i>Andre forhold ved gravplass/ kyrkja sine nære omgjevnader</i>			

¹ Frå 01.01.21 er forvaltningsansvaret for gravplass overført frå bispedøma til Faggruppe Gravplass hos Statsforvaltaren.

	<i>som biskop bør vere orientert om?</i>			
7	Kyrkjekontor			
A	Korleis er totalinntrykket av kyrkjekontora?			
B	Tilkomst, parkering/merking			
C	Korleis er tilgjenget i bygget?			
D	Er tilgjenget UU?			
E	Lys og lyd			
F	Oppvarming – inneklima			
G	Korleis er kontorutstyrssituasjonen?			
H	Er det tilstrekkeleg plass?			
I	Kontorforhold			
J	Møterom? Samtalerom?			

K	Sikring av verdigjenstandar m.m.			
L	Kjøkken og lunsjforhold?			
M	Toalettforhold?			
N	Korleis er standarden på lokala?			
O	Brannvarsling? Rømming?			
P	Korleis er det psyko-sosiale arbeidsmiljøet			
Q	Kyrkjebokføring – prosedyre og oppbevaring			
R	Saksbehandlings- og arkivsystem?			
S	Kommunikasjon og nettsider/So-Me?			
T	Andre forhold?			

Oppsummert om Todalen kyrkje:

Todalen kyrkje vart sett opp i 1861 som eit enkelt gudshus; eit rektangulært kapell med takryttar på mønet. I 1876 vart Todalen eige sokn, og mot slutten av 1880-åra blei kyrkja utvida og fikk vesttårn og eit rett avslutta kor i søraust med sakristi i forlenginga. Den blei vigsla på nytt 6. desember 1890. Kyrkja blei også restaurert i 1932. Kyrkja var mørkare før. I dag er den kvitmåla.

I interiøret er kyrkja enkel og delvis nokså fargesterk. Korveggane er i ein raud, nærast rosa farge, medan alter og knefall ved alterring er sterkt raud. Skipets veggjar er avdempa grøne, kyrkjebenkane lys brune med grøne puter og løparen i midtgangen i ein tredje grøntone.

Kyrkja har fine interiørelement, med m.a. inntrykksfulle altertavler og kors. Dagens altertavle frå 1932 er sær eigen og tidstypisk i motiv, uttrykk og form. På kvar side framfor koret er plassert den første krossen som stod på alteret og ei tidlegare altertavle.

Kyrkja har vakre bogne vindauge. Orgelgalleriet har vakker front, med orgelpipene som eit markant blikkfang.

I 2004 vart området under galleriet omgjort til "kyrkjestove" med m.a. flyttbare bord og stolar. Eit forheng kan trekkjast for å skilje ut delen frå resten av kyrkjeskipet, også m.o.t. oppvarming. Denne delen blir nokre gonger (sommarchalvåret) nytta til soknerådsmøte.

Kyrkja har moderne og god toalettøysing, tilpassa universell utforming.

Oppvarminga er røyromnar og panelomnar. Varmestyringa er god.

Brannsikring er ei svakheit.

Istandsetting av tårnet:

I ein rapport frå 2018 blir råteskader i reisverket / berande konstruksjonar til tårnet omtala, og konsekvensar beskrivne slik: «Slik skadene er i dag er grunnlaget for vekta til klokka og tårnet svekket betydelig»

I rapporten blir tiltak og metode for avbøting av skadeverknadene beskrivne. Det må opp stillas rundt heile tårnet for å skifte dragarar, toppsville, sperre og tro.

Kostnadsoverslaget i 2018 var på omlag ein halv million kroner.

Kjelder og vidare lesing:

- <https://www.norske-kirker.net/home/more-og-romsdal/todalen-kirke/>
- Bernt Gudrunson Bøe: **Kyrkja i Todalen 1861–2011**
- Rindal og Surnadal kyrkjelege fellesråd: [Informasjon om Todalen kyrkje](#)
- Alf Henry Rasmussen: [Våre kirker. Norsk kirkeleksikon](#) (Vanebo forlag, 1993), s. 278

- «Kyrkje, skole og lag», i Leif Halse: [Todalen bygdebok](#) (Bygdeboksnemnda i Todalen, 1991), 125–134
- [Kirkesøk](#)
- [Wikipedia](#)
- Riksantikvarens [Kulturminnesøk](#)
- Arkivverket: [Prestegjeld og sogn i Møre og Romsdal](#)

SMH/04.10.22

7	Kyrkjekontor			
A	Korleis er totalinntrykket av kyrkjekontora?			Totalinntrykket er at kyrkjelydane i Surnadal har eit godt og tenleg kyrkjekontor på Skei. Bygget er moderne, romsleg og med dei fasilitetar som trengs.
B	Tilkomst, parkering/merking			Bygget er merka med kyrkjas logo. Gode parkeringsmoglegheiter.
C	Korleis er tilgjenget i bygget?			
D	Er tilgjenget UU?			Universal inngang både opp og nede. Ingen heis mellom etasjane. Breie døropningar til kontora.
E	Lys og lyd			Godt.
F	Oppvarming – inneklima			Fjernvarme og 3 varmepumper
G	Korleis er kontorutstyrsituasjonen?			Ingen manglar.
H	Er det tilstrekkeleg plass?			Store lokale i begge etasjar.
I	Kontorforhold			Greie kontor. Har eit lokale som ikkje eignar seg som kontor, men til dels er bruka. 3 tilsette på same kontor til tider.
J	Møterom? Samtalerom?			Har mange møte/samtalerom.
K	Sikring av verdigjenstandar m.m.			Brannsikkert arkiv og safe.

L	Kjøkken og lunsjforhold?			Kjøkken i begge etg. Kjøleskap, frys, kjølerom, omn og kokeplater.
M	Toalettforhold?			Universelt utforma WC i begge etg.
N	Korleis er standarden på lokala?			Forbetring av tak i 2019, isolasjon av vindauge samt isolasjon av eit kontor. Fine lokale.
O	Brannvarsling? Rømming?			Rømmingsvegar i begge etg, brannsløkkarar i begge etg. Ingen brannvarslar.
P	Korleis er det psyko-sosiale arbeidsmiljøet			Fokus under visitas
Q	Kyrkjebokføring – prosedyre og oppbevaring			Safe og brannsikkert arkiv. E-kyrkjebok, Labora menighet.
R	Saksbehandlings- og arkivsystem?			Labora saksbehandlar.
S	Kommunikasjon og nettsider/So- Me?			Eiga nettside og facebookside. Brukar av skjerikirken.no
T	Andre forhold?			

VISITAS SURNADAL - 25. - 30. OKTOBER 2022

Referat visitas 2

TIRSDAG 25.10.22

09.15 Storstabsmøte, Kyrkjelydshuset

Fokus: *Visitasmeldinga, presentasjon av gudstjenestearbeid, kirkemusikk og kultur, misjon, diakoni og undervisning - biskopen ledet møtet.*

Til stede: *Oddvar Væge, kirketjener; Arnt Erik Otnes, kirketjener; Marit Glærum, renholder/kirketjener; Kristian Gjølnes, Todalen sokneråd, Per Arne Hyldbakk, Stangvik sokneråd; Lars Polden, soknerådet Surnadal; Randi Vetleseter Bøe, klokker, Bernt Bøe, Åsskard sokneråd; Sverre Hatle, Raner; Erik Moen, Mo sokneråd, Oddveig Helseth Halle, organist; Gro Hauge Venås, diakon; Brynhild Indset, diakon; Elsa Jensvoll, trosopplærer; Lene Wilhelmsen, konst. kirkeverge, Rannveig Brøske, leder fellesrådet; Vidar Wilhelmsen Rygh, sogneprest og fungerende prost; Torbjørn Brøske; prest.*

Innledning v/ biskopen:

Biskopen presenterte Den norske kirkes visjon. Viste til at menighetene kan måle sin aktivitet og fokus opp mot denne. Biskopen viste videre til visitasforedraget 2013 og til visitasmeldingen for denne visitasen: - Kirken blir til der fortellingen om Jesus blir forkynt, i alle sammenhenger i menighetene, understreket biskopen. Hun pekte også på at sang gir kirken og troen liv: Sang og salmetradisjonen viktig i Surnadal! Hun påpekte videre at det er viktig å fremsnakke Surnadal mht. rekruttering til stillinger i menighetene.

Kirken vår - samlet plan: (tidl. Helhetlig menighetsplan):

Biskopen orienterte om målsettingen bak dette digitale verktøyet for menighetsplanlegging; at det skal gjøre rapportering og oversikt enklere. Surnadal er blant pilotene på området.

Oppgaver og bemanning:

Leder i fellesrådet, bekreftet at det er sentralt å fremsnakke kirka og få til vekst; både på det åndelige og det materielle området. – Vi har store utfordringer, ikke minst personalmessig, understreket fellesrådslederen.

Samtalen handlet en del om rekruttering til kirkevergestillingen. Den tidligere ordningen med felles kirkeverge for Surnadal og Rindal ble avvirket da Rindal gikk over til annet bispedømme og annet fylke. Dermed må Surnadal kirkelige fellesråd etablere en ny kirkevergestilling basert på soknene i Surnadal. Rekrutteringsprosessen har vært krevende. Over en periode har sekretæren ved kirkekontoret fungert også som kirkeverge.

Fellesrådet arbeider strategisk for å rekruttere, men dette er vanskelig så lenge stillingsbrøken er 70% og ikke 100%. I dette arbeidet er en kontinuerlig dialog med kommunen viktig.

Man opplever også at det er mangelfullt med ressurser på kirketjenerområdet. Området har økende utfordringer. Ett tiltak for å avbøte ressursmangelen på området er å bruke ungdom i sommerjobb.

Sokn:

Soknepresten sa i sitt innlegg at kirka i Surnadal driftes godt, men at man må begynne å tenke mer Surnadal som et hele og øke samhandlingen mellom soknene for å utnytte ressursene bedre. Det er ikke bærekraftig som det fungerer nå. Det bør være to prester lokalisert i Surnadal sentrum, som ser helheten som et felles arbeidsområde. Vikarprest i Stangvik, Åsskard og Todalen fryktet at en for sterk samling av presteressurser kan bidra til at gudstjenester i distriktene kan forvitte. Viktig å vare på historikken og sikre gudstjenesteliv i bygdene, fremholdt han.

Det ble også fremholdt at kjernetroppene lokalt: soknerådene, må fremsnakkes og deres rolle oppvurderes og fremsnakkes. De kan noe ganger oppleve seg oversett. De har gode lokale planer.

I forbindelse med tema sokn viste biskopen til kirkemøtets vedtak om en ordning for felles sokneråd for flere sogn. Ordningen innebærer at man ikke slår sammen sogn, men fordeler oppgaver annerledes. Viktig at sognene snakker om dette. Dersom det er aktuelt bør det avklares før nyttår, jf. at lister til kirkevalg 2023 snart utarbeides. Soknerådene i Surnadal er blitt orientert om denne muligheten.

Under pandemien kjøpte kirken i Surnadal inn en del digitalt utstyr for overføring av gudstjenester m.m. Denne satsingen har utviklet seg videre, og flere er nå involvert i dette arbeidet. Målet er å vise digitalt alle gudstjenester fra kirkene. Det registreres at det utvikler seg en slags «parallell-menighet på nettet».

Biskopen påpekte at det er viktig å ha et våkent øye med denne utviklingen – og samtale om det. Ingen vet om de fleste av disse som følger med digitalt ville oppsøkt kirken hvis de ikke hadde hatt dette tilbudet. Kanskje kan gjenkjennelse fra gudstjeneste på nettet med tiden gi trygghet og inspirasjon til også å komme i kirken.

Trosopplæring, Diakoni og Frivillighet:

Biskopen viste til at folkekirketradisjonen står sterkt på Nordmøre: Viktig å vare på denne tradisjonen, med høy oppslutning om dåp og konfirmasjon. Det må snakkes om hvordan oppbære denne tradisjonen, sa biskopen.

Trosopplæringsssatsingen utfordres av alle de andre aktivitetene som også tilbys barna. Av hensyn til barna og deres familier, vil det å ha samarbeid om en felles aktivitetskalender med kommunen, idretten og andre, være til stor hjelp. Særlig idretten binder opp mange helger.

«Trosopplæringsuke» er noen steder i Møre en alternativ måte å gjøre trosopplæringsarbeidet på, der flere arrangementer samles og samordnes innenfor samme uke. Det anbefales vurdert.

Surnadal har 4 skolekretser. Det beste samarbeidet skole-kirke er kanskje i Mo krets. Samarbeid handler ofte også om praktiske tiltak, som eks. skyss. til skolegudstjeneste. *Morgonsong* har vært et tiltak som over lang tid har fungert godt, men som avtok under korona. Dialogen mellom kirke og skole er den senere tiden blitt svekket. Biskopen kommenterte at man konkret må finne ut av hva den økende avstanden mellom skole og kirke består i. Opplæringslov/kompetansemål klargjør at det skal være kjennskap til kirke og tro.

Konfirmantundervisningen foregår felles for alle sokn, lagt til kyrkjelydshuset på Skei. Dette er et avvik fra den vante ordningen, der konfirmantene i Stangvik, Todalen og Åsskard har sin undervisning lokalisert i de respektive kirker. Ordningen er først og fremst et pragmatisk grep for å sikre at alle konfirmantene får en forutsigbar konfirmanttid med en ennå uavklart og krevende vikarsituasjon. Det ble påpekt at de fleste sogn har likelydende konfirmantplaner, og at mange konfirmanter uttrykker at de ønsker konfirmantundervisning i sin lokale kirke. Viktig at soknerådene også blir involvert i dette arbeidet. Lokale ressurser i soknerådene kan ta delansvar for deler av undervisningen lokalt.

I et diakonalt perspektiv samtalte man i møtet om hvordan være kirke i en verdenssituasjon med krig og uro. Hvordan måler kirken stemningen i bygda i møte med disse perspektivene. Det ble vist til eldre på sjukeheimen som opplevde uro, og der minner fra 2. verdenskrig dukker opp igjen.

Kirken i Surnadal har hatt samarbeid med flyktningetjenesten over flere år. Det er prøvd og feila. Ikke alt som fungerer. Klesutdeling er døråpner til andre tilbud.

De ulike arbeidsområdene i kirken har bidrag fra noen frivillige, men det er vanskelig å få frivillige til å gå inn i undervisningsoppgaver. Mye praktisk utføres av frivillige.

6. november er Allehelgensdag. Mange har tradisjoner med åpen kirke, lystenning m.m. Biskopen oppfordret til at kirkene kan være åpen lørdag og søndag den helga, om mulig. Viktig at ansatte i kirken ser folk, tar tid til samtale, tilby trøst. Biskopen nevnte også kirkens fredsbønn som en bønn å dele ut når det er åpen kirke.

Kirkebyggene:

Hovedinntrykket etter Visitas1 ved kirkene er at sognene hegner om kirkene sine, og at de betyr mye for den enkelte. Dette kommer til uttrykk både gjennom frivillig innsats på og ved kirkene, og ved alt vedlikeholdsarbeidet som blir gjort av fellesrådet. Under samtalen med storstaben kom det konkret frem at det i sommer ble oppdaget at det ikke var vann i overrislingsanlegget i Mo kirke. Anlegget fungerer, men det kom ikke inn vann. Problemstillingen handlet om vanntilførselen utenfor kirkens eiendom. Saken ble drøftet i samtalen med kommunen (se pkt. i referatet). Det ble også informert om at det pågår arbeid med å reparere taket på Ranes kirke. (Se for øvrig rapporter fra Visitas1).

12.30 Møte med Amfi Kreativ

Møte mellom kirken og lokalt kommunikasjonsbyrå. Byrået hadde forberedt seg godt, tatt et nærblikk på kirkens kommunikasjon - og kom i en presentasjon med mange innspill på hvordan utfordringer kunne møtes. Presentasjonen ble delt. Byrået kan være en mulig samarbeidspart når fellesrådet skal utforme bla. stillingsutlysninger.

13.30 Møte med Kulturskolen

Til stede: Kulturskolerektor Torbjørn Larsen, sokneprest Vidar Wilhelmsen Rygh, vikarprest Torbjørn Brøske, fellesrådsleder Rannveig Brøske, biskop Ingeborg.

Nytt flott kulturbygg åpnet 2002. Bygget rommer en rekke kulturtilbud i kommunen. Undervisningsdimensjonen er vesentlig. Pr. nå er det 350 elever i kulturskolen Surnadal/Rindal. 38 elever er under grunnskolealder Ca. 30% av alle grunnskoleelever i kommunen deltar på en eller flere aktiviteter. Stort frafall i overgangen barneskole/ungdomsskole - mange må velge mellom idrett eller andre kulturuttrykk.

– Kulturskolen er en god dannelsesarena for mennesker i møte med kunst og kultur. Vi er her for elevene - ikke elevene for oss! Elevens forutsetninger står i fokus, understreker kulturskolerektor Torbjørn Larsen.

Tilbudene representerer en balanse mellom tradisjon og nye uttrykk: musikk – billedkunst – kunsthåndverk. For tiden er det mest rekruttering til piano og sang.

Når det gjelder samhandling kulturskole/kirke nevner kulturskolerektoren følgende tema:

- trompetist utfører en del oppdrag i kirker
- konsert i Åsskard kirke - Nordmøre ungdomsstorband
- litt pianoundervisning på kirkeorgel

Det er potensiale for mer samarbeid kulturskole – kirke.

16.00 Konfirmantundervisning

Friskt møte med konfirmantene. Quiz og Ordsky. Bevegelse og engasjement!

19.30 Møte med folkevalgte (sokneråd/fellesråd), Kyrkjelydshuset^[L]_[SEP]

Til stede: folkevalgte til sokneråd fra sognene i Surnadal samt repr. fra staben.

Biskopen ledet møtet

Biskopen innledet. Takket for innsatsen og engasjement som folkevalgte. Påpekte at man har en stor flokk med dyktige medarbeidere i Surnadal. Viste til møtet med Amfi Kreativ og hvordan kirken evt. kan samhandle med slike miljø, rundt profilering og stillingsutlysninger. Biskopen viste til at kirka Surnadal ikke var nevnt i velkomstpakken fra Surnadal kommune; Surnadal i boks. Oppfordret om at kirka blir synlig der - og i kommunens aktivitetskalender.

Det aller viktigste nå er å få på plass ny kirkeverge og løse prestesituasjonen. Møre bispedømme vil også lyse ut prostestillingen for Indre Nordmøre.

Biskopen tok deretter utgangspunkt i visjonsdokumentet for Den norske kirke 2022 – 2029, og utfordret deltakerne til å skrive inn 3 områder fra Dnks visjonsdokument som man vil prioritere lokalt. Noen tilbakemeldinger:

- *Forkynne evangeliet på mange måter, ikke bare ord*
- *Treffe mennesker i alle livsfaser*
- *Være sammen med mennesker uten å forkynne*

- *En kirke som har plass til alle, uansett forutsetninger*
- *Levende kirke, med deltakelse fra flere i gudstjenesten, liturgiske dans f.eks.*
- *Kommunikasjon og samarbeid, sentralt for hele kirken*

- *Få flest mulig inn i kirka, uansett arrangement*
- *Musikalsk kulturarv*
- *Må føles naturlig å gå over dørstokken i kirka, lav terskel - ulike arr.*
- *Trekke inn i kirka grupper som har arrangement o.l. i nærheten av kirken.*
- *By seg fram som kulturhus. Gjøre folke kjent med historia t il kirkestedet.*

- *Inkludering*
- *Frivilligsentral samarbeid*
- *At folk føler seg hjemme i kirka. At huset er ditt.*

- *samlinger/kirkekaffe i etterkant av gudstjenester*
- *Digital satsing i kirka, som opprettholdes gjennom frivillighet.*
- *Være synlig i alle sammenhenger.*
- *Utenforskap også i kirka. «Alle kjenner hverandre, men ingen kjenner meg».*
- *Nattverd kan skape utenforskap. Må være oppmerksom på dette.*

Biskopen utfordret soknene om å gjøre samme gjennomgang av kirkens visjonsdokument i førstkommende soknerådsmøte.

– Det gjøres en god jobb med folkekirka hos dere. Dette må tas vare på. Sang og salmetradisjonen i Surnadal må videreføres. Fortsett å synge evangeliet, oppfordret biskopen. Det ble også vist til at det enkelte sokn må vurdere hva slags kulturuttrykk som hører til i deres kirke. Hvordan åpner man kirkerommet uten at man utsletter seg selv, og får strekk i laget? Biskopen understreket videre kirkevertenes viktige oppgave i å se mennesker.

Under møtet med folkevalgte berørte man også områdene: Misjonsavtaler; Kyrkja vår – samla plan; kirkene som kulturminner, med Mo kirke som den fremste.

Samtalen kom også inn på de omfattende og forskjellige oppgavene kirketjenerne må løse, og at det var viktig å påminne kommunen at de trengs tilstrekkelig økonomi også til dette arbeidsfeltet.

ONSDAG 26.10.22

09.00 Fagmøte med staben, Kyrkjelydshuset

Til stede: Bernt G. Bøe, Randi Vetleseter Bøe, Oddveig Helset Halle, Torbjørn Brøske, Aud Brynhild Indset, Gro Hauge Venås, Arnt Erik Otnes, Marit Glærum, Frank Botten, Oddvar Væge, Elsa Jensvold, Vidar W. Rygh, Lene Wilhelmsen. Biskopen ledet møtet.

Tverrfaglig fokus på gudstjenestearbeid, kirkemusikk og kultur, misjon, diakoni, undervisning, stabsmøter/stabsutvikling.

Delerunde om inntrykkene etter første visitasdag.

Biskopen innledet, og sa at det er viktig å dra i flokk, tenke som en helhet. Hjelp hverandre. Styrke hverandre. Bra at Surnadal er pilot på *Kyrkja vår - samla plan*. Det er

sentralt at behov blir sett - og oppgaver blir løst. Viktig å vurdere sine prioriteringer. Så er det soknerådene sitt ansvar å bestemme hvordan planene skal utføres og vektet.

Eierskapet til Dnks overordnede visjon er viktig (jf. soknerådernes arbeid med dette.)
Viktig at staben får signaler rundt dette tilbake fra soknerådene.

Vikarorganist Bernt Bøe, som senere har skrevet og offentliggjort dette, tok opp:
Hva er *viktige oppgaver* i de kirkelige samværene?
Hvorfor er *evaluering* så å si fraværende?
Bør vi arbeide med å *kvalitetssikre* tjenestene våre?

Han er opptatt av bevisstgjøring om at de som bruker, besøker og faktisk eier kirkene, skal bli tatt på alvor og få gode opplevelser. Det kan skje bl.a. gjennom å utvikle evaluering og kvalitetssikring. Han går i et eget skriv til bispedømmet detaljert inn på bl.a. *gudstjenesten, trosopplæring, kirken og frivilligheten* og *soknerådene* for å illustrere disse poengene.

Biskopen tar disse innspillene til etterretning, og legger dem ved i saksmappen for visitasen.

Salmer og sang:

Biskopen trakk fram sang og musikk, salmesang, som et punkt som menighetsrådene fremhever – og at staben må fortolke hva dette betyr i satsingen sin og det daglige arbeidet. Brukes hverandres ressurser opp mot dette. At det som skjer i kirka også finner klangbunn i hjemmene.

Hva med å utvikle en salmedatabase som passer for barn? Og hva fra tradisjonen/kulturarven/sangtradisjonen i bygda bør bringes videre til nye generasjoner? Biskopen utfordret til å bruke året til å samle en database med tradisjonsmelodier som lever lokalt, og dele dette med skole, kulturskole og andre grupper. Tilknytningspunkter (i musikk og tradisjon) skaper liv og formidler troen videre. Tenke digitalt: spillelister på Spotify m.m.

Det ble nevnt at det som synges huskes bedre enn det som blir sagt og lest. Evangeliet ble sunget i gudstjenesten i gamle dager. Sitter mer i folks bevissthet når en tekst blir sunget.

Dåpssamtaler:

Det er en lokal ambisjon å samle dåpssamtaler for soknene Mo, Raner og Øye til en samling én gang i måneden. Ordningen sporet av under pandemien, men i høst har man lyktes må å gjenetablere denne. Flere i staben deltar i dette.

Åpen kirke:

Hvordan kan man fysisk og mentalt gjøre kirka tilgjengelig for folk? En ting er soknerådernes formelle satsing på «Åpen kirke»-konseptet, men også den uformelle delen er viktig: At kirketjenere og andre kirkens ansatte er oppmerksomme på besøkende ved kirka «utenfor åpningstid», og kanskje tilby en tur inn, om det er ønskelig. Å komme til kirka, oppleve det hellige rommet - er viktig for mange. Viktig å ha en uformell ordning for dette, der kirketjenere også kan ta imot folk som er i området.

For nøkkelstedene langs Kystpilegrimsleia, brukes *Voice of Norway* - digital guide som lar folk se og høre om kirken også når den er stengt. Kan dette være noe for Surnadal?

Også brosjyrer om kirkene og kirkestedene er viktig.

Delerunde om viktige tema lokalt:

- Åpen kirke
- Ungdomsgudstjeneste med annet musikalsk uttrykk
- Ta seg tid til samarbeid, tverrfaglig og med eksterne aktører
- Låse opp kirkene når det er folk på besøk, gi kontakt når det ønskes
- Brosjyrer om kirkene
- Voice of Norway
- Arbeidsmiljø for kirketjenere
- Involvere og motivere barn og unge til salmesang
- Løfte den vanlige søndagsgudstjenesten.
- Evaluering og kvalitetssikring av det man gjør

10.30 Møte med barn og ledelse ved Øye barnehage

- Møte med barna, sang og fortelling
- Orientering ved styrer
- tematikk rundt kontakt kirke/barnehage
- barnehagens prinsipper i tradisjonsformidling (jul, påske)

12.00 Møte med skoleledelse / enhetsleder

Til stede: Kåre Herrem, rektor/einingsleiar, Tora Waag, inspektør; trosopplærer Elsa Jensvoll, fung. prost Vidar Wilhelmsen Rygh, vikarprest Torbjørn Brøske, biskop Ingeborg

Møte med ledelsen ved Surnadal barne- og ungdomsskole på Øye. Antall elever: 460. En del elever fra Syria, Kongo, Øst-Europa. Også muslimer. 90 personer jobber på bygget.

Rektor orienterte om skolen, og viste til at det er tradisjon for samarbeid skole/kirke i Surnadal - men at det er en balansegang mellom forkynning / innhold, informasjon. Han påpekte at det er viktig at alle har en forståelse av hva kirke og tro er. Skolen praktiserer påmelding til julegudstjeneste. 20 av 300 elever i småskolen melder seg ikke på julegudstjeneste.

Biskopen sa at hun har respekt for balansegangen, og understreket at det er viktig å være trygge på hverandre. Fysisk nærhet skole/kirke gir muligheter for jevnlig kontakt og dialog.

Biskopen viste til at overskriften over Læreplanen = Livsmestring. Hva betyr dette i formidling og undervisning? Også nysgjerrigheten på mangfold, ulike livssyn, religion, tradisjoner og skikker er viktig i skolen.

Soknepresten i Surnadal ønsker et møte med 5. klassingene. Presten vil da være en faktaformidler om Bibelen og kirkehistorie, uten at dette oppfattes som forkynnelse. Viktig med den gjensidige dialogen mellom prest og skoleledelse om hvor linjene for samhandling går.

Rektor bekrefter at dette er uproblematisk.

Biskopen delte med skoleledelsen dokumentene rundt samarbeid skole/kirke. Biskopen overrakte salmeboken og barnesalmeboken som en gave til skolen. Rektor takket og kvitterte med at sang er mest fremtredende i de nedre skoleklasser. Musikk er fortsatt et fag i skolen. Ellers er det rikt kulturliv for ungdom gjennom kulturskolen.

Trosopplærer bekreftet at det er viktig å være oppmerksom på grensegangen informasjon/forkynnelse, og at kirken er bevisst på dette. Hun pekte på at det er fint at barn og unge kan få se og oppleve kirken og kirkerommet (Øye kirke ligger like ved) - ikke bare lese om kirken.

Biskopen foreslo et møte mellom skole og den lokale kirken i Surnadal, for å gjennomgå møtepunkter og linjer. Nevnte *Tårnagenter* og *Lys Våken* som tiltak det må være lett å samarbeide om.

Samarbeid skole og kirke i krisesituasjoner og når kommunen setter krisestab ble et tema. Biskopen spurte hvordan skolen er skodd for å håndtere de traumene som elever fra krigssoner og kriser kommer med? Kirken kan tilby ressurser med kompetanse inn i en slik setting.

Biskopen viste til Bibelen på Ukrainisk på nett, som en aktuell ressurs for elever fra den språkgruppen.

13.30 Møte med kirketjenere i «servicebua»

Digitale erfaringer, arbeidsmetode, kirketjenerrollen

Til stede: Arnt Erik Otnes, Oddvar Væge, Frank Botten, Marit Glærum, biskop Ingeborg

- Presentasjon av det nye store servicebygget ved Øye kirke. En viktig base for kirketjenere. Godt tilrettelagt og velutstyrt.
- Samtale om kirketjenernes daglige oppgaver og utfordringer framover
- Særlig tematikk rundt arbeid på gravplassene, og både positive og negative henvendelser som kommer til kirketjenere rundt dette.
- Presentasjon av kirkens digitale satsing, med videooverføringer av gudstjenester, konserter m.m. Kirketjenere er involvert i denne satsingen

Tematikk fra møtet med kirketjenere ble også tatt med inn i møtet med kommunen på torsdag.

15.00 Møte med ledelsen på sjukeheimen

Erfaringer fra prosjektet «*Samhandling på siste vakt*», som er blitt prisbelønnet.

Til stede: avdelingsledere ved Surnadal sjukeheim, diakon Kirsti Hjørnevik, diakon Gro Hauge Venås, sokneprest og vikarprest, biskop

Biskopen understreket at hun var glad og takknemlig for pris og oppmerksomhet man har fått for satsingen i Surnadal. Handler om samarbeid helse/kirke gjennom «*Samhandling på siste vakt*» (2013) og erfaringer fra dette. Biskopen viste til at man gjennom satsingen har tatt kompetansen et nytt steg. – Dette handler om respekt for menneskeverdet. Dere tar vare på folks verdighet. Og har fått en annen dimensjon i språket. Trygghet i møte med hverandre, sa biskopen. Hun pekte på at *palliasjon* (lindrende behandling) ordrett betyr «å legge en lindrende eller beskyttende kappe rundt». Dere har vist at man er i stand til å romme pasienten.

Representanter fra sjukeheimen kom inn på de mange etiske utfordringer som er knyttet til palliativ behandling. De viste til den store nytten av samhandlingen med diakonen, og at tematikk omkring sorg og den siste fasen hadde stått sentralt. Den faglige utviklingen hadde også gjort noe med arbeidsfellesskapet: «Når det er tøffest på arbeidet har man det best kollegialt.»

Diakon påpekte at det også handlet om språk; om å ta ned den åndelige barrieren. Normalisere det åndelige. Vise at det åndelige er et grunnleggende behov. Oppøve sensitiviteten for dette behovet. Man har jobbet med systematisk refleksjon på alle avdelinger rundt dette. Refleksjon er et verktøy. Prosjektet har bidratt til endret kultur. Et annet samarbeidsklime, med respekt for hverandre

Det ble sagt at det kommer mange lovord fra pårørende for den omsorg som er gitt ved sjukeheimen. Mange fra andre steder har tatt kontakt for å få høre om dette prosjektet.

Biskop presenterte kirkens nettside og video: «Omsorg for døende»

17.00 Ettermiddagstreff på sjukeheimen

Andakt, sangstund, samtale

19.30 Songkveld med lokale korinnslag, Ranesh kyrkje

Deltakere: Sangkoret Tormod, Ronny Kjosen, Tordenskjold songlag (stifta 1908), kantor Oddveig Helset Halle.

TORSDAG 27.10.22

09.00 Befaring Mo kyrkje sammen med kommuneledelsen

Klimaskallsikring, minnelund

Til stede: Oddvar Væge, Lars Polden, Lene Wilhelmsen, Vidar Wilhelmsen Rygh, Rannveig Brøske, Knut Haugen (komm.direktør) og Margrethe Svinvik (ordfører), Biskop Ingeborg

Mo kirke er 300 år i 2028. Kommunens viktigste kulturminne. Det unike arkitektoniske ved Mo kirke ble presentert og drøftet. Omvisning i kirkerom og tårn. Det ble gitt informasjon om klimaskallsikringen som er gjort de siste årene. Presentasjon av planlagt område for minnelund. Presentasjon av viktig arkeologisk funn fra 900-tallet, ved kirka.

09.45 Møte med kommuneledelsen, Røv mølle

Til stede: repr. For RØV Mølle. Oddvar Væge, Lars Polden, Lene Wilhelmsen, Vidar Wilhelmsen Rygh, Rannveig Brøske, Knut Haugen (komm.direktør) og Magrete Svinvik (ordfører), Tove Røv (komm. repr. i fellesrådet), Biskop Ingeborg

Grundig informasjon om Røv Mølle: Kvern på Røv fra 1500-tallet. Første upersonlige skatteyter til Surnadal kommune. Er nå 11 generasjon som driver kvern på Røv. Kornets viktige rolle lokalt, nasjonalt og internasjonalt ble presentert. Samtale om den aktuelle internasjonale situasjon, med krig og fare for kornembargo. Drøfting rundt forsynings sikkerheten i Norge. Tematikk omkring kornet som et større symbol, også i kirkelig sammenheng.

Biskop trakk overfor kommuneledelsen fram tematikken som var i samtalen med kommunen under visitasen 2013. Takknemlig for det man fikk til sammen den gangen. Litt å strekke seg etter denne gangen også. Viste til endring av grunnloven og loven om Tros-og livssynssamfunn, som innebærer en videreføring i todeling av finansiering av kirken mellom stat og kommune. Forbindelsen mellom kommune og kirke opprettholdes på denne måten, selv om kirken nå er et frittstående trossamfunn.

Biskopen takket for at kommunen bidrar til å holde kirkene i så god stand. Mye godt vedlikeholdsarbeid. Kommunen følger opp økonomisk.

I særlig grad ble behovet for å rekruttere ny kirkeverge fremlagt. Dette er en viktig stilling i skjæringspunktet kirke/kommune. Kirkemøtevedtaket om ny kirkelig arbeidsgiverstruktur innebærer at kirkevergen vil bli en enda mer profilert stilling i kommunen i fremtiden, fordi det daglige arbeidsgiveransvaret for fellesrådet tydeliggjøres og styrkes.

Bakgrunnen for situasjonen lokalt ble drøftet; at ordningen med felles kirkeverge for Surnadal og Rindal ble avvirket da Rindal gikk over til annet bispedømme og annet fylke. Fellesrådet må nå etablere en ny kirkevergestilling basert på soknene i Surnadal. Rekrutteringsprosessen har vært krevende, så lenge stillingsbrøken er 70% og ikke 100%.

Leder i det kirkelige fellesrådet i Surnadal understreket at det i dag er et godt samarbeid med kommunen. Bøygen er å få hevet kirkevergestilling-prosenten. Rådet fra KA, arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter, er å heve stillingsprosenten til 100, for at man skal greie å rekruttere.

Det ble også stilt spørsmål om det kan lages en 100% kombinert stilling, med 70% kirkeverge og resten i kommunen.

Ordfører og kommunedirektør bekreftet den gode kontakten mellom kommune og kirke/fellesråd og at man må snakkes mer om hvordan videreføre dette gode samarbeidet. Kommunedirektøren sa at det er krevende å få dette med 100% kirkevergestilling til å gå opp i budsjettprosessen, og at det ikke kan forskutteres. Det er opp til kommunestyret å avgjøre stillingsstørrelser. Kommunen ville gjerne bidra med rekrutteringsbistand.

Biskopen tok opp temaet om å synliggjøre kirkens, frivillighetens og kommunens aktivitetsskalendere vis a vis hverandre – slik at aktivitet koordineres bedre.

Kanskje kan det være en samlet oversiktskalender på kommunens hjemmesider?
I fellesskap må man søke å unngå at familier kommer i krysspress mellom aktiviteter og arrangement. Bra at kommunen og kirken vil snakke mer om slik samordning.
Biskopen nevnte som et eksempel 1. søndag i advent = bør være kirken sin dag. Det er lang tradisjon for mye kirkelig aktivitet den dagen.

Biskopen presenterte kommunen for kirkens visjonsprogram, der er en av målsettingene er at kirken som organisasjon bidrar til frivilligarenaer. Foreslo et større samarbeid mellom kirke og frivilligsentralen i Surnadal.

Det ble samtalt om tilstanden for kirkene. Inntrykket fra biskopens side er at kommunen tar sitt ansvar når det gjelder finansiering av fellesrådet for oppfølging av kirkebyggene, og at vedlikeholdet er bra. Det ble nevnt konkret overislingsanlegget i Mo kirke, der det har vært problemer med vann. Kommunen vil følge opp; må avklares grenseoppgang mellom privat vannforsyning og offentlig.

Det ble også samtalt om arbeidsmiljøet for kirketjenere: De får noen ganger kjeft, særlig i forbindelse med tilstand gravplass. Dette er fellesrådets ansvar, men biskopen ber også kommunen ta ansvar og jobbe med dette - bidra til at slike hendelser ikke skjer. Kanskje er en del av løsningen å rekruttere flere ungdommer til sommerjobber rundt kirkene, arbeidstrening, slik at flere oppgaver kan nås over. ^[1]_[SEP]

Biskopen nevnte også beredskap i kirkene i dagens verdenssituasjon; at det finnes tilgjengelige beredskapsressurser i kirkene.

Biskopen viste til info-brosjyre fra kommunen, med minimal info om kirkens store aktivitet. Mange dyktige ansatte i kirken. Ansatte i kirken genererer mye frivillig virksomhet. Fint å få dette profilert bedre også i kommunen.

13.00 Besøk hos Jur og Kustell DA, Bøverdalen

Presentasjon av moderne drift. Samtale om landbrukets rolle ift. nasjonal selvforsyning på fødevarer, jf. FNS bærekraftsmål – hva betyr dette for landbrukets virksomhet?
Klimautfordringer.

14.30 Besøk på Bøfjorden samvirkelag, «Bua på Bølandet»

Hvordan et møtested i ei lita bygd kan revitaliseres og hvordan nye tiltak og tilbud kan integreres i randsonen av et butikkkonsept. Presentasjon av det offentlige Merkursatsing, som handler om å oppholde småbutikker på små steder.

17.00 Møte med barnegruppa Amigos, ledet av Bodil Kvam Aasbø

Sterkt møte med en allsidig satsing, preget av begeistring, jordnærhet og ekthet. Sang og musikk, bevegelse, bibelfortellinger, aktiviteter. En satsing som har pågått over en tjuve års tid, og som har hatt betydning for mange unge. Foreldre involveres som frivillige i satsingen. Gripende stund da barnekoret sang *Velsignelsen* over ordfører, sokneprest og biskop.

18.00 Møte med frivillige, organisasjoner og utvalg, Bøfjorden grendehus

Møtet ledet av fellesrådsleder Rannveig Brøske. Innledning ved biskopen. Foredrag ved Bjarne Nordlund og ved Torbjørn Brøske. Felles samtale

Fellesrådsleder Rannveig Brøske ledet samlingen. Pekte på at det frivillige arbeidet er det største lagsarbeidet som blir gjort. Uten det frivillige i kirka stopper kirka opp. Ca. 100.000 frivillige i DNK hver år. Tenke stort om det frivillige arbeidet som gjøres i kirken.

Biskop Ingeborg hilste forsamlingen: – Jeg har mange godord å si om dere, hvordan dere samarbeider og løfter i flokk, sa biskopen og viste også her til visjonsdokumentet for DNK, som soknerådene arbeidet med i eget møte. Biskopen nevnte norsk språkråds definisjon av DUGNAD, norr. Alle er dugende til noe. For at samfunnet skal være inkluderende for alle. – Takk for all dugnadsinnsats dere gjør! Gjør menighetene til gode steder for mennesker å være. Vi trenger alle å ha blick for hverandre, sa biskopen. Hun mente det er mye kirken kan gjøre i samarbeid med andre samfunnsaktører. Å se hvordan menighetene i Surnadal tar imot nye, fra utlandet til kommunen er flott. «Surnadal i boks» er Surnadal kommunes velkomstpakke til nyinnflyttede. Kirka må bli synlig der også.

SØNDAG 30.10.22 – Bots- og bededag**Kl. 11.00 Visitasgudstjeneste i Stangvik kirke med visitasforedrag**

Deltakere: menigheten, frivillige, kirketjenere, organist, kor, klokkere, diakoner, prester, biskop

Preludium med inngangsprosesjon, dåp, nattverd, tenning av bønnelys v/ ordføreren.

- Etter gudstjenesten var det kirkekaffe og kaker i kirken.

- Biskopen holdt sitt *visitasforedrag*.
- Ordfører Margrethe Svinvik hilste menigheten, takket for viktige visitasdager, trakk spesielt fram møtet med barnegruppa Amigos og *velsignelsen*. Hun nevnte også erfaringene fra prosjektet «Samhandling på siste vakt» som et viktig samarbeid helse/kirke. Ordføreren takket alle ansatte og frivillige i kirka i Surnadal, og sa hun var imponert og stolt over innsatsen som gjøres.
- Den nye rådgiveren for ungdom og frivillighet i Møre bispedømme presenterte seg.
- Biskopen delte ut Barnesalmeboka til trosopplærer, kantor og fungerende kirkeverge.

SMH / 06.11.22

BISKOPENS VISITASFOREDRAG STANGVIK KYRKJE 30.10.22

VISITAS I SOKNA I SURNADAL KOMMUNE 24. - 30.10.22

Å være på visitas er midt å kjernen av hva det vil si å være biskop. En biskop er en som ser, ser menigheten; ser til dere. En visitas handler om å se hvordan kirken er kirke for folk i alle aldersgrupper og i alle livssituasjoner. Og la det med en gang være klart; jeg har sett mye jeg er takknemlig for.

Forrige visitas var i november 2013, så nå var det godt å få komme tilbake.

Det har vært en glede å være her og observere støtten og de gode tilbakemeldingene dere gir hverandre, men så har jeg også hørt ønske om mer tid til tverrfaglig refleksjon og evaluering. Jeg har møtt så mange dyktige og dedikerte medarbeidere; både ansatte og frivillige. En særlig takk til dere som fyller flere stillingsområder enn dere ble ansatt for, og til dere «forhenværende pensjonister». Jeg har sett en gjensidig respekt og trygghet i arbeidsfellesskapet.

Visitasreglementet for Den norske kirke §1 sier: «Formålet med visitasreglementet er gjennom bispevisitasene å legge forholdene til rette for aktivt engasjement og stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge. (...) Formålet med bispevisitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet.»

Dette med synlighet i lokalsamfunnet, har virkelig blitt tatt på alvor. I tillegg til det dere har kommunisert gjennom ulike kanaler, har Trollheimsporten, avisene Driva og Tidens Krav har delt inntrykk underveis disse dagene. Jeg siterer fredagens utgave av Driva: «Kirken i Surnadal har lagt opp et variert program for biskopen, som blant annet består av besøk på Amfi kreativ, kulturskolen, Sommerrotunet, Bøfjorden samvirkelag, Øye barnehage, «Jur og Kustell DA» i Bøverdalen, Surnadal barne- og ungdomsskule og Surnadal sjukeheim. Hun skal også hilse på konfirmantene og barnekoret «Amigos», og være på befaring på to av kommunes seks kirker. Torsdag var biskopen i Mo kirke sammen med representanter fra kommuneledelsen, kirken i Surnadal, Mo sokneråd og fellelrådet.»

Takk for alle møteplassene dere har lagt til rette for. Det var faktisk enda flere enn det jeg nå siterte. Takk for åpenhet og tillit. Takk for den fine måten dere har gått inn i de mange, ulike programpostene på. Takk for at dere har vist meg hvordan dere er kirke her, og også satt ord på det dere både strever med og det dere så sterkt ønsker å få til. Å rekruttere inn en ny kirkeverge er det som haster aller mest.

I dette foredraget vil jeg gi tilbake noe av det jeg har sett under denne visitasen som startet med visitas I. Da var rådgiver Harnes her, og det var et særlig fokus på kirkebyggene. Noe hadde dere også vist meg gjennom visitasmeldinga. I tillegg til dette foredraget blir det skrevet en mer omfattende visitasprotokoll med tanke på den videre oppfølgingen.

Forrige gang var det FAKKEL som var stikkordet. Daværende rådmann, Knut Haugen, foldet ut kirkas visjon, understreket kirkas viktige rolle i lokalsamfunnene i kommunen; om å være en brennende fakkel. Det store samarbeidet som ble initiert i 2013, var et prosjekt for å styrke omsorgen ved livets slutt; palliativ omsorg. Prosjektet «Samhandling på siste vakt» ble en realitet som fikk stor betydning og mange gode tilbakemeldinger. Selv om prosjektperioden er over, er det en glede å se at arbeidsmåten som ble utviklet, blir videreført. Det betyr veldig mye for mange.

I 2013 var det også fokus på at Surnadal året før var blitt kåret til fylkets kulturkommune. Da skrev jeg: «*Mo kyrkje er kommunen sitt kulturminne, og kyrkjene er ein viktig arene for det lokale kulturlivet.*» Også denne gangen ble det fokus på Mo kyrkje, og jeg gleder meg til å komme for å feire 300-årsjubileet i 2028. Det var fint å høre at medlemmer til jubileumskomiteen er oppnevnt og i gang. Og la meg igjen sitere Driva, hvor den store overskriften med etterfølgende utropstegn lød: «Dette er en perle!» Dette er ikke til forkleinelse for noen av alle de andre kirkene, men det er helt spesielt med denne y-kirka som er 1 av 3 i hele verden. Når det er sagt, har jeg disse dagene hørt at folket her har stor tilhørighet til kirka si, og den tilknytningen er verdifull – for alle.

Nå gjør jeg noe jeg ikke har gjort før. Jeg har valgt å bruke strategidokumentet for hele Den norske kirke som disposisjon for dette foredraget. Det er to grunner til det. Jeg har sett sammenhengen mellom de ulike delene av programmet vi har hatt denne uka opp mot visjonen vår, og har jobbet med det under visitasen. Særlig i møtet med sokneråda på tirsdag. De har det overordnede, strategiske ansvaret, og nå får flere anledning til å bli kjent med det. Kjent, for at dere kan reflektere, sette kursen og dra sammen mot felles mål.

Det var ikke lett å finne ut av hvor alt jeg vil peke på, skulle høre hjemme. Var det 1.2 eller kanskje 2.1? Var det både 2.3 og 3.3? Det kommer nok dere også til å streve litt med i deres videre arbeid, men det bidrar til involvering, engasjement og eierskap til de prioriteringene dere velger for veien videre. «*Meir himmel på jorda*» er fortsatt overskriften. *For Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og von i Jesus Kristus.*

1. KYRKJA OPNAR ROM FOR TRU

1.1 Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet.

Kirken blir til der fortellingen om Jesus / der evangeliet blir forkynt i alle de ulike sammenhengene. Folkekirka står sterkt her på Nordmøre. Det viste ikke minst det store antallet barn som ble døpt under pandemien. Folk flest slutter opp om dåp, konfirmasjon og ikke minst begravelser.

Trosopplæringa når ut til barn gjennom oppveksten, men i likhet med de aller fleste andre menighetene i landet, erfarer dere at oppslutningen etter konfirmasjonen er lav. Jeg har hørt ønsket om ungdomsgudstjenester / samlinger for ungdom i kirka på de unges premisser og håper dere lykkes med det.

Sang- og salmetradisjonen har vært den viktigste trosformidlingen opp gjennom generasjoner. Vi vet at fosteret kan høre melodiene og kjenne igjen stemmer. Vi vet at når de kognitive evnene svekkes, kan salmesangen fortsatt gi liv. Sangen og salmene bærer troen, ja, bærer oss gjennom hele livet. La den fortsatt få en sentral plass når kursen videre skal settes.

1.2 Fremjar verdiar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle

Et godt samarbeid mellom kirken og skolen, gir barna flere kilder til livsmestring. Livsmestring som ut fra skolens planverk «skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte.»

Jeg hørte i møtet vi hadde, at dere som hører til her, vil møtes igjen og arbeide videre med en plan for samarbeid. En plan som først og fremst tar utgangspunkt i de mulighetene som regelverket åpner rom for og de behov skolene har. Så får flere ansatte gå sammen med trosopplærere for å virkeliggjøre alle de ønsker som måtte komme. Skole-kirkesamarbeid er ikke en det den stillingen kan romme, men jeg ser at viljen er stor til å få dette til.

1.3 Styrkjer gjennom si organisering ei levande og nærværande folkekyrkje

Nå i september, ble det endelig etter mange års utredninger og høringer, vedtatt hvordan kirka skal organiseres i årene som kommer. Det krever trygg og tydelig ledelse både fra sokneråd og kirkeverge sammen med prost og prest. Sett dere inn i vedtaket og bruk det når det skal rekrutteres inn folk som er villige til å stille til valg neste år. Bruk det også i arbeidet med å rekruttere inn ny kirkeverge.

2. KYRKJA ER DER LIVET VERT LEVD

2.1 Styrkjer kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar

Musikk, sang og salmetradisjonen er viktig i bygdene her i Surnadal. Det var fint å få møte rektor på Kulturskolen og rektor på Øye barne- og ungdomsskole for å snakke om dette. Det er imponerende mange elever i kulturskolen. Nå som samfunnet har åpnet opp etter pandemien, gir det igjen spennende muligheter for samhandling mellom de ulike tradisjonsbærerne om å bringe de gode tradisjonene med at elevene også får opptre i kirkene, videre. «Ja, gjerne også elevene som lærer dans,» hørte jeg prestene si.

Songkveld med lokale korinnslag i Ranens kyrkje på onsdag, var med å befeste inntrykket mitt av musikkens, sangens – og salmesangens betydning og relevans gjennom sine mange uttrykksformer. Fra en ukrainsk vuggesang på trekkspill til en russisk nattverdsalme som koret sang, men også korsang og salmer med lokal tilknytning som vi alle fikk være med på. Dere har en enormt rik og stolt tradisjon å ta vare på.

Jeg har disse dagene utfordret dere til å lage en salmedatabase som passer for barn. Jeg har også utfordret dere til å bruke det neste året til å samle en database med tradisjonsmelodier som lever rundt i bygdene og dele dette med både skolene og kulturskolen. Kanskje dere kan gjøre det i et samarbeid?

2.2 Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt

Dette var det punktet som ble opplevd som vanskelig å få tak på da vi satt i møtene våre. Men jeg tror de av dere som var med først til «Røv Mølle» og deretter til «Jur og kustell DA» fikk mange, viktige impulser. Dette er et arbeid kommunen blir målt på, så her er det gode muligheter for videre samarbeid. Dypest sett handler oppfyllelsen av FNs bærekraftsmål også om oppdraget fra Gud om å forvalte hans skaperverk til beste for alle.

2.3 Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kyrkjesamfunn, offentlege, private og ideelle aktørar

Et møte med kommunens ledelse er en fast del av biskopens visitasprogram, men tilsynsbesøket fra biskopen er annerledes enn andre tilsynsbesøk kommunen har erfaring med. Biskopens tilsyn handler dypst sett om hvordan kirken er kirke. Og inn i dette har kommunen viktige oppgaver. Noen av de tema vi snakket om, vil bli fulgt opp i et eget møte med kommunens ledelse. Blant annet hjelp til rekruttering av kirkeverge, muligheten for å tilrettelegge for arbeidstrening for flyktninger og andre samt den generelle beredskapssituasjonen.

Jeg ser at samarbeidet mellom kommunen og kirkens organer er godt, og bevilgningene til vedlikehold er saksvarende. Da Grunnloven ble endret i 2012, valgte Stortinget å opprettholde kommunens økonomiske forpliktelse for den lokale kirke. Dette lå til grunn da Stortinget i 2020 vedtok en felles lov for tros- og livssynssamfunn.

«Surnadal i boks» er en fin gave til dem som kommer flyttende til kommunen. Takk til næringslivet som bidrar på denne måten. Nå mangler det bare informasjon om kirkas mange tilbud til folk gjennom hele livsløpet. Kirken betyr mye for mange, og det er viktig å få ut informasjon om at kirkas mange aktiviteter er gratis og for alle. Kirka kan gjerne bli omtalt i en informasjonsbrosjyre, på kommunens nettsider og puttet i en boks.

3. KYRKJA ER MEIR FOR FLEIRE

3.1 Gjev tilhørsle og skapar gode møteplassar og fellesskap fysisk og digitalt.

Dere har mye erfaring med digital satsing. Læringskurven var bratt da landet stengte ned under pandemien. Takk for alt det dere gjorde for å holde kirkene åpne – og i den perioden vi vanskelig kunne samles, bidro til å få gudstjenester ut til folket likevel. Den digitale satsingen har dere fortsatt med.

Det var spennende å få se bak kamera og det avanserte utstyret som gjør at den som følger med på skjermen også kan følge med på salmetekstene. Her gjør særlig kirketjenerne en imponerende innsats. Så stilte dere også det litt sårbare, men kloke spørsmålet om det utvikler seg en «parallellmenighet» som ikke møter opp fysisk til gudstjenester. Det må dere fortsette å ha et våkent øye for og snakke sammen om. Ingen vet om de fleste av disse som følger med digitalt ville oppsøkt kirken hvis de ikke hadde hatt dette tilbudet. Kanskje kan gjenkjennelse fra gudstjeneste på nettet med tiden gi trygghet og inspirasjon til også å komme i kirken. Evangeliet når i hvert fall ut – og inn til den enkelte. Stolte og takknemlige var de oldemødrene som fikk sitte på sykehjemmet og følge med da oldebarnet ble døpt.

«Felles middag» og «Ettermiddagstreff» på sykehjemmet har dere vist meg, er gode møteplasser for det å bli sett, ta vare på gamle relasjoner og knytte nye på tvers av kulturer og generasjoner.

En annen måte å fortsette å styrke tilhørigheten på, er den historieskrivingen som har foregått over år. Kanskje kan mer av den bli digitalt tilgjengelig. Vi har også snakket om det å ha åpne kirker så folk kan komme inn i troens rom – det som åpner rom for tro. Den store og tydelige møteplassen mellom Gud selv og oss mennesker.

3.2 Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på

Kanskje er dette stedet å si noe om flyktningarbeidet? Dere har gjennom flere år hatt samarbeid med flyktningetjenesten. Nå er en ny gruppe flyktninger i ferd med å komme. Flyktningene fra Ukraina. Hva betyr det?

Vi har flere ganger snakket om verdenssituasjonen slik den er nå med et bakteppe av krig i Europa. Hvordan kan vi være kirke i denne tiden? Hvordan er stemningen i bygdene? Hva er det folk trenger? Vi har hørt om urolige tanker blant de eldste blant oss som opplevde 2. verdenskrig. Og jeg har møtt folk som er langt yngre, men likevel skremt over det nyhetsbildet formidler.

Dere er i den heldige situasjonen at dere har to ansatte diakoner i til sammen 100% stilling. Hvordan kan de diakonale ressursene nå lengst i denne tiden?

Felles middag er en av de arenaene hvor folk kan komme, bli sett og møte trygghet. På Trollheimsporten stod det denne uken en sak som er dekkende: *Både eldre og yngre menneske er redde og usikre på framtida. – Det å ha tru og håp i ei slik tid er godt for oss, sa Ingeborg. – Når det er mørkt rundt oss, og inni oss, må vi hugse at det blir vake over oss. Vi er aldri åleine. Ho fortalde at ho hadde vore på felles middag på kyrkjelydshuset denne dagen, og at ho der møtte ein flyktning frå Ukraina. Ho ville takke folket i Surnadal som tek imot flyktningane og gir dei husrom.*

3.3 Skapar ein mangfaldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena.

Det er mange områder og oppgaver som roper på frivillige. Nå er dere så heldige at det nylig er etablert en Frivilligsentral her i kommunen. Den ber jeg dere etablere kontakt med. Dere kan både få drahjelp fra hverandre og utfylle hverandre når dere sammen prøver å se på hvilke behov som må løses og hvilke ressurser dere til sammen har til rådighet.

Vi har snakket en del om behovet for at kirka er åpen – og ikke minst ønsket dere har om å få det til. Både kirketjenerne og andre ansatte, vil bidra til det når de arbeider i eller rundt kirkene.

Faktum at ressursene i kirketjenerstillingene ikke strekker til i mai og juni for at kirkegårdene skal være i god stand. Det var et av temaene i møtet med kommunen. Også et godt forberedt tema på torsdagskvelden om frivillighet. Med inspirerende eksempler både fra Sjømannskirker rundt i verden og fra nabokirkene i Rindal.

I dag er vår nyansatte rådgiver for ungdom, inkludering og frivillighet med, for å bli kjent med dere og følge dere på veien videre.

Så lurer sikkert noen på hvor det blir av biskopens analyse av tallmaterialet. Statistikken for gudstjenestedeltakelse, oppslutningen om nattverd, ja alt dette som representerer kjernen i vår tro. Det arbeidet vil jeg overlate til dere. Dere har så smått kommet i gang med å ta i bruk «Kyrkja vår – samla plan» som er et fantastisk, strategisk digitalt verktøy. Det skal hjelpe dere å få fakta på bordet og se framover. Hva dere lykkes med, og hva dere vil gjøre annerledes. Tallene fra årene med pandemi ligger der. Nå skal dere stake ut kursen videre.

Jeg avslutter med å takke. Takk til dere folkevalgte for all dugnadsinnsatsen dere gjør. Takk til dere ansatte. Takk for at dere gjør menighetene til gode steder å være.

Om en uke er det Helgemesse / Allehelgensdag. Den helgen er det mange som har tradisjon for å besøke kirkegården og gjerne ønske å gå inn i en åpen kirke. Vi har snakket om behovet for en ekstra innsats i år. Et ekstra blikk for å se den som strever, er preget av bekymring, uro eller sorg. Om å ha et ekstra blikk for hverandre.

I dag fikk vi møte evangeliefortellingen om en far som står og ser etter gutten sin og aldri gir opp håpet. Det er den Gud som er vår far, som alltid tar imot oss med en åpen favn.

Gud velsigne dere alle!

30.10.22

Ingeborg Midttømme

Biskop

DEN NORSKE KYRKJA

Møre biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 08.12.2022

Vår ref: 21/00906-24

Dykkar ref:

VISITASPROTOKOLL - Sokna i Vanylven november 2022

Møre biskop heldt visitas i sokna Syvde, Rovde, Vanylven og Åram 15.-20.november 2022. Med dette sender vi endeleg protokoll etter visitasen.

Protokollen har desse delane:

- Visitasmelding
- Visitasprogram
- Referat frå visitas del 2
- Biskopens visitasforedrag
- Referat frå visitas del 1

Prosten i Søre Sunnmøre vil seinare følgje opp visitasen.

Kyrkjeverja vert oppmoda om å vidareformidle visitasprotokollen til medlemmane i sokneråd og fellesråd. Dei andre adressatane får protokollen tilsendt.

Takk for fellesskap og innhaldsrike dagar!

Med helsing

Arvid Helle
Avdelingsleiar kyrkjefag

Grethe Lystad Johnsen

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Vedlegg:

Visitasrapport Vanylven 2022

VISITAS1 - Vanylven - Rovde kyrkje september 2022

VISITAS1 - Vanylven - St Jetmund september 2022

VISITAS1 - Vanylven - Syvde kyrkje september 2022

VISITAS1 - Vanylven - Vanylven kyrkje september 2022
VISITAS1 - Vanylven - Åram kyrkje september 2022

Anton Heggvik

Mottakarar:

Prosten i Søre Sunnmøre, Ingeborg Matre
Kyrkjeverja i Vanylven,
Vanylven kommune,
Soknepresten i Vanylven,

Rådhusgata 6a
Djupvika
Rådhuset

6100 Volda
6143 FISKÅ
6143 FISKÅ